

ประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร
ในจังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ

นางสาวณัฐญาภรณ์ แพเอี่ยมทรัพย์



การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**Credit Business Management Efficiencies of Agricultural Cooperatives
in Nong Khai Province and Bueng Kan Provinces**

Miss Nutthayaporn Phaeiamsapy



An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives

School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2015

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน จังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ
ชื่อและนามสกุล	นางสาวฉัฐญาภรณ์ แพเอี่ยมทรัพย์
แขนงวิชา	สหกรณ์
สาขาวิชา	เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2559

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

.....
.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น)

.....
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุชาดา สถาวรวงศ์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. มณฑิชา พุทชาคำ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย
และจังหวัดบึงกาฬ

ผู้ศึกษา นางสาวณัฐญาภรณ์ แพเอี่ยมทรัพย์ รหัสนักศึกษา 2579002706 ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สงเสริม หอมกลิ่น

ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) กระบวนการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร 2) ประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร 3) เปรียบเทียบกระบวนการให้สินเชื่อกับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ศึกษาสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ทั้งหมดจำนวน 17 สหกรณ์ และจังหวัดบึงกาฬ ทั้งหมดจำนวน 16 สหกรณ์ รวม 33 สหกรณ์ โดยจะศึกษาเฉพาะผู้บริหารสหกรณ์ฯ ละ 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า 1) กระบวนการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ประกอบด้วย การปฏิบัติตามกระบวนการ ก่อน ระหว่าง และหลังการให้สินเชื่อ สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายโดยเฉลี่ยมีการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการบริหารธุรกิจสินเชื่อมากกว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ทุกขั้นตอน 2) ประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรประกอบด้วย กำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจ อัตรากำไรเฉพาะธุรกิจ อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระ และ อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัย สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายโดยเฉลี่ยมีประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อมากกว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ทุกด้าน โดยค่าเฉลี่ยกำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจ อัตรากำไรเฉพาะธุรกิจ และ อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระ สูงกว่าแต่อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยต่ำกว่า 3) เปรียบเทียบกระบวนการให้สินเชื่อกับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายโดยเฉลี่ยมีการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการบริหารธุรกิจสินเชื่อมากกว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ทั้งก่อนการให้สินเชื่อ ระหว่างการให้สินเชื่อ และหลังการให้สินเชื่อ และโดยเฉลี่ยมีประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายมากกว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬทุกด้าน

คำสำคัญ การบริหารธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์การเกษตร จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ

Independent Study title: Credit Business Management Efficiencies of Agricultural Cooperatives in Nong Khai Province and Bueng Kan Provinces

Author: Miss Nutthayaporn Phaeaiamsapy; **ID:** 2579002706;

Degree: Master of Business Administration (Cooperatives);

Independent Study advisor: Songserm Homglin, Associate Professor;

Academic year: 2015

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the credit business management process of agricultural cooperatives in Nong Khai Province and Bueng Kan Provinces; 2) to study the efficiency of their credit business management; and 3) to compare their loan extension processes and the efficiency of their credit business management.

This was a survey research. The study population was 33 agricultural cooperatives, consisting of 17 in Nong Khai Province and 16 in Bueng Kan Province, and only one executive from each cooperative was surveyed. The research tool was an interview form. Data were statistically analyzed using mean and percentage.

The results showed that 1) the credit business management process of the agricultural cooperatives studied consisted of operations before, during and after loan extension. For each step in the process, the cooperatives in Nong Khai Province on average complied more with recommended procedures than did the cooperatives in Bueng Kan Province. 2) The components of efficiency studied were business-specific net profits and profit rate, rate of on-time loan repayment, and ratio of loan losses to suspected non-performing loans. Overall, the agricultural cooperatives in Nong Khai Province were more efficient at managing their credit businesses than those in Bueng Kan Province. Their business-specific net profits, profit rates, and rates of on-time loan repayment were higher but their ratios of loan losses to suspected non-performing loans were lower. 3) Comparison of the loan extension process with the efficiency of the credit business management showed that the cooperatives in Nong Khai Province on average complied more with recommended steps in the credit business management process before, during and after loan extension, and the cooperatives in Nong Khai Province were more efficient at managing their credit businesses than those in Bueng Kan Province in every criteria measured.

Keywords: Credit Business Management, Agricultural Cooperatives, Nong Khai Province, Bueng Kan Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ” ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ส่งเสริม หอมกลิ่น อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ สุชาดา สดาวรวงศ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิลาวัลย์ ศิลปสร และคณาจารย์แขนงวิชาสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ข้าพเจ้า ได้กรุณาเสียสละเวลาในการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะด้วยดีตลอดมา ส่งผลให้การทำรายงานการศึกษา ครั้งนี้สมบูรณ์ สามารถนำเสนอเพื่อประโยชน์ในปัจจุบัน และเป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งต่อไป

ขอขอบพระคุณประธานกรรมการกู้เงิน ประธานคณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้คำปรึกษาแนะนำเป็นอย่างดี รวมทั้งท่านที่ไม่ได้กล่าวนามที่มีส่วนช่วยให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

ท้ายสุดนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ได้อบรมเลี้ยงดูให้การอุปการะรวมไปถึงเพื่อนนักศึกษา และเพื่อนที่ทำงาน ที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ มาโดยตลอด

ณัฐฎาภรณ์ แพ่เยี่ยมทรัพย์
กรกฎาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
กรอบแนวคิดการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์	8
สหกรณ์ในจังหวัดหนองคาย	12
สหกรณ์ในจังหวัดบึงกาฬ	21
แนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อ	27
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ตอนที่ 1 การดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและ จังหวัดบึงกาฬ.....	55
ตอนที่ 2 กระบวนการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและ จังหวัดบึงกาฬ.....	72
ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของ สหกรณ์การเกษตรในจังหวัด หนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ.....	81
ตอนที่ 4 เปรียบเทียบกระบวนการกับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ การเกษตร ในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ.....	95
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
สรุปการศึกษา	97
อภิปรายผล	100
ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก	107
แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย.....	108
ประวัติผู้ศึกษา.....	113

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ข้อมูลสหกรณ์ในจังหวัดหนองคาย.....	12
ตารางที่ 2.2 ข้อมูลสหกรณ์ในจังหวัดบึงกาฬ.....	21
ตารางที่ 2.3 ขั้นตอนการรับคำขอกู้.....	35
ตารางที่ 2.4 การพิจารณาคำขอกู้ (เบื้องต้น).....	36
ตารางที่ 2.5 การอนุมัติเงินกู้.....	37
ตารางที่ 2.6 การทำสัญญาเงินกู้.....	38
ตารางที่ 2.7 การจ่ายเงินกู้.....	38
ตารางที่ 2.8 การตรวจสอบการนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งเงินกู้.....	39
ตารางที่ 4.1 จำนวนสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย.....	56
ตารางที่ 4.2 จำนวนสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ.....	57
ตารางที่ 4.3 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย.....	58
ตารางที่ 4.4 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ.....	46
ตารางที่ 4.5 จำนวนสัญญาเงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย.....	64
ตารางที่ 4.6 จำนวนสัญญาเงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ.....	66
ตารางที่ 4.7 จำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย.....	69
ตารางที่ 4.8 จำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ.....	70
ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบผลการดำเนินงานธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและ จังหวัดบึงกาฬ.....	72
ตารางที่ 4.10 ผลสำรวจการปฏิบัติก่อนการให้สินเชื่อ.....	73
ตารางที่ 4.11 ผลสำรวจการปฏิบัติระหว่างการให้สินเชื่อ.....	76
ตารางที่ 4.12 ผลสำรวจการปฏิบัติหลังการให้สินเชื่อ.....	78
ตารางที่ 4.13 กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย..	81
ตารางที่ 4.14 กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ.....	83
ตารางที่ 4.15 อัตรากำไรเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย..	85
ตารางที่ 4.16 อัตรากำไรเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ.....	87
ตารางที่ 4.17 อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย...89	89
ตารางที่ 4.18 อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ.....	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.19 อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญ ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย.....	92
ตารางที่ 4.20 อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญ ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ.....	93
ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัด หนองคายและจังหวัดบึงกาฬ.....	94
ตารางที่ 4.22 ตารางเปรียบเทียบกระบวนการกับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อ ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ.....	95



สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการศึกษา.....	4
------------	-------------------------	---



บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์การเกษตรจัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตร รวมกันจัด ตั้งขึ้นและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลก่อนนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิกและช่วยยกฐานะ ความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น สหกรณ์การเกษตรแห่งแรกได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2459 ชื่อว่าสหกรณ์ วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้ ในจังหวัดพิษณุโลก เป็นสหกรณ์การเกษตร ชนิดไม่จำกัด มีขนาดเล็กในระดับ หมู่บ้าน ตั้งขึ้นในหมู่เกษตรกรที่มีรายได้ต่ำและมีหนี้สินมาก มีสมาชิกแรกตั้ง จำนวน 16 คน ทุนดำเนินงาน จำนวน 3,080 บาท เป็นค่าธรรมเนียมนแรกเข้า จำนวน 80 บาท และเป็นทุนจากการ กู้แบงก์สยามกัมมาจล (ธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน) จำนวน 3,000 บาท สหกรณ์การเกษตรดำเนิน ธุรกิจแบบอนกประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและ ช่วยเหลือส่วนรวม โดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม ตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิด ประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตามที่กำหนดไว้ ในข้อบังคับของสหกรณ์ ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น จากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ มาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินทำกินมากกว่าเดิม ทั้งได้รับความรู้ เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การช้ำยาปราบศัตรูพืช การเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพ ผลผลิตที่ได้ จึงเป็นไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้ สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการอนามัย ([http://coop-thailand.com/th/about-coop/7typecoop, 2559](http://coop-thailand.com/th/about-coop/7typecoop,2559))

สหกรณ์การเกษตร มีการดำเนินธุรกิจหลัก ให้บริการสมาชิก ประกอบด้วย ธุรกิจ รับฝากเงิน ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจแปรรูปและ ธุรกิจบริการ โดยธุรกิจสินเชื่อเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้หลัก และมีความสำคัญมากของสหกรณ์ โดยเฉพาะสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร พบว่าผลการดำเนินงานและความสามารถในการทำกำไรของสถาบันเกษตรกรส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความสำเร็จและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งส่งผลให้สหกรณ์เข้มแข็งและสมาชิกพึงพอใจ

ธุรกิจสินเชื่อ คือ การให้เงินกู้ เมื่อเกษตรกรรวมตัวกันเป็นสหกรณ์สามารถสร้างความเชื่อถือให้สถาบันการเงิน หน่วยงานของทางราชการและบุคคลทั่วไป โดยสหกรณ์จะจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ มาให้สมาชิกนำไปลงทุนเพื่อการเกษตร ซึ่งสหกรณ์จะพิจารณาจากแผนดำเนินการหรือแผนการใช้เงินกู้ของสมาชิกประกอบการให้กู้เงิน เช่น สหกรณ์อาจให้เงินกู้แก่สมาชิก เพื่อนำไปซื้อวัสดุการเกษตร ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในครอบครัว เพื่อนำไปบุกเบิกปรับปรุงที่ดินหรือจัดซื้อที่ดินการเกษตร ในกรณีที่สมาชิกไม่มีที่ดินทำกินหรือมีน้อย ไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ธุรกิจสินเชื่อมีความสำคัญต่อสมาชิกทำให้สมาชิก มีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น จากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ มาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินทำกินมากกว่าเดิม และมีความสำคัญต่อสหกรณ์เป็นธุรกิจหลักให้บริการสมาชิก โดยสหกรณ์จะนำเงินค่าหุ้นและเงินฝากของสมาชิกมาหมุนเวียนให้สมาชิกที่มีความจำเป็นหรือเดือดร้อนกู้ยืม โดยคิดดอกเบี้ยต่ำกว่าเอกชน การบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์เพื่อให้ได้กำไรสูงสุด แต่การบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีกระบวนการบริหารสินเชื่อที่มีประสิทธิภาพของสหกรณ์ด้วย ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษากระบวนการบริหารสินเชื่อกับประสิทธิภาพในการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ใน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

จังหวัดหนองคาย ในปี 2558 มีสหกรณ์การเกษตร จำนวน 58 สหกรณ์ ทำธุรกิจสินเชื่อ 29 แห่ง มีการดำเนินธุรกิจหลัก ให้บริการสมาชิก ประกอบด้วย ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลิตผล ธุรกิจแปรรูป และธุรกิจบริการ มีปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ภาคการเกษตร 1,343.39 ล้านบาท พบว่ามีปริมาณธุรกิจรับฝากเงินจำนวน 309.05 ล้านบาท ธุรกิจสินเชื่อจำนวน 535.29 ล้านบาท ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 184.37 ล้านบาท ธุรกิจรวบรวมผลิตผล จำนวน 313.51 ล้านบาท ธุรกิจแปรรูปจำนวน 1.37 ล้านบาท จะเห็นได้ว่าธุรกิจสินเชื่อมีปริมาณธุรกิจมากที่สุด สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย (2559) รายงานประจำปี 2558 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย และจากข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี พบว่า ปริมาณธุรกิจสินเชื่อเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งเกิดจากความต้องการกู้ของสมาชิกที่เพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในปีต่อ ๆ ไป

จังหวัดบึงกาฬ ในปี 2558 มีสหกรณ์การเกษตร จำนวน 59 สหกรณ์ ทำธุรกิจสินเชื่อ 27 แห่ง มีการดำเนินธุรกิจหลักให้บริการสมาชิก ประกอบด้วย ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลิตผล ธุรกิจแปรรูป และธุรกิจบริการ มีปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ภาคการเกษตร 1,031.56 ล้านบาท พบว่ามีปริมาณธุรกิจรับฝากเงินจำนวน 83.33 ล้านบาท ธุรกิจสินเชื่อจำนวน 247.91 ล้านบาท ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 98.99 ล้านบาท ธุรกิจรวบรวมผลิตผล จำนวน 601.08 ล้านบาท ธุรกิจบริการ จำนวน 0.23 ล้านบาท สำนักงานสหกรณ์จังหวัด

บึงกาฬ (2559) รายงานประจำปี 2558 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบึงกาฬ จากข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ปริมาณธุรกิจสินเชื่อมีปริมาณลดลง

เป้าหมายในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อเพื่อบริการสมาชิกของสหกรณ์ และเพื่อให้สหกรณ์ให้มีรายได้จากธุรกิจ เป็นธุรกิจหลักที่มีปริมาณธุรกิจมากทั้ง 2 จังหวัด แต่จากปัญหาของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ พบว่าสหกรณ์การเกษตรมีจำนวนหนี้ค้างชำระมากขึ้นและมีแนวโน้มมากขึ้น การที่สหกรณ์จะบริหารจัดการธุรกิจสินเชื่อ ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น กระบวนการให้สินเชื่อของสหกรณ์ ตั้งแต่ขั้นตอนก่อนการให้เงินกู้ ขั้นตอนการพิจารณาเงินกู้ ตลอดจนขั้นตอนหลังการให้เงินกู้ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น ผู้ศึกษาในฐานะข้าราชการในสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเปรียบเทียบกระบวนการบริหารธุรกิจสินเชื่อกับประสิทธิภาพ ในการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ เพื่อนำผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาแก้ไขปัญหาสหกรณ์ แนะนำส่งเสริมสหกรณ์ และเพื่อเป็นประโยชน์กับคณะกรรมการ พนักงานและสมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้สนใจนำไปใช้ประโยชน์ในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์อื่นๆ ซึ่งจะทำให้สมาชิกสหกรณ์ มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์เพิ่มขึ้น ส่งผลให้สหกรณ์ดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถให้บริการสมาชิกได้ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ รวมทั้งพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง และยั่งยืนต่อไป

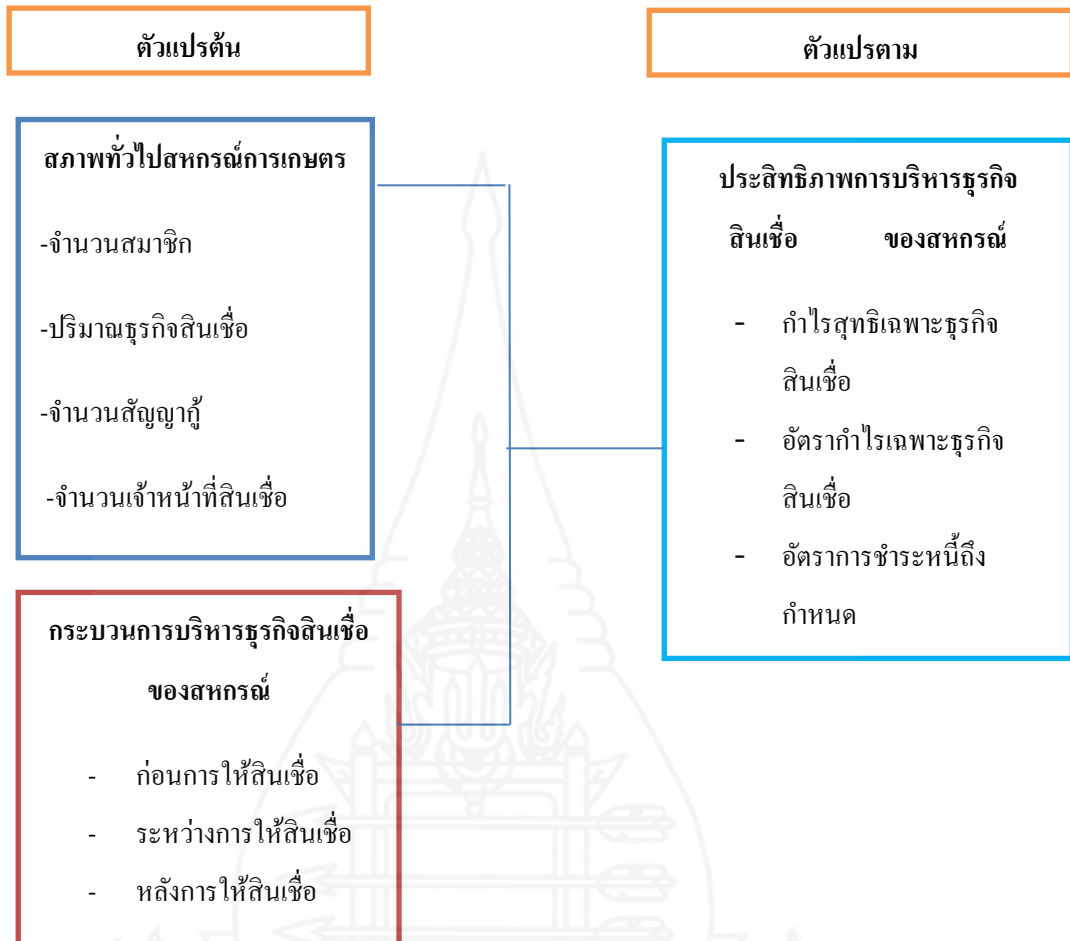
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษากระบวนการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

2.2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

2.3 เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการให้สินเชื่อกับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

3. กรอบแนวคิดในการศึกษา



ภาพ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

4. ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษากระบวนการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการให้สินเชื่อกับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรและปัญหาอุปสรรคในการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาประกอบด้วย ประธานกรรมการกู้เงิน หรือประธานคณะกรรมการดำเนินการ/ผู้จัดการสหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ สหกรณ์ละ 1 คน

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่เดือนมีนาคม – กรกฎาคม 2559

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์การเกษตรที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

5.2 สภาพทั่วไปสหกรณ์การเกษตร ประกอบด้วย จำนวนสมาชิก ปริมาณธุรกิจ จำนวนสัญญา/สมาชิกที่กู้ และจำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

5.3 สมาชิก หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

5.4 ธุรกิจสินเชื่อ หมายถึง การทำธุรกิจที่สหกรณ์จัดหาเงินทุนมาจ่ายให้สมาชิกสหกรณ์กู้ยืมตามวิธีการที่กำหนดไว้ โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราที่เป็นธรรมและสมาชิก จะต้องนำเงินไปใช้ประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขแห่งสัญญา

5.5 สัญญา หมายถึง สัญญากู้เงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

5.6 สมาชิกที่กู้ หมายถึง สมาชิกผู้กู้เงินกับสหกรณ์

5.7 เจ้าหน้าที่สินเชื่อ หมายถึง บุคคลที่คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์จัดจ้างเพื่อปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์

5.8 กระบวนการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ หมายถึง กระบวนการให้สินเชื่อของสหกรณ์ตั้งแต่ขั้นตอนก่อนการให้สินเชื่อ ขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อ ตลอดจนขั้นตอนหลังการให้สินเชื่อ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

5.8.1 ขั้นตอนก่อนการให้สินเชื่อ หมายถึง สหกรณ์มีระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่ออย่างชัดเจน กรรมการกู้เงินมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานสินเชื่อ เจ้าหน้าที่สินเชื่อตรวจสอบข้อมูลอย่างถูกต้อง สหกรณ์ให้ความรู้ คำแนะนำประโยชน์และโทษของการกู้เงินแก่สมาชิก

5.8.2 ขั้นตอนระหว่างการให้สินเชื่อ หมายถึง คณะกรรมการให้ความสำคัญกับประวัติการชำระหนี้ วัตถุประสงค์ แผนการใช้จ่ายเงิน หลักประกัน ผลการจัดชั้นของสมาชิก สหกรณ์ทำสัญญากู้เงิน สัญญาค้ำประกัน บัญชีลูกหนี้รายตัว และเก็บเอกสารครบถ้วน

5.8.3 ขั้นตอนหลังการให้สินเชื่อ หมายถึง เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการติดตาม เร่งรัดหนี้สินอย่างต่อเนื่อง ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้อย่างสม่ำเสมอ รายงานผลการคืบหน้า ปัญหา อุปสรรค ข้อมูลความเป็นจริงแก่ผู้บังคับบัญชา สหกรณ์มีหนังสือเตือนให้สมาชิคนำเงินไปชำระหนี้

5.9 ประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ วัดจาก กำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ อัตรากำไรธุรกิจสินเชื่อ ความสามารถในการชำระหนี้ และอัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.9.1 กำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ หมายถึง กำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์จากงบกำไร/ขาดทุนของสหกรณ์ ในปี 2556 2557 และ 2558

5.9.2 อัตรากำไรธุรกิจสินเชื่อ หมายถึง อัตรากำไรของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์จากงบกำไร/ขาดทุนของสหกรณ์ ในปี 2556 2557 และ 2558

5.9.3 ความสามารถในการชำระหนี้ หมายถึง ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้จากสมาชิกโดยดูจากจำนวนสัญญาเงินกู้ที่สหกรณ์ปล่อยกู้กับการชำระคืนได้ตามที่กำหนดของสมาชิก

5.9.4 อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง ลูกหนี้ส่วนที่เรียกเก็บไม่ได้/คาดว่า จะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของสหกรณ์ ในปี 2556 2557 และ 2558

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ ทราบกระบวนการบริหารธุรกิจสินเชื่อกับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ เพื่อนำผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางการพัฒนา แก้ไขปัญหาสหกรณ์ และนำเสนอส่งเสริมสหกรณ์ในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

6.2 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ ทราบความแตกต่างของประสิทธิภาพในการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

6.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ มีแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์ ในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ



บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเอกสารต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนากรอบความคิดของการศึกษาและเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์และอภิปรายผล โดยสรุปประเด็นสำคัญ คือ

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์
 2. สหกรณ์ในจังหวัดหนองคาย
 3. สหกรณ์ในจังหวัดบึงกาฬ
 4. แนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อ
 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- โดยจะได้แสดงรายละเอียดของแต่ละประเด็นดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

1.1 ความหมายของ “สหกรณ์” (Cooperatives)

สหกรณ์ คือ “องค์การของบรรดาบุคคล ซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม” กรมส่งเสริมสหกรณ์ (<http://webhost.cpd.go.th/rlo/knowledge.html>, 2559)

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (มาตรา 4) ให้ความหมาย สหกรณ์ คือ คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันและได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (<http://www.cad.go.th/download/regulation/coop.pdf>, 2559)

สรุป ความหมายสหกรณ์ คือ องค์การที่คณะบุคคลที่รวมตัวกันมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม การกินดี อยู่ดี มีสันติสุขของมวลสมาชิก

1.2 อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้สรุป อุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์และคุณค่าของสหกรณ์ ไว้ดังนี้ (<http://webhost.cpd.go.th/rlo/principles.html>, 2559)

1.2.1 อุดมการณ์สหกรณ์ คือ ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามหลักการสหกรณ์ซึ่งจะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็นธรรม และสันติสุขในสังคม

1.2.2 หลักการสหกรณ์ คือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการ กล่าวคือ

1) **หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open Membership)** สหกรณ์ เป็นองค์กรแห่งความสมัครใจ เปิดรับบุคคลทั่วไปที่สามารถใช้บริการสหกรณ์ได้และเต็มใจจะรับผิดชอบในฐานะสมาชิก เข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ ฐานะทางสังคม เชื้อชาติ การเมืองหรือศาสนา

2) **หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control)** สหกรณ์ เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่มีการควบคุมโดยสมาชิก ซึ่งมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีที่ได้รับเลือกตั้ง จากที่ประชุมใหญ่ ให้เป็นผู้แทนสมาชิก ต้องรับผิดชอบต่อสมาชิกในสหกรณ์ ขึ้นปฐมน สมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่นๆ ก็ดำเนินการตามแนวทางประชาธิปไตย เช่นเดียวกัน

3) **หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation)** สมาชิกมีส่วนร่วมในการลงทุน (ซื้อหุ้น) ในสหกรณ์ของตนเองอย่างเสมอภาคกัน และมีส่วนในการควบคุมการใช้เงินทุนของสหกรณ์ ตามแนวทางประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อยๆ ส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ โดยปกติสมาชิกจะได้รับผลตอบแทน (ถ้ามี) ในอัตราที่จำกัดตามเงินลงทุน (หุ้น) ที่กำหนดเป็นเงื่อนไขของการเข้าเป็นสมาชิก สมาชิกสามารถจัดสรรเงินส่วนเกินของสหกรณ์ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งหรือทุกอย่างตามข้อบังคับ ดังนี้ คือ

(1) เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ โดยอาจกันไว้เป็นทุนสำรองซึ่งอย่างน้อย ๆ จะต้องมีส่วนหนึ่งที่น่ามาแบ่งปันกันไม่ได้

(2) เพื่อตอบแทนแก่สมาชิก ตามสัดส่วนของปริมาณธุรกิจที่สมาชิกได้ทำกับสหกรณ์

(3) เพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

4) **หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence)** สหกรณ์ เป็นองค์การที่พึ่งพาตนเองและปกครองตนเอง โดยการควบคุมของมวลสมาชิก หากสหกรณ์จะต้องมีข้อตกลงผูกพันกับองค์การอื่นใด ซึ่งรวมถึงหน่วยงานของรัฐบาลด้วย หรือจะต้องเพิ่มเงินลงทุน โดยอาศัยแหล่งเงินทุนจากภายนอกสหกรณ์ สหกรณ์จะต้องกระทำการดังกล่าว ภายใต้เงื่อนไขที่มั่นใจได้ว่ามวลสมาชิกจะยังคงดำรงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย และสหกรณ์ยังคงดำรงความเป็นอิสระ

5) **หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (Education, Training and Information)** สหกรณ์พึงให้การศึกษและการฝึกอบรมแก่สมาชิก ผู้แทนสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้ง ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้ สามารถมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพึงให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนและบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์

6) **หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives)** สหกรณ์ จะสามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ

7) **หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community)** สหกรณ์ พึงดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญยั่งยืนตามนโยบายที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

1.2.3 วิธีการสหกรณ์ คือ การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

1.2.4 คุณค่าของสหกรณ์ คือ สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพ สมาชิกสหกรณ์ เชื่อมมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคม และความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์

1.3 ประเภทของสหกรณ์

ประเภทสหกรณ์ คือ กลุ่มสหกรณ์ที่มีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์หลักอย่างเดียวกัน เช่น กลุ่มสหกรณ์การเกษตร กลุ่มสหกรณ์ประมง กลุ่มสหกรณ์นิคม กลุ่มสหกรณ์ร้านค้า ฯลฯ ตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 กรมส่งเสริมสหกรณ์ (<http://webhost.cpd.go.th/rlo/group.html>, 2559)

ปัจจุบันเป็นไปตามกฎกระทรวง กำหนดประเภทสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน พ.ศ.2548 กำหนดไว้ 7 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. สหกรณ์การเกษตร
2. สหกรณ์ประมง
3. สหกรณ์นิคม
4. สหกรณ์ร้านค้า
5. สหกรณ์บริการ
6. สหกรณ์ออมทรัพย์
7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน

1.3.1 สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในกลุ่มผู้มีอาชีพทางเกษตร รวมตัวกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขปัญหาเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิกและช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

1.3.2 สหกรณ์ประมง คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ชาวประมง หรือผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ โดยที่แต่ละคนไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงไปได้ตามลำพัง บุคคลเหล่านี้จึงรวมตัวกัน โดยยึดอุดมการณ์การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.3.3 สหกรณ์นิคม คือ สหกรณ์การเกษตรในรูปแบบหนึ่งที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกิน โดยการจัดสร้างปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกควบคู่ไปกับการจัดหาสินเชื่อป้อนการผลิตและสิ่งของที่จำเป็น การแปรรูปการเกษตร การส่งเสริมอาชีพ และการให้บริการสาธารณูปโภคแก่สมาชิก

1.3.4 สหกรณ์ร้านค้า คือ สหกรณ์ที่ผู้บริโภครวมกันจัดตั้งขึ้น เพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป ในต่างประเทศนิยมเรียกว่า “สหกรณ์ของแม่” โดยจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในประเภทสหกรณ์ร้านค้า มีสภาพเป็นนิติบุคคล เพื่อแก้ไขปัญหาเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคและเพื่อผดุงฐานะความเป็นอยู่ของคนและหมู่คณะ

1.3.5 สหกรณ์บริการ คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยมีประชาชนจำนวนไม่น้อยกว่า 10 คนขึ้นไป ที่มีอาชีพเดียวกัน หรือที่ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องเดียวกัน รวมตัวกันโดยยึดหลักการประหยัด การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงในอาชีพและรักษาอาชีพดั้งเดิมที่ดีให้คงอยู่

1.3.6 สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกัน ทำงานที่เดียวกันหรืออาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็นหรือ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ออกเผย และได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

1.3.7 สหกรณ์เครดิตยูเนียน คือ สหกรณ์เอนกประสงค์ในชุมชนตั้งขึ้นโดยความสมัครใจของสมาชิกที่อยู่ในวงสัมพันธ์เดียวกัน เช่น อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน ประกอบอาชีพเดียวกันหรือในสถานที่เดียวกัน หรือมีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นให้สมาชิกประหยัดและอดออม รู้จักช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะเป็นพื้นฐานในการสร้างความมั่นคงแก่ตนเองและครอบครัว

2. สหกรณ์ในจังหวัดหนองคาย

จังหวัดหนองคายมี 9 อำเภอ มีสหกรณ์ 68 แห่ง มีข้อมูลจำนวนสมาชิก ปริมาณธุรกิจ กำไร/ขาดทุน และผลการจัดมาตรฐานสหกรณ์ (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย, 2558) ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลสหกรณ์ในจังหวัดหนองคาย

ที่	สหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	ปีบัญชี	จำนวน สมาชิก (คน)	ปริมาณธุรกิจ (บาท)	กำไร/ขาดทุน (บาท)	ผลการจัด มาตรฐาน
อำเภอเมืองหนองคาย						
1	สหกรณ์การเกษตร เมืองหนองคาย จำกัด	31 มี.ค.58	1,519	72,297,115.80	6,478,648.53	A
2	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำ ด้วยไฟฟ้าบ้านไผ่สีทอง จำกัด	30 ก.ย.58	102	1,630,000.00	14,284.21	A
3	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานี สูบน้ำท่างาน จำกัด	31 มี.ค.58	123	1,581,092.45	36,522.39	A
4	สหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ ตำบลปะโค จำกัด	31 มี.ค.58	32	13,996,520.00	154,898.23	B

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ที่	สหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	ปีบัญชี	จำนวน สมาชิก (คน)	ปริมาณธุรกิจ (บาท)	กำไร/ขาดทุน (บาท)	ผลการจัด มาตรฐาน
5	สหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ ตำบลเวียงคุก จำกัด	31 มี.ค.58	40	5,962,537.00	47,760.31	F
6	สหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์ปีกบน บ่อปลาตำบลเวียงคุก จำกัด	31 ธ.ค.57	49	2,239,482.00	11,621.550	B
7	สหกรณ์ออมทรัพย์ ครูหนองคาย จำกัด	30 ก.ย.58	6,280	2,414,983,654.71	208,692,375.79	A
8	สหกรณ์ออมทรัพย์ ตำรวจภูธรจังหวัด หนองคาย จำกัด	30 ก.ย.58	1,566	347,673,665.43	49,382,476.67	A
9	สหกรณ์ออมทรัพย์ โรงพยาบาลหนองคาย จำกัด	31ธ.ค.57	430	296,433,957.84	6,224,586.65	A
10	สหกรณ์สาธารณสุข หนองคาย จำกัด	31 ต.ค.57	3,508	3,259,188,842.28	106,261,775.69	A
11	สหกรณ์ออมทรัพย์ เสมานองคาย จำกัด	30 ก.ย.58	1,320	1,116,478,424.42	37,008,167.15	A
12	ร้านสหกรณ์ วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย จำกัด	31 ธ.ค.57	210	1,546,005.00	33,424.26	A
13	สหกรณ์มิตรภาพมั่นคง หนองคาย จำกัด	31 ธ.ค.57	90	4,125,000.00	41,573.94	A
14	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบ น้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเมืองหมี จำกัด	30 ก.ย.58	251	150,000.00	14,997.71	A
15	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำฝาย ห้วยบังพวน จำกัด	31 มี.ค.58	192	ในระหว่างปี สหกรณ์ไม่ได้ ดำเนินธุรกิจมีเพียง การรับชำระหนี้จาก ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น	20,498.16	A

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ที่	สหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	ปีบัญชี	จำนวน สมาชิก (คน)	ปริมาณธุรกิจ (บาท)	กำไร/ขาดทุน (บาท)	ผลการจัด มาตรฐาน
16	สหกรณ์การเกษตรเพื่อลูกค้า การตลาดลูกค้า ชกส. หนองคาย จำกัด	31 มี.ค.58	34,945	30,847,409.34	(3,942,290.20)	F
17	สหกรณ์ชาวสวนปาล์มน้ำมัน จังหวัดหนองคาย จำกัด	31 ธ.ค.57	36	สหกรณ์ไม่เริ่มดำเนินการภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ จดทะเบียน มีเหตุอาจถูกเลิก ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 มาตรา 71(1)		
18	สหกรณ์การเกษตรปฏิรูป ที่ดินเมืองหนองคาย จำกัด	31 มี.ค.58	421	สหกรณ์หยุดดำเนินการติดต่อกันเกิน ๒ ปี นับแต่ วันที่หยุดดำเนินการ มีเหตุอาจถูกสั่งเลิกได้ตาม พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 มาตรา 71(1)		
อำเภอสระใคร						
19	สหกรณ์การเกษตรสระใคร จำกัด	31 มี.ค.58	959	ในรอบปีสหกรณ์ ไม่ได้ดำเนินการธุรกิจ มีเพียงการรับชำระ หนี้จากลูกหนี้ เงินกู้ระยะสั้น	150,444.03	F
อำเภอโพธิ์ชัย						
20	สหกรณ์กองทุนสวนยางคำ ตอยุง จำกัด	31 มี.ค.58	114	18,818,313.๐๐	30,388.04	B
21	สหกรณ์กองทุนฯ สวนยาง กุดบงยางพารา จก.	31 ธ.ค.57	280	52,402,108.00	311,881.17	A
22	สหกรณ์กองทุนสวนยาง โพธิ์พัฒนายางพารา จำกัด	31 ธ.ค.57	166	1,455,076.00	81,153.32	A
23	สหกรณ์การเกษตรเซิม จำกัด	31 มี.ค.58	162	689,500.00	86,077.23	A
24	สหกรณ์การเกษตรปฏิรูป ที่ดินโพธิ์ชัยหนึ่ง จำกัด	31 มี.ค.58	550	ในรอบปีสหกรณ์ ไม่มีการดำเนิน ธุรกิจ	(119,972.61)	F
25	สหกรณ์การเกษตร โพธิ์ชัย จำกัด	31 มี.ค.58	3,202	185,919,198.62	630,402.54	A

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ที่	สหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	ปีบัญชี	จำนวน สมาชิก (คน)	ปริมาณธุรกิจ (บาท)	กำไร/ขาดทุน (บาท)	ผลการจัด มาตรฐาน	
26	สหกรณ์การเกษตรมหาชน เสรีไทย จำกัด	31 มี.ค.58		สหกรณ์มีเหตุอาจถูกสั่งเลิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 71(1) สหกรณ์ไม่เริ่มดำเนินการภายใน 1 ปี นับแต่วันที่จดทะเบียน			
27	สหกรณ์การเกษตรมหาชน อำเภอโพธิ์พิสัย จำกัด	31 มี.ค.58	93	สหกรณ์เริ่มหยุดดำเนินการตั้งแต่ปีบัญชี 31 มีนาคม 2542 นับถึงปัจจุบัน รวมระยะเวลา 16 ปี สหกรณ์ หยุดดำเนินการติดต่อกันเกิน 2 ปี นับแต่วันที่หยุด ดำเนินการ เลิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 มาตรา 71(1)			
28	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำ ด้วยไฟฟ้าชุมช้าง จำกัด	31 มี.ค.58	113	สหกรณ์อาจถูกสั่งเลิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 มาตรา 71(3)			
29	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำ ด้วยไฟฟ้าบ้านโพธิ์พัน จำกัด	31 มี.ค.58	153		3,257,190.00	116,738.43	B
30	สหกรณ์การเกษตร นิคมฯ โพธิ์พิสัย	31 มี.ค.58	2,137		219,112,170.65	(8,813,414.60)	B
อำเภอเฝ้าไร่							
31	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ตำบลหนองหลวง จำกัด	31 ม.ค.58	204		112,000.00	9,159.14	B
32	สหกรณ์กองทุนสวนยางวัง หลวง จำกัด	31 ธ.ค.57	176		1,149,320.00	61,913.50	A
33	สหกรณ์กองทุนสวนยาง หนองบัวเงิน จำกัด	31 ธ.ค.57	191		3,133,000.00	162,393.72	A
34	สหกรณ์การเกษตรไทย รุ่งเรือง จำกัด	31 ธ.ค.57	100		62,100.00	2,418.54	B
35	สหกรณ์บริการผู้บริบาล หนองคาย จำกัด	31 พ.ค.58	90	สหกรณ์ไม่เริ่มดำเนินการภายใน ๑ ปี นับแต่ วันที่จดทะเบียน อาจถูกเลิกตามพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ.2542 มาตรา 71(1)			

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ที่	สหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	ปีบัญชี	จำนวน สมาชิก (คน)	ปริมาณธุรกิจ (บาท)	กำไร/ขาดทุน (บาท)	ผลการจัด มาตรฐาน
อำเภอรัตนวาปี						
36	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ตำบลนาทับไฮ จำกัด	31 ม.ค.58	332	10,358,627.00	31,877.70	A
37	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ตำบลพระบาทนาสิงห์ จำกัด	31 ม.ค.58	544	88,045,836.00	190,544.13	A
38	สหกรณ์การเกษตรรัตนวาปี จำกัด	31 พ.ค.58	422	ระหว่างปีไม่มีการ ดำเนินธุรกิจใดๆ มีเพียงการรับชำระ หนี้ลูกหนี้เงินกู้	73,212.79	B
39	สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน โพนสว่าง จำกัด	31 ธ.ค.57	2,194	98,793,111.63	692,918.95	A
40	สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนนักบุญ ตำบลพระบาทนาสิงห์ จำกัด	31 ธ.ค.57	471	14,195,873.09	1,097,000.11	A
อำเภอศรีเชียงใหม่						
41	สหกรณ์กองทุนสวนยาง บ้านลุมพินี จำกัด	30 เม.ย.58	214	18,531,102.๐๐	24,306.83	B
42	สหกรณ์การเกษตร ไทยสามัคคี จำกัด	31 ธ.ค.57	78	1,249,026.00	73,188.19	B
43	สหกรณ์การเกษตร ศรีเชียงใหม่ จำกัด	31 มี.ค.58	1,367	24,366,211.84	(6,950,607.62)	F
44	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำ ด้วยไฟฟ้าบ้านซอย ๑๒ จำกัด	30 เม.ย.58	140	1,282,800.00	108,245.36	A
45	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำ ด้วยไฟฟ้าบ้านพานพร้าว จำกัด	30 ก.ย.57	172	167,562.00	5,870.89	B
46	สหกรณ์ผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ชีวภาพอัดเม็ดพระพุทธรบาท ศรีท่าสังโพธิ์ จำกัด	31 ธ.ค.57	98	15,000.00	(43,546.29)	F

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ที่	สหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	ปีบัญชี	จำนวน สมาชิก (คน)	ปริมาณธุรกิจ (บาท)	กำไร/ขาดทุน (บาท)	ผลการจัด มาตรฐาน
อำเภอสังขม						
47	สหกรณ์กองทุนสวนยางชำเจียง จำกัด	31 ธ.ค.57	44	4,941,629.80	30,976.52	B
48	สหกรณ์กองทุนสวนยาง เทากลาง จำกัด	31 มี.ค.58	คณะกรรมการ การ 10 คน	สหกรณ์ไม่ได้ดำเนินธุรกิจ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 มาตรา 70(2) จำนวนสมาชิกน้อยกว่า 10คน		
	สหกรณ์กองทุนสวนยาง นางิ้ว จำกัด			สหกรณ์ไม่ได้ ดำเนินธุรกิจ มีเพียงการจ่าย		
49	สหกรณ์กองทุนสวนยาง แปรรูปยางพาราแดงป่าเปลือย จำกัด	31 ม.ค.58	104	ชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์ การเกษตรสังคม จำกัด	(75,873.33)	F
50	สหกรณ์กองทุนสวนยาง นาบอน จำกัด	31 มี.ค.58	71	4,480,199.00	(72,021.89)	B
51	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ห้วยไซงิ้ว จำกัด	31 มี.ค.58	81	8,169,141.70	(15,844.24)	F
52	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ห้วยไซงิ้ว จำกัด	31 ม.ค.58	179	4,816,832.00	(7,370.95)	F
53	สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด	31 มี.ค.58	1,904	194,036,936.39	(6,415,948.82)	B
54	สหกรณ์สวนยางตำบลแก้งไก่อ จำกัด	31 ม.ค.58	291	41,374,418.00	298,215.68	A

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ที่	สหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	ปีบัญชี	จำนวน สมาชิก (คน)	ปริมาณธุรกิจ (บาท)	กำไร/ขาดทุน (บาท)	ผลการจัด มาตรฐาน
อำเภอโพธิ์ตาก						
55	สหกรณ์กองทุนสวนยาง โพนทอง จำกัด	31 ม.ค.58	275	925,000.00	35,934.63	A
56	สหกรณ์กองทุนสวนยาง คุ่มน้ำทอน จำกัด	31 ธ.ค.57	คณะกรรมการ ดำเนินการ 6 คน	สหกรณ์มีเหตุที่ต้องเลิก ตามพระราชบัญญัติ พ.ศ.2542 มาตรา 70(2) สหกรณ์มีสมาชิก น้อยกว่า 10 คน		F
57	สหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง นพค.หนองคาย จำกัด	31 มี.ค.58	161	2,018,020.00	42,033.69	A
อำเภอท่าบ่อ						
58	สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด	31 มี.ค.58	5,771	255,014,204.19	9,580,636.93	A
59	สหกรณ์การเกษตรอ่างเก็บน้ำ ห้วยบังพวน จำกัด	31 มี.ค.58	269	2,115,250.00	49,831.90	A
60	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำ ด้วยไฟฟ้า (โครงการห้วยโมง) พี๕บ้านนาซำน้ำ จำกัด	30 ก.ย.57	369	697,950.00	96,118.93	A
61	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำ ด้วยไฟฟ้าบ้านเตื่อ - เลี่ยน จำกัด	30 ก.ย.57	369	2,599,200.00	44,144.10	A
62	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำ ด้วยไฟฟ้าบ้านท่าบ่อ จำกัด	31 ก.ค.58	311	90,000.00	5,711.80	B
63	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำ ด้วยไฟฟ้าบ้าน โพนสา จำกัด	30 มิ.ย.58	32	126,000.00	2,289.75	A
64	สหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ ตำบลน้ำโมง จำกัด	31 มี.ค.58		3,828,374.00	2,711.35	B
65	สหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ ตำบลบ้านเตื่อ จำกัด	31 ม.ค.58	38	2,924,375.00	28,337.83	

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ที่	สหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	ปีบัญชี	จำนวน สมาชิก (คน)	ปริมาณธุรกิจ (บาท)	กำไร/ขาดทุน (บาท)	ผลการจัด มาตรฐาน
66	สหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ บนบ่อปลาดวงมเจริญ จำกัด	31 มี.ค.58	61	1,327,839.00	16,561.29	F
67	สหกรณ์ประมงการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำบ้านกองนาง จำกัด	30 ก.ย.58	134	1. สหกรณ์ไม่เริ่มดำเนินกิจการภายใน 1 ปีนับ แต่วันที่จดทะเบียนหรือหยุดดำเนินกิจการ ติดต่อกันเป็นเวลา 2 ปี นับแต่วันที่หยุดดำเนิน กิจการตามมาตรา 71(1) 2. สหกรณ์ไม่ส่งสำเนางบดุลและรายงาน ประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลา สามปีติดต่อกันตามมาตรา 71(2)		
68	ร้านสหกรณ์สวัสดิการ พร.ท่าบ่อ จำกัด	31 ธ.ค.58	263	14,100,947.64	404,691.60	B

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย รายงานประจำปี 2558

จากตารางพบว่ามีสหกรณ์ทั้งหมด 68 แบ่งออกเป็น สหกรณ์การเกษตร 58 แห่ง
สหกรณ์ออมทรัพย์ 7 แห่ง สหกรณ์ร้านค้า 2 แห่ง และสหกรณ์บริการ 1 แห่ง โดยสรุปได้ ดังนี้

- 1) ปีบัญชี มี.ค. 7 สหกรณ์
 - มี.ค. 26 สหกรณ์
 - เม.ย. 2 สหกรณ์
 - พ.ค. 2 สหกรณ์
 - มิ.ย. 1 สหกรณ์
 - ก.ค. 1 สหกรณ์
 - ก.ย. 9 สหกรณ์
 - ต.ค. 4 สหกรณ์
 - ธ.ค. 16 สหกรณ์

2) จำนวนสมาชิก

ไม่เกิน 500 คน 52 สหกรณ์

501 – 1,000 คน 3 สหกรณ์

มากกว่า 1,000 คน 12 สหกรณ์

3) ปริมาณธุรกิจมากที่สุด 3,259,188,842.28 บาท

ต่ำสุด 15,000.00 บาท

4) กำไร (ขาดทุน) กำไรสูงสุด 208,692,375.79 บาท

ขาดทุน 8,813,414.60 บาท

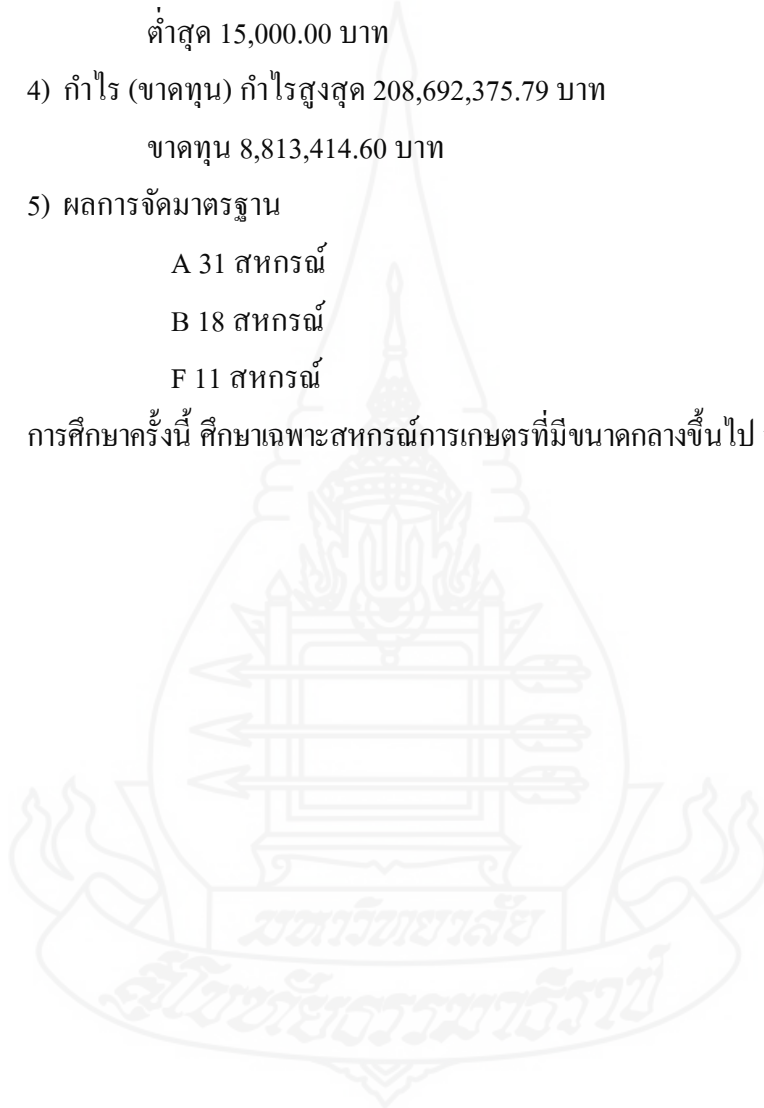
5) ผลการจัดมาตรฐาน

A 31 สหกรณ์

B 18 สหกรณ์

F 11 สหกรณ์

การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะสหกรณ์การเกษตรที่มีขนาดกลางขึ้นไป จำนวน 17 สหกรณ์



3. สหกรณ์ในจังหวัดบึงกาฬ

จังหวัดหนองคายมี 8 อำเภอ มีสหกรณ์ 59 แห่ง มีข้อมูลจำนวนสมาชิก ปริมาณธุรกิจ กำไร/ขาดทุน และผลการจัดมาตรฐานสหกรณ์ (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบึงกาฬ, 2558) ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลสหกรณ์ในจังหวัดบึงกาฬ

ที่	สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร	ปีบัญชี	จำนวนสมาชิก (คน)	ปริมาณธุรกิจ (บาท)	กำไร/ขาดทุน (บาท)	ผลการจัดมาตรฐาน
อำเภอเมืองบึงกาฬ						
1	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านโป่งเปือย-สมัยสำราญ จำกัด	31 ธ.ค. 58	217	653,797	1,345.89	B
2	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาเจริญ จำกัด	30 เม.ย. 58	437	34,960,987	50,194.66	B
3	สหกรณ์กองทุนสวนยางโพธิ์ทอง-ทองสายร่วมใจ จำกัด	30 เม.ย. 58	260	52,387,749.45	170,848	B
4	สหกรณ์การเกษตรเครือข่ายสภาเกษตรกรจังหวัดบึงกาฬ จำกัด	31 มี.ค. 58	159	-	-	F
5	สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลโนนสว่าง จำกัด	31 ธ.ค. 58	425	54,158,675.60	180,636.82	B
6	สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลหนองเลิง จำกัด	31 ธ.ค. 58	174	107,449.73	(18,644.08)	B
7	สหกรณ์การเกษตรป่าลัม น้ำมันและยางพาราเมืองบึงกาฬ จำกัด	31 ธ.ค. 58	69	74,000	5,837	
8	สหกรณ์ร่วมพลังชุมชนหนองเข็ง ม.3 จำกัด	31 ธ.ค. 58	55	-	-	F

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร	ปีบัญชี	จำนวนสมาชิก (คน)	ปริมาณธุรกิจ (บาท)	กำไร/ ขาดทุน (บาท)	ผลการจัด มาตรฐาน
9	สหกรณ์กองทุนสวนยาง บ้านโนนสง่า จำกัด	31 ม.ค. 58	65	18,020	(14,917.05)	B
10	สหกรณ์การเกษตร เพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. บึงกาฬ จำกัด	31 มี.ค. 58	46,367	32,500,000	476,589.10	B
11	สหกรณ์การเกษตรกร เมืองยางบึงกาฬ จำกัด	31 มี.ค. 58	64	20,211,474	134,176.63	B
12	สหกรณ์กองทุนสวนยาง บ้านชัยพร-หนองยาว จำกัด	30 ก.ย. 58	1,279	50,133,169	(12,552,043.30)	F
13	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ตำบลวิศิษฐ์ จำกัด	31 ม.ค. 58	259	32,190,382.47	(2,491,980.51)	F
14	สหกรณ์การเกษตรเมือง บึงกาฬ จำกัด	31 มี.ค. 58	4,004	150,444,367.00	769,879.72	B
15	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ตำบลนาสวรรค์ จำกัด	30 เม.ย. 58	505	3,116,000.00	117,386.33	A
16	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ตำบลหอคำ จำกัด	30 ก.ย. 58	499	91,489,559.34	20,795.91	B
17	สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ จังหวัดบึงกาฬ จำกัด	30 ก.ย. 58	675	13,602,8926.16	6,583,846.25	A
18	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ตำบลไคสี จำกัด	31 ม.ค. 58	214	20,070,092.68	504,531.53	B
19	สหกรณ์เครดิตยูเนียนภูสิงห์ มิ่งมิตร จำกัด	31 ธ.ค. 58	7,926	263,189,797.25	20,414,748.17	A
20	สหกรณ์ออมทรัพย์ครูและ คนหนองคาย จำกัด	31 ธ.ค. 58	54	1,000,000	149,458.22	F

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร	ปีบัญชี	จำนวนสมาชิก (คน)	ปริมาณธุรกิจ (บาท)	กำไร/ขาดทุน (บาท)	ผลการจัด มาตรฐาน
อำเภอบึงคล้า						
1	สหกรณ์กองทุนสวนยาง โลกกว้างพัฒนา จำกัด	30 เม.ย. 58	504	59,430,484.18	295,328.53	B
2	สหกรณ์กองทุนสวนยาง หนองเคี่ยนยางพารา จำกัด	31 มี.ค. 58	198	41,316,681.14	(2,947,301.14)	F
3	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำด้วย สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า บ้านหนองเคี่ยนท่า จำกัด	31 มี.ค. 58	80	480,000	22,497.85	B
4	สหกรณ์กองทุนสวนยาง บึงคล้า-ภูววิ จำกัด	31 มี.ค. 58	175	526,950	21,100	F
อำเภอปากคาด						
1	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ห้วยก้านเหลือง จำกัด	31 มี.ค. 58	206	39,842,250.27	217,720.84	B
2	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ตำบลโนนศิลา จำกัด	31 มี.ค. 58	247	24,234,175	16,400.04	B
3	สหกรณ์กองทุนสวนยาง นาดงจำกัด	31 มี.ค. 58	272	13,877,568	1,926,160.74	B
4	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ชาวสวนบึงกาฬ จำกัด	30 ส.ค. 58	92	445,200	66,459.49	B
อำเภอพรเจริญ						
1	สหกรณ์การเกษตรพรเจริญ จำกัด	31 มี.ค. 58	1,521	21,418,561.51	(1,347,772.84)	B
2	สหกรณ์กองทุนสวนยาง หนองหัวช้าง จำกัด	31 มี.ค. 58	492	61,592,964.00	(2,148,556.44)	F

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร	ปีบัญชี	จำนวนสมาชิก (คน)	ปริมาณธุรกิจ (บาท)	กำไร/ขาดทุน (บาท)	ผลการจัด มาตรฐาน
อำเภอศรีวิไล						
1	สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบล นาแสง จำกัด	30 เม.ย.58	270	15,088,312.20	(339,204.03)	F
2	สหกรณ์การเกษตรเลี้ยงสัตว์ ศรีวิไล จำกัด	31 ธ.ค. 57	77	61,200.00	2,124.67	F
3	สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนศรีวิไล จำกัด	31 ธ.ค. 57	812	35,176,198.45	876,084.73	F
4	สหกรณ์กองทุนสวนยาง บ้านนาสิงห์ จำกัด	30 เม.ย.58	904	32,451,934.61	(5,106,614.88)	F
5	สหกรณ์การเกษตรศรีวิไล จำกัด	31 มี.ค. 58	1,227	6,824,993.67	(49,557.27)	A
6	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ศรีวิไลยางพารา จำกัด	30 เม.ย.58	315	67,793,698.60	30,046.88	B
7	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ห้วยลึก-ชุมภูพร จำกัด	31 มี.ค. 58	134	751,250.00	16,415.93	B
8	สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบล นาสะแบง จำกัด	30 เม.ย.58	192	4,795,954.55	(5,572.58)	F
อำเภอเซกา						
1	สหกรณ์การเกษตรเซกา จำกัด	31 มี.ค. 58	2,066	66,831,473.20	531,540.09	A
2	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ศรีพนา จำกัด	31 ธ.ค. 57	95	22,714,502.00	61,424.85	ตั้งใหม่
3	สหกรณ์กองทุนสวนยาง อุตสาหกรรมยางพาราเซกา จำกัด	31 ธ.ค. 57	2,006	62,860,551.76	170,051.71	A
4	สหกรณ์การเกษตรมหาชน ท่าสะอาด จำกัด	31 ธ.ค. 57	135	8,763,801.00	29,528.91	A
5	สหกรณ์กองทุนสวนยางพารา ทรัพย์วังทอง จำกัด	30 เม.ย.58	161	3,537,118.00	188,756.12	A

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร	ปีบัญชี	จำนวนสมาชิก (คน)	ปริมาณธุรกิจ (บาท)	กำไร/ขาดทุน (บาท)	ผลการจัด มาตรฐาน
6	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ตำบลท่ากแดง จำกัด	30 เม.ย.58	58	727,000.00	3,810.11	B
7	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ห้วยผักขะยางทองพัฒนา จำกัด	31 ธ.ค. 57	193	33,575,708.00	90,655.60	A
8	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ดงสว่างยางศรีทอง จำกัด	30 เม.ย.58	191	49,680,586.00	12,276.14	B
9	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ชุมชนปงไธ จำกัด	31 ธ.ค. 57	107	11,155,945.00	92,382.45	A
10	สหกรณ์การเกษตร ป่าล้มน้ำมันอำเภอเซกา จำกัด	31 ธ.ค. 57	455	4,586,636.00	52,181.36	A
อำเภอโซ่พิสัย						
1	สหกรณ์กองทุนสวนยาง โซ่พิสัย จำกัด	31 ธ.ค. 57	208	456,600.00	6,673.85	B
2	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ห้วยสะอาด จำกัด	31 ม.ค. 58	211	35,268,400.00	143,643.66	A
3	สหกรณ์กองทุนสวนยาง บัวตูม จำกัด	31 ธ.ค. 57	319	10,158,244.80	272,432.29	A
4	สหกรณ์กองทุนสวนยาง หนองโค-คำแก้ว จำกัด	30 เม.ย. 58	66	120,000.00	654.27	ตั้งใหม่
5	สหกรณ์เครดิตยูเนียน ดอนแก้วมั่นคง จำกัด	30 มี.ย. 57	349	5,726,235.00	72,884.03	A
6	สหกรณ์การเกษตรโซ่พิสัย จำกัด	31 มี.ค. 58	2,924	114,066,024.95	2,376,741.84	A

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร	ปีบัญชี	จำนวนสมาชิก (คน)	ปริมาณธุรกิจ (บาท)	กำไร/ขาดทุน (บาท)	ผลการจัด มาตรฐาน
อำเภอบึงโขงหลง						
1	สหกรณ์กองทุนสวนยาง โนนสวนปอ จำกัด	30 พ.ย. 57	245	26,376,396.00	94,235.30	B
2	สหกรณ์กองทุนสวนยาง ท่าเชียงเครือ จำกัด	31 ม.ค. 58	480	9,927,651.00	(1,846,355.42)	F
3	สหกรณ์การเกษตร บึงโขงหลง จำกัด	30 มี.ย. 58	1,191	44,018,841.91	538,109.85	A
4	สหกรณ์กองทุนสวนยาง บึงโขงหลง จำกัด	31 มี.ค. 58	495	11,101,883.00	(1,846,355.42)	B
5	สหกรณ์เครดิตยูเนียน โพธิ์หมากแข้ง จำกัด	31 ม.ค. 58	3,517	32,826,644.39	2,678,684.47	A

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบึงกาฬ รายงานประจำปี 2558

จากตารางพบว่ามีสหกรณ์ทั้งหมด 59 แบ่งออกเป็น สหกรณ์การเกษตร 53 แห่ง
สหกรณ์ออมทรัพย์ 6 แห่ง โดยสรุปได้ดังนี้

- 1) ปีบัญชี
 - ม.ค. 7 สหกรณ์
 - มี.ค. 15 สหกรณ์
 - เม.ย. 12 สหกรณ์
 - มิ.ย. 2 สหกรณ์
 - ก.ย. 3 สหกรณ์
 - พ.ย. 1 สหกรณ์
 - ธ.ค. 18 สหกรณ์

- 2) จำนวนสมาชิก

- ไม่เกิน 500 คน 43 สหกรณ์
- 501 – 1,000 คน 4 สหกรณ์
- มากกว่า 1,000 คน 12 สหกรณ์

- 3) ปริมาณธุรกิจมากที่สุด 150,444,367.00 บาท
ต่ำสุด 18,020.00 บาท
- 4) กำไร (ขาดทุน) กำไรสูงสุด 20,414,748.17 บาท
ขาดทุน 12,552,043.30 บาท
- 5) ผลการจัดมาตรฐาน
 - A 17 สหกรณ์
 - B 26 สหกรณ์
 - F 14 สหกรณ์
 - ตั้งใหม่ 2 สหกรณ์

การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะสหกรณ์การเกษตรที่มีขนาดกลางขึ้นไป จำนวน 16 สหกรณ์

4. แนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อ

4.1 ความหมายและลักษณะของสินเชื่อ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (<http://webhost.cpd.go.th/loei/download/word, 2559>) สินเชื่อ หมายถึง ความเชื่อถือ ซึ่งให้บุคคลฝ่ายหนึ่งยอมมอบของหรือบริการ หรือเงินจำนวนหนึ่งให้เพื่อประโยชน์ของบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง ชั่วระยะเวลาหนึ่ง

ลักษณะของสินเชื่อ คือ ของหรือบริการ หรือเงินจำนวนหนึ่งในปัจจุบัน แลกเปลี่ยนกับสิ่งที่มีค่าเท่ากันในอนาคตอีกนัยหนึ่งคือ มีการให้เวลาในการชำระหนี้ เช่น การกู้ยืมเงิน ซึ่งมีข้อตกลงให้ลูกหนี้ชำระเงินกู้เมื่อถึงกำหนดในภายหน้าเหล่านี้เรียกว่าการให้เครดิตแก่กัน ผู้ให้กู้ยอมตกลงคั้งนี้ก็เพราะเชื่อถือในตัวผู้กู้ อาจจะเชื่อว่า ผู้กู้มีทรัพย์สินหรือมีรายได้พอที่จะชำระหนี้นี้ได้เมื่อถึงกำหนด ตลอดจนเชื่อถือในอำนาจของศาลที่จะบังคับให้เป็นไปตามสิทธิเรียกร้องของตนด้วย

สินเชื่อ เพื่อการเกษตร หมายถึง การกู้ยืมของเกษตรกร อาจกู้ยืมเป็นเงินสด สิ่งของ มีความมุ่งหมายทั้งเพื่อธุรกิจ และเพื่อการบริโภค

4.2 ปัญหาสำคัญของธุรกิจสินเชื่อ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551: 1-2) คู่มือการบริหารสินเชื่อและแนวทางแก้ไขปัญหา ลูกหนี้เงินให้กู้ผิดชำระหนี้ กล่าวว่า จากการศึกษาและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในภาพรวมของสถาบันเกษตรกร อันได้แก่ สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร พบว่า ความสามารถในการทำกำไร ขึ้นอยู่กับความสำเร็จและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการธุรกิจสินเชื่อ ทั้งนี้ปัญหาสำคัญในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่

1. การเร่งรัดติดตามหนี้ไม่มีประสิทธิภาพ
2. ปัญหาลูกหนี้ผิดนัดและลูกหนี้ค้างนาน
3. ปัญหาด้านสภาพคล่องลดลง
4. ปัญหาความสามารถในการก่อหนี้ของสถาบันลดลง
5. ปัญหาความเสี่ยงด้านเงินทุนของสถาบันเพิ่มขึ้น
6. ปัญหาความสามารถในการชำระหนี้ในอนาคตของลูกหนี้ลดลง
7. ปัญหาขาดทุนจากการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

ทุกปัญหามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจมีสาเหตุจากปัญหาของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเอง ปัญหาของสมาชิกที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อสถาบันพิจารณาอนุมัติสินเชื่อแล้ว หากเกิดปัญหาในการเร่งรัดติดตามหนี้ หรือการเร่งรัดหนี้ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น ไม่มีผู้เร่งรัดติดตามหนี้ การเร่งรัดติดตามหนี้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ไม่มีการเร่งรัดติดตามหนี้ตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือไม่มีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจกับสมาชิกเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบ ในฐานะลูกหนี้ และในฐานะสมาชิกที่ดี ปัญหาที่ตามมา คือ ปัญหาลูกหนี้ผิดนัดการชำระหนี้ เกิดปัญหาลูกหนี้ค้างนาน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อสภาพคล่องในการดำเนินงานของสถาบันลดลง ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานและการให้สินเชื่อความสามารถในการก่อหนี้เพื่อนำเงินมาให้สินเชื่อลดลง เนื่องจากสถาบันการเงินผู้ให้กู้เห็นถึงปัญหาด้านสภาพคล่อง ส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดทุนในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อและการขาดทุนในการดำเนินงานของสถาบันในที่สุด

4.3 ผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญในการบริหารสินเชื่อ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551: 20 – 24) คู่มือการบริหารสินเชื่อและแนวทางการแก้ไข ปัญหาลูกหนี้เงิน ให้กู้ผิดนัดชำระหนี้ กล่าวว่า จากการศึกษาข้อมูลพบว่าการบริหารสินเชื่อของสถาบันเกษตรกรประกอบด้วยผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ที่สำคัญ ประกอบด้วย

4.3.1 สมาชิกผู้กู้หรือผู้ขอสินเชื่อ ซึ่งนอกจากจะมีฐานะเป็นลูกหนี้ที่มีความรับผิดชอบต้องชำระหนี้ตามที่กำหนดเวลาที่ตกลงกันไว้ สมาชิกยังมีฐานะอื่นๆ อีก ได้แก่

- 1) ฐานะของการเป็นเจ้าของ เพราะสมาชิกเป็นผู้ถือหุ้นในสถาบัน
- 2) ฐานะผู้ลงทุน ได้แก่ การนำเงินมาฝากในสถาบันเพื่อหวังผลตอบแทนในรูปแบบของดอกเบี้ย
- 3) ในรูปของลูกค้า โดยเป็นผู้ใช้บริการซื้อสินค้าจากสหกรณ์
- 4) ในฐานะคู่ค้า ได้แก่ การขายผลผลิตแก่สหกรณ์ เพื่อจัดจำหน่ายยังตลาดปลายทาง

4.3.2 ประธานกลุ่มสมาชิก เป็นผู้รับรองการกู้เงินของสมาชิกในกลุ่ม รับรองวัตถุประสงค์แห่งเงินกู้ รับรองความมีตัวตนของสมาชิก ซึ่งเสมือนเป็นจุดเริ่มต้นแห่งการเป็นหนี้ของสมาชิกแต่ละราย ประธานกลุ่มจึงมีความสำคัญอย่างมากในการปกป้องปัญหา ร่วมแก้ปัญหาต่างๆ

4.3.3 เจ้าหน้าที่สินเชื่อ เป็นผู้มีหน้าที่โดยตรงในการปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ เป็นปราการด่านแรกที่สมาชิกได้พบ ณ ที่ทำการของสหกรณ์ ซึ่งต้องเป็นผู้ที่เข้าใจข้อมูลความต้องการและปัญหาของสมาชิก เป็นผู้ต้องทำหน้าที่เกือบตลอดกระบวนการของสินเชื่อ ตั้งแต่การรับคำขอกู้พิจารณาเบื้องต้น เสนอผู้มีอำนาจอนุมัติแจ้งผลการอนุมัติ นัดหมายสมาชิกมารับเงินทำสัญญา กู้ บันทึกบัญชี เรียกเก็บหนี้ เร่งรัดติดตามหนี้ รายงานการแก้ไขปัญหาการเร่งรัดติดตามหนี้ ซึ่งเจ้าหน้าที่สินเชื่อต้องปฏิบัติงานด้วยความรู้ ความเข้าใจ ในระเบียบ ข้อบังคับ ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ นอกจากนี้ยังต้องมีความมุ่งมั่น ตั้งใจทำงาน อดทน อดกลั้น ต่อสิ่งยั่วยักกิเลส ความโลภ ความเห็นแก่ตัวอามิสสินจ้าง

4.3.4 ผู้จัดการ เป็นผู้มีบทบาทสำคัญ และบางครั้งอาจต้องไปทำหน้าที่เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่สินเชื่อ คือ พิจารณาคำขอกู้ แผนการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน ประวัติการชำระหนี้ รวมทั้งจะต้องเข้าใจในข้อมูลความต้องการและปัญหาของสมาชิก หน้าที่สำคัญของผู้จัดการ คือ การกำกับดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ว่าเป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนั้นยังต้องสามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ร่วมแก้ปัญหาทุกหนี้ผิคนัดชำระหนี้ ไม่ใช่ปล่อยให้หนี้ของเจ้าหน้าที่สินเชื่อทั้งหมด เช่น การออกหนังสือเตือนสมาชิกให้ชำระหนี้ วิเคราะห์ ให้เห็นภาพของประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินเชื่อ และต้องรายงานที่ประชุมคณะกรรมการ เป็นประจำทุกเดือน

4.3.5 คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการสินเชื่อ เป็นผู้รับผิดชอบในการประเมินและพิจารณาอนุมัติเงินกู้ขั้นต้น ก่อนนำเสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาในขั้นตอนต่อไป คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการสินเชื่อ ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวงเงินกู้แต่ละประเภท แต่ละวัตถุประสงค์ว่ามีจำนวนเท่าใดและเพื่อการใด อัตราดอกเบี้ย และจะต้องมีความสามารถในการชำระหนี้ งดชำระหนี้ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิกแต่ละรายว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ หากพบปัญหาต้องรายงานที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการโดยเร็ว

4.3.6 คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ จะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญ ยังต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการอนุมัติสินเชื่อ ซึ่งการอนุมัติสินเชื่อที่ดี จำเป็นต้องมีข้อมูลหรือสอบถามข้อมูล จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อหรือคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการสินเชื่อ จนเพียงพอแก่การตัดสินใจอนุมัติสินเชื่อ หากตัดสินใจผิดพลาดย่อมเป็นปัญหาแก่สมาชิกและต่อสหกรณ์

ในอนาคต ปัญหาที่พบบางประการ คือ คณะกรรมการดำเนินการขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบบงานสหกรณ์ทั้งหมด ไม่มีความซื่อสัตย์ สุจริต กระทำผิดเสียเอง จนทำให้สมาชิกขาดความศรัทธา ขาดความวางใจต่อสหกรณ์และอาจเกิดการเลียนแบบหรือใช้เป็นข้ออ้างไม่ชำระหนี้ต่อสหกรณ์

4.3.7 เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เช่น เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ของกรมตรวจบัญชีนั้น เป็นผู้มีความสำคัญในการกำกับ แนะนำ ให้ความรู้ ให้คำแนะนำในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ แต่ไม่ได้ลงมือปฏิบัติโดยตรง นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในส่วนของสหกรณ์ที่ต้องใช้สินเชื่อจากธนาคารในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำ ให้ความรู้ในการนำมาหล่อเลี้ยงธุรกิจสินเชื่อ โดยอาจเพิ่มวงเงินหรือลดยอดวงเงินตามผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์นั้น ๆ

4.4 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญในการบริหารงานสินเชื่อ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551: 24 - 27) คู่มือการบริหารงานสินเชื่อและแนวทางแก้ไข ปัญหาลูกหนี้เงินให้กู้ที่ผิดนัดชำระหนี้ กล่าวว่า บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญในการบริหารงานสินเชื่อ ได้แก่

1) **สมาชิกผู้กู้** ต้องให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของสหกรณ์ เช่น การเข้าประชุมใหญ่ ประชุมกลุ่มติดตามหนี้ ร่วมทำธุรกิจด้านต่างๆ เป็นลูกหนี้ที่ดี ช่วยให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการติดตามหนี้ เป็นตัวอย่างที่ดีในความซื่อสัตย์สุจริต ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีแก่สมาชิกอื่นต่อสหกรณ์

2) **ประธานกลุ่ม** รับรองคำขอกู้และให้ความเห็นตามจริง ช่วยสหกรณ์เร่งรัดหนี้ แจ้งเหตุผิดปกติก่อสหกรณ์

3) **เจ้าหน้าที่สินเชื่อ** ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เสมอภาค ขยันหมั่นเพียร มีความต่อเนื่องในการติดตามหนี้ เฝ้าระวังละสังเกตุการณ์เหตุผิดปกติก่อสมาชิก

4) **ผู้จัดการ** ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เสมอภาค เฝ้าระวังเหตุผิดปกติก่อที่เกิดขึ้นและรายงานคณะกรรมการดำเนินการ ให้คำแนะนำ ติดตาม กำกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ร่วมคิดวิเคราะห์สาเหตุและปัญหาของลูกหนี้ เป็นกำลังสำคัญในการติดตามหนี้ ร่วมกับกรรมการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ และไม่ทุจริตเสียเองอันจะทำให้สมาชิกเสื่อมศรัทธา

5) **คณะกรรมการดำเนินการ/คณะอนุกรรมการพิจารณาสินเชื่อ** ต้องพิจารณาอนุมัติสินเชื่อตามหลักเกณฑ์ โดยมีข้อมูลเพียงพอ เป็นตัวอย่างที่ดีในการชำระหนี้ ไม่ทุจริตเสียเอง อันจะทำให้สมาชิกเสื่อมศรัทธา และใช้เป็นเหตุผลในการไม่ชำระหนี้ ติดตามผลการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการ เจ้าหน้าที่สินเชื่อและผู้ที่เกี่ยวข้อง กำชับเจ้าหน้าที่สินเชื่อทำรายงานการติดตามเร่งรัดหนี้ เสนอเป็นประจำทุกเดือน

6) **เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์** ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบพร้อมแก้ปัญหาอย่างเต็มกำลัง ให้ข้อแนะนำเชิงป้องกัน ติดตามดูแลอย่างสม่ำเสมอ

7) **เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์** ต้องรายงานผลการตรวจสอบโดยครบถ้วน ถูกต้อง ไม่ปิดบัง พร้อมให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดและติดตามผลการปฏิบัติตามคำแนะนำ มีการประเมินระบบการควบคุมภายใน อย่างทั่วถึงทุกสหกรณ์

4.5 การจัดการสินเชื่อของสหกรณ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2553: 12-16) ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารธุรกิจ เฉพาะสหกรณ์ กล่าวว่า เนื่องจากธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์เป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์ โดยเฉพาะสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน หากมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลต่อความพึงพอใจของสมาชิก สหกรณ์จะมีกำไรเพื่อปันผลเฉลี่ยคืนและพัฒนาสหกรณ์ให้ยั่งยืนต่อไป สหกรณ์จึงควรให้ความสำคัญแก่การบริหารจัดการธุรกิจสินเชื่อ เพื่อความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสหกรณ์ ดังนี้

1) **สมาชิกผู้ใช้บริการ** สมาชิกเป็นทั้งเจ้าของสหกรณ์และผู้ใช้บริการสินเชื่อ พึงเข้าใจบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตน

2) บุคลากรของสหกรณ์

(1) **เจ้าหน้าที่สินเชื่อ** ต้องสืบข้อเท็จจริงและเสนอข้อมูลโดยไม่ลำเอียง ถ้ามีความรู้เรื่องการเกษตรและให้ข้อแนะนำสมาชิกได้ก็จะเป็นประโยชน์

(2) **ประธานกลุ่ม** ต้องประเมินผลและเสนอความคิดเห็นตามข้อเท็จจริง รวมทั้งต้องมีหน้าที่ในการเตือนติดตามหนี้

(3) **คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้** ควรได้รับเลือกตามความรู้ความสามารถ การประเมินราคาหลักทรัพย์เพื่อค้ำประกันหนี้ต้องพิจารณาตามจริง

3) **ระเบียบ ข้อบังคับ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ** ต้องมีความถูกต้องและรัดกุม มีการกำหนดไว้โดยละเอียดและรอบคอบ

4) **การตรวจสอบการใช้เงินกู้** ซึ่งต้องมีการตรวจสอบ เพื่อให้สมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งการให้ข้อแนะนำอื่นในทางที่เป็นประโยชน์แก่การใช้เงินกู้

5) **การจัดชั้นสมาชิกเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ** โดยมีกติกาสรางแรงจูงใจให้สมาชิกถือปฏิบัติ กติกาดังกล่าว เช่น ประวัตติการชำระหนี้ การร่วมกิจกรรมในสหกรณ์ ผลการจัดชั้นที่ดี คือ การคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต่ำกว่า

6) **การติดตามเร่งรัดหนี้** เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระหนี้ต้องออกหนังสือเตือน รวมทั้งมีการประชุม เพื่อซักซ้อมเกี่ยวกับกำหนดเวลาและจำนวนเงินกับกรณีจำเป็นต้องออกไปติดตามทวงถาม

7) การสอบทานหนี้ทุกๆ ปี ควรมีการสอบทานหนี้ว่ามีความถูกต้องตรงกันระหว่างหลักฐานในมือสมาชิกกับหลักฐานของสหกรณ์ โดยบุคคลที่เชื่อถือได้ และผู้ตรวจสอบกิจการหรือกรรมการ ควรมีการสุ่มสอบทานตามสมควร

4.6 การบริหารธุรกิจสินเชื่อยังมีประสิทธิภาพ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (<http://webhost.cpd.go.th/loei/download/word, 2559>) การบริหารธุรกิจสินเชื่อยังมีประสิทธิภาพ สหกรณ์ต้องมีระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีคำสั่งมอบหมายผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ด้านสินเชื่อ และดำเนินการตามระเบียบ มติคณะกรรมการที่กำหนด

- 1) การจัดทำคำขอกู้ สัญญาขอกู้ หลักประกันเงินกู้ ต้องลงรายการในคำขอกู้ สัญญากู้ หนังสือค้ำประกันให้ครบถ้วน ถูกต้องตามแบบที่กำหนด
- 2) จัดหาหลักประกันให้คุ้มหนี้ จัดทำทะเบียนค้ำประกันต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน
- 3) การอนุมัติเงินกู้ การจ่ายเงินกู้ นั้น เงินกู้ทุกสัญญาต้องผ่านการอนุมัติก่อนจ่าย เงินกู้ มีหลักฐานการจ่ายเงินกู้ที่ต้องครบถ้วนจัดทำทะเบียนขอยกหนี้ให้เป็นปัจจุบัน
- 4) มีการติดตามตรวจสอบแนะนำการใช้เงินกู้ โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อ หรือประธานกลุ่ม
- 5) การเร่งรัดหนี้และการรับชำระหนี้ สหกรณ์ต้องจำแนกลูกหนี้ มีแผนปฏิบัติงานเร่งรัดหนี้ มีหลักฐานการรับชำระหนี้ครบถ้วน แยกบุคคลที่ทำหน้าที่สินเชื่อ บัญชี และการเงิน
- 6) จัดเก็บเอกสาร หลักฐานการให้เงินกู้ไว้ในที่ปลอดภัยในสำนักงานสหกรณ์
- 7) การตรวจสอบและติดตาม มีการวิเคราะห์อายุหนี้ รายงานการปฏิบัติงานการให้สินเชื่อต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการประจำเดือน ควบคุมยอดลูกหนี้รายตัว ให้ตรงกับบัญชีแยกประเภทเป็นรายวัน/รายเดือน

8) สุ่มสอบทานหนี้อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2549: 5-8) คู่มือการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์ภาคการเกษตร กล่าวว่า การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความเสี่ยง ทั้งด้านการผลิตและการขายผลผลิต เพื่อลดความเสี่ยงต้องดำเนินการในสาระสำคัญ คือ

- 1) คัดเลือกท้องที่มีผู้ทางเหมาะสมในการทำการเกษตร
- 2) คัดเลือกสมาชิกผู้ที่มีความซื่อสัตย์ มีขีดความสามารถ
- 3) มีการให้การศึกษอบรมถึงประโยชน์หรือโทษของการใช้สินเชื่อ การทำการผลิต การวางแผนการเงิน
- 4) ช่วยเหลือในการวางแผนงานการผลิต ให้สินเชื่อโดยคำนึงถึงแผนงานผลิต ความสามารถในการชำระหนี้ และสัมพันธ์กับค่าใช้จ่าย
- 5) ต้องออกไปตรวจสอบการใช้สินเชื่อ ให้ข้อแนะนำด้านการดำเนินงานเกษตร

6) ทะเบียนเกษตรกรกรม โดยช่วยในการจัดทำทะเบียนเกษตรกรกรม การจัดทำบ
แสดงฐานะการเงิน

7) หลักประกัน ต้องมีหลักประกันที่เหมาะสม

8) มีการเชื่อมโยงงานสินเชื่อเข้ากับธุรกิจอื่น เช่น การรวบรวมนมผลผลิต

9) เหตุสุดวิสัย ด้วยความไม่แน่นอนของการประกอบอาชีพเกษตรกร จึงควรให้
สินเชื่อไม่เกินร้อยละห้าสิบของค่าผลผลิตที่เหลือขาย

10) การไม่ชำระหนี้โดยจงใจ หากทวงถามแล้วไม่ได้ผลต้องดำเนินการทาง
กฎหมาย

4.7 ขั้นตอนการบริหารสินเชื่อ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ([http://webhost.cpd.go.th/nakpathom/download, 2559](http://webhost.cpd.go.th/nakpathom/download,2559))
ขั้นตอนการบริหารสินเชื่อ เป็นขั้นตอนที่สำคัญของสหกรณ์การเกษตรแต่ละแห่ง เนื่องจาก
ประกอบด้วยผู้ที่มีส่วนได้เสีย และผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งแต่ละฝ่ายต่างมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไป ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ อย่างไรก็ตาม แม้บางเรื่องไม่ได้กำหนดไว้
เป็นลายลักษณ์อักษร แต่หากใช้วิจารณญาณ หรือสามัญสำนึกเยี่ยงปुरुชนคนธรรมดา ก็สามารถ
เข้าใจได้อย่างชัดเจน ถึงหน้าที่ความรับผิดชอบที่พึงมีหรือ พึงกระทำของแต่ละคนไป

สรุปขั้นตอนที่สำคัญในการบริหารสินเชื่อ

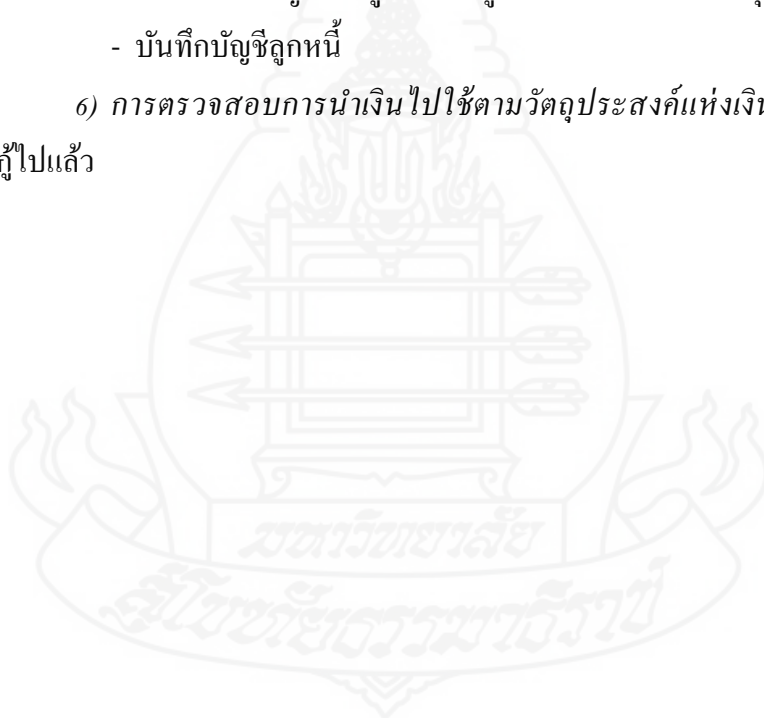
1) การรับคำขอกู้ เป็นการรับคำขอกู้ แผนการต้องการเงินกู้ของสมาชิกผู้กู้
โดยสมาชิกผู้กู้จะต้องแจ้งความประสงค์พร้อมหลักฐานต่าง ๆ เช่น หนังสือคำขอกู้เงิน สำเนาบัตร
ประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หลักประกัน เป็นต้น เพื่อประกอบการพิจารณา

2) การพิจารณาคำขอกู้ (เบื้องต้น) ประกอบด้วย ได้แก่

- วัตถุประสงค์การใช้เงินกู้
- รายละเอียดและคำชี้แจงเกี่ยวกับแผนงานเกษตรกรกรมที่ต้องการลงทุน
- จำนวนเงินที่ขอกู้
- งวดชำระคืน
- หลักประกัน
- ลงทะเบียนรับคำขอกู้เงิน จัดทำทะเบียนรับคำขอกู้เงิน
- สรุป รวบรวม คำขอกู้เงินประเภทต่าง ๆ พร้อมรายละเอียด นำเสนอผู้จัดการ

คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ และคณะกรรมการดำเนินการ ตามลำดับ

- 3) การอนุมัติสินเชื่อ
- โดยที่ประชุมคณะกรรมการเงินกู้
 - โดยที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และรายงานการประชุมควรระบุรายละเอียดของสมาชิกที่ได้รับอนุมัติ และไม่ได้รับการอนุมัติพร้อมเหตุผลการที่ไม่อนุมัติ
 - คณะกรรมการผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติเงินกู้
- 4) การทำสัญญาเงินกู้ ทำหนังสือเงินกู้ระยะสั้น/ปานกลาง
- 5) การจ่ายเงิน
- แจ้งสมาชิกผู้กู้ว่าได้รับอนุมัติหรือไม่/นัดสมาชิกผู้รับเงิน
 - สมาชิกผู้กู้ลงนามในหนังสือกู้
 - จัดทำหลักฐานเอกสารการรับเงินกู้/รับวัสดุการเกษตร
 - เรียกเก็บเงินค่าหุ้น 5 % ตามส่วนแห่งเงินกู้
 - ลงทะเบียนบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น/ปานกลาง สมุดคู่บัญชีเงินกู้
 - บันทึกบัญชีลูกหนี้
- 6) การตรวจสอบการนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งเงินกู้ หลังจากสมาชิกได้รับ เงินกู้ไปแล้ว



ขั้นตอนรายละเอียดกิจกรรมและการจัดทำเอกสารโดยมีขั้นตอนกิจกรรม รายละเอียดการดำเนินการเอกสารประกอบผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนความเสี่ยง การควบคุมความเสี่ยงในแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) การรับคำขอกู้

วัตถุประสงค์ เพื่อรับคำขอกู้ และรับข้อเสนอแผนความต้องการเงินกู้ หรือความประสงค์ในการกู้เงิน พร้อมหลักฐานในการประกอบการพิจารณา

ตารางที่ 2.3 ขั้นตอนการรับคำขอกู้

ขั้นตอนกิจกรรม	เอกสารประกอบ	ผู้เกี่ยวข้อง
1. รับคำขอกู้เงิน เสนอแผนความต้องการเงินกู้/หรือแจ้งความประสงค์พร้อมหลักฐาน	1. หนังสือคำขอกู้เงิน 2. สมุดคู้บัญชีเงินกู้ (สกก.042) 3. หนังสือค้ำประกัน 4. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน 5. สำเนาทะเบียนบ้าน 6. สำเนาทะเบียนสมรส 7. หนังสือให้คำยินยอมของสามี/ภรรยา 8. คำรับรองจากประธานกลุ่ม รับรองว่าเป็นบุคคลในพื้นที่ พื้นที่ทำกิน อาชีพที่อยู่อาศัย 9. หนังสือแจ้งปริมาณผลผลิต 10. เอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ค้ำประกัน 11. บันทึกรับรองการตรวจสอบที่ดินที่จะจำนองเป็นประกันเงินกู้ของสมาชิก 12. หนังสือสัญญาจำนองที่ดิน 13. คำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมและสอบสวนสิทธิในที่ดินประเภท (ท.ด.๑ ก.)	1. ผู้กู้ 2. ผู้ค้ำประกัน 3. เจ้าหน้าที่สินเชื่อ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย 4. ประธานกลุ่ม 5. คณะกรรมการดำเนินการ 6. กรมที่ดิน

2) การพิจารณาคำขอกู้ (เบื้องต้น)

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบและสอบสวนข้อมูล รายละเอียดตามแผนความต้องการเงินกู้และหลักฐานการขอกู้เงินให้เป็นไปตามระเบียบ ว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ ดังนี้

ตารางที่ 2.4 การพิจารณาคำขอกู้ (เบื้องต้น)

ขั้นตอนและกิจกรรม	เอกสารประกอบ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง
1. วัตถุประสงค์การให้เงินกู้	1. หนังสือคำขอกู้	- เจ้าหน้าที่
1) เงินกู้ระยะสั้น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ	2. คำรับรองจากประธานกลุ่ม	- ลินเชื้อหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
2) เงินกู้ระยะปานกลาง เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตรซึ่งปกติใช้ประโยชน์เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ	รับรองเป็นบุคคลในพื้นที่และมีที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย และรับรองการเป็นสมาชิกสังกัดกลุ่ม	
2. รายละเอียดและคำชี้แจงเกี่ยวกับการเกษตรที่ต้องลงทุน	- ทะเบียนรับเรื่องคำขอกู้	
- ตรวจสอบคำรับรองจากประธานกลุ่ม		
3. จำนวนเงินที่ขอกู้ สหกรณ์จะกำหนดวงเงินกู้ตามประเภทของเงินกู้		
4. กำหนดการชำระหนี้คืน		
5. หลักประกันเงินกู้		
- บุคคลค้ำประกัน พิจารณาจากความสามารถในการรับภาระหนี้สินแทน เช่น หนี้สินของผู้ค้ำประกัน รายได้ อายุ ประวัติการชำระหนี้ เป็นต้น ตรวจสอบวันที่ค้ำประกัน ชื่อผู้ค้ำประกัน เลขทะเบียนสมาชิก จำนวนเงินที่ค้ำประกัน ลายมือชื่อผู้ค้ำประกัน พยานและคำยินยอมของคู่สมรสของผู้ค้ำประกัน		
- หลักทรัพย์ค้ำประกัน อสังหาริมทรัพย์ที่นำมาจำนองไม่ติดภาระจำนองกับเจ้าหนี้อื่นและตรวจสอบใบประเมินราคาจากกรมที่ดิน ตรวจสอบบ้านและที่ดินจำนอง พิจารณาวงเงินหลักประกันจำนองตามราคาประเมินของที่ดินและพิจารณาให้กู้ได้ไม่เกินกึ่งหนึ่งของราคาประเมิน		
- ลงทะเบียนรับคำขอกู้เงิน จัดทำทะเบียนขอกู้เงิน		
- สรุปคำขอกู้เงินระยะสั้นและระยะปานกลางนำเสนอผู้จัดการเสนอความคิดเห็นประกอบ ในสาระสำคัญดังนี้		
- ให้กู้ได้หรือไม่ โดยให้เหตุผลประกอบ		
- วงเงินที่สมาชิกขอกู้เหมาะสมกับการลงทุนหรือไม่		
- ความสามารถในการชำระหนี้		

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

ขั้นตอนและกิจกรรม	เอกสารประกอบ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง
- หลักประกัน - เงื่อนไขของการกู้ยืมเพื่อนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการเงินกู้พิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติเงินกู้ เมื่อคณะกรรมการเงินกู้อนุมัติหรือไม่อนุมัติเงินกู้ให้นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการสหกรณ์ทราบทุกครั้ง		

3) การอนุมัติเงินกู้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้ และข้อบังคับสหกรณ์ ผู้กู้ต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการเงินกู้หรือคณะกรรมการดำเนินการทุกราย

ตารางที่ 2.5 การอนุมัติเงินกู้

ขั้นตอนและกิจกรรม	เอกสารประกอบ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง
- ที่ประชุมคณะกรรมการเงินกู้พิจารณาคำขอกู้ของสมาชิก มีการบันทึกการประชุมไว้ชัดเจน สมาชิกรายไหนที่คณะกรรมการเงินกู้ไม่อนุมัติให้ชี้แจงเหตุผล การไม่อนุมัติให้ชัดเจนด้วย	- รายงานสรุปคำขอกู้เงินระยะสั้นและระยะปานกลาง พร้อมรายละเอียด - ลำดับที่ ชื่อสมาชิก เลขทะเบียน สังกัดกลุ่ม จำนวนเงินที่ขอกู้ วัตถุประสงค์การกู้หลักประกัน (ถ้าเป็นที่ดินให้ระบุด้วยว่าเป็นโฉนดหรือ นส.3 ก เนื้อที่กี่ไร่ ที่งานกี่ตารางวา) อนุมัติจำนวนเงินเท่าไร ไม่อนุมัติ เป็นต้น	- เจ้าหน้าที่สหกรณ์ - รายงานการประชุม - รายงานการประชุม - คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ - สมุดทะเบียนรับคำขอกู้
- เสนอผลการพิจารณาการอนุมัติเงินกู้ และไม่อนุมัติเงินกู้ให้ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการรับทราบด้วย		

4) การทำสัญญาเงินกู้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้มีการทำสัญญาเงินกู้หลังจากได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการเงินกู้แล้ว

ตารางที่ 2.6 การทำสัญญาเงินกู้

ขั้นตอนและกิจกรรม	เอกสารประกอบ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง
- ทำหนังสือเงินกู้ระยะสั้น/ระยะปานกลาง	- หนังสือเงินกู้ระยะสั้น หนังสือเงินกู้ระยะสั้น	- เจ้าหน้าที่สินเชื่อ
- กรรมการผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติเงินกู้	เพื่อผลิตผลหลักและรับรองรับผิดชอบอย่าง	- ผู้จัดการสหกรณ์
- จัดทำทะเบียนลูกหนี้เงินกู้ บันทึก	ลูกหนี้ร่วม	- กรรมการ
รายละเอียดเกี่ยวกับการกู้เงิน ทั้งสมาชิกผู้กู้ บุคคลค้าประกัน หรือหลักทรัพย์ค้ำประกัน		ดำเนินการ

5) การจ่ายเงินกู้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้สมาชิกผู้กู้ทราบและได้รับเงินกู้ตามที่วงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ และตามหนังสือกู้ที่ได้จัดทำไว้ ถูกต้องครบถ้วน และปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์
อนึ่ง ก่อนจ่ายเงินกู้ให้กับสมาชิกผู้กู้ สหกรณ์ต้องชี้แจงเงื่อนไขที่สมาชิกต้องปฏิบัติให้สมาชิกผู้กู้ได้
เข้าใจโดยชัดเจน

ตารางที่ 2.7 การจ่ายเงินกู้

ขั้นตอนและกิจกรรม	เอกสารประกอบ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง
- แจ้งสมาชิกผู้ว่าได้รับอนุมัติหรือไม่/ นัดสมาชิกผู้กู้รับเงินกู้	- มีหนังสือแจ้งสมาชิกนัดรับเงินกู้	- เจ้าหน้าที่สินเชื่อ
- ก่อนสมาชิกรับเงินกู้ สหกรณ์ต้องชี้แจง เงื่อนไขที่สมาชิกต้องปฏิบัติหลังจากรับ เงินกู้แล้ว	- รายละเอียดเมื่อรับใช้ต้องใช้ตาม วัตถุประสงค์ กำหนดการชำระคืนเงิน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เป็นต้น	- สมาชิกผู้กู้ - เจ้าหน้าที่บัญชี
- สมาชิกผู้กู้ ลงนามผู้กู้ในหนังสือกู้เงิน	- หนังสือรับรองผูกพันรับผิดชอบลูกหนี้	
- จัดทำหลักฐานเอกสารการรับเงินกู้/ รับเงินกู้เป็นวัสดุการเกษตร	ร่วมต่อสหกรณ์	
- ออกใบเสร็จรับเงินค่าหุ้นตามส่วน แห่งเงินกู้ ร้อยละ 5	- ใบรับเงินกู้	
- ลงทะเบียนบัญชีข้อยอดลูกหนี้เงินกู้	- ใบเสร็จรับเงิน	
	- สมุดบัญชีเงินกู้ (สกก.042)	
	- ลูกหนี้รายตัว	

6) การตรวจสอบการนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งเงินกู้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้สหกรณ์มีการควบคุมการใช้เงินกู้ของสมาชิกผู้กู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์แห่งเงินกู้

ตารางที่ 2.8 การตรวจสอบการนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งเงินกู้

ขั้นตอนและกิจกรรม	เอกสารประกอบ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง
- หลังจากที่สมาชิกรับเงินกู้ไปแล้ว ประมาณ 1 เดือน ไปตรวจสอบว่า สมาชิกนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ หรือไม่	- แบบตรวจสอบการใช้เงินกู้	- กรรมการดำเนินการ - เจ้าหน้าที่สินเชื่อ - ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2554: 2-11) คู่มือการปฏิบัติงานสินเชื่อด้านการเกษตร กล่าวว่า การปฏิบัติงานสินเชื่อให้ดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนการให้เงินกู้

1. ลูกค้าแสดงความประสงค์ขอกู้เงินที่หน่วยอำเภอหรือที่ประชุมกลุ่มลูกค้า
2. ชี้แจงหลักเกณฑ์ มีการประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์การให้เงินกู้
3. สอบข้อมูลเบื้องต้น ให้พนักงานสอบข้อมูลเบื้องต้นของลูกค้า ได้แก่ ข้อมูลทรัพย์สิน หนี้สิน รายได้ รายจ่าย หลักประกัน รวมทั้งสอบถามความต้องการเงินกู้
4. วิเคราะห์การให้เงินกู้ ให้มีการพิจารณาความต้องการเงินกู้ ประวัติการชำระหนี้ ความเป็นไปได้ของกิจกรรมที่ขอกู้เงิน

วงเงินกู้ไม่เกิน 500,000 บาท ใช้หลักการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างรายได้และรายจ่าย รวมถึงค่าใช้จ่ายในครัวเรือน อีกไม่เกินร้อยละ 25 ของค่าใช้จ่ายในการผลิต การบริหารความเสี่ยง ธนาคารจะกำหนดวงเงินให้กู้ไว้ไม่เกินร้อยละ 60 ของส่วนเพื่อขาย การตัดสินใจให้กู้จะนำผลการคำนวณ 2 ทาง มาเปรียบเทียบกัน ตัวใดต่ำกว่าให้ใช้ตัวนั้นเป็นตัวกำหนดวงเงินกู้

วงเงินให้กู้เกินกว่า 500,000 บาท การวิเคราะห์วงเงินกู้ให้ใช้วิธีคำนวณหาความจำเป็นในการใช้วงเงินทุนหมุนเวียนสูงสุดในรอบปี (Needs) โดยการนำข้อมูลรายได้ รายจ่าย ตามแผนการผลิตของแต่ละเดือนในรอบปีมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์

5. จัดทำเอกสารการกู้เงิน/หลักประกัน เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายทางการเกษตรทุกประเภทที่ลูกค้าขอใช้หลักประกันแบบรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้รวมกันตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป

ให้ใช้หนังสือกู้เงินรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกัน กรณีผู้เสนอใช้หลักประกันอื่นให้จัดทำเป็นหนังสือกู้เงินเครดิตเงินตราคน

6. *ตรวจสอบ* พนักงานผู้วิเคราะห์สรุปผลการสอบข้อมูลและผลการวิเคราะห์เสนอต่อหัวหน้าหน่วยอำเภอ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และการพิจารณาให้เงินกู้เบื้องต้น ในบันทึกการรายการในหนังสือกู้เงิน รายงานเบิกเงินกู้ ข้อมูลลูกค้ารายคน หนังสือค้ำประกัน (ถ้ามี) บันทึกตรวจสอบที่ดิน (ถ้ามี) พร้อมให้ความเห็น เสนอผู้จัดการสาขาพิจารณาอนุมัติ กรณีเกินอำนาจของสาขาที่เสนอความเห็นต่อไปตามขั้นตอน

7. *การพิจารณา* ผู้มีอำนาจอนุมัติเงินกู้ พิจารณาเอกสารกู้เงินตามหลักเกณฑ์การให้กู้เงิน ความสามารถในการชำระหนี้จากประมาณการกระแสเงินสด ประวัติการชำระหนี้ หลักประกันเงินกู้ หากพิจารณาเห็นว่ามีความเป็นไปได้ก็พิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้การจัดทำรายงานเบิกเงินกู้ จะต้องสอดคล้องกับแผนการใช้จ่ายเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ ทั้งจำนวนเงินกู้ที่ขอเบิก ระยะเวลาการขอเบิกเงินกู้ และจำนวนเงินชำระคืนเงินกู้ตามจำนวนเงินชำระคืนเงินกู้ตามความจำเป็นของค่าใช้จ่ายและช่วงเวลาที่มียาได้ของผู้กู้

8. *เตรียมจ่ายเงินกู้* ให้พนักงานการเงินเตรียมการจ่ายเงินกู้ให้ลูกค้าและบันทึกเลขที่บัญชีหนังสือกู้เงินหรือเลขที่บัญชีเงินกู้ลงในรายงานเบิกเงินกู้และในข้อมูลลูกค้ารายคน และเก็บเอกสารทั้งหมดไว้เพื่อทำการ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของลูกค้า ตามวันที่พนักงานพัฒนาธุรกิจนัดหมายการจ่ายเงินกู้

9. *การจัดเก็บเอกสาร* ทุกสิ้นวันเมื่อดำเนินการ โอนเงินกู้เข้าบัญชีเงินฝากลูกค้าผู้กู้แล้ว ให้พนักงานการเงินตรวจสอบเอกสารการกู้เงินทั้งหมด ในเรื่องจำนวนเงินกู้ จำนวนราย และทำใบนำส่งหนังสือกู้เงิน และรายงานเบิกเงินกู้พร้อมเอกสารการกู้เงินทั้งหมดส่งให้พนักงานธุรการของหน่วยอำเภอ

วิธีปฏิบัติหลังการให้กู้เงิน

1) *วางแผนเยี่ยมเยียนหรือนัดประชุม* ให้พนักงานพัฒนาธุรกิจพิจารณากลุ่มลูกค้าเป้าหมายและกิจกรรมการเยี่ยมเยียน เพื่อจัดทำแผนการเยี่ยมเยียนลูกค้า กรณีไม่สามารถไปเยี่ยมเยียนถึงบ้านเรือนและไร่นาของลูกค้าได้ ให้ใช้วิธีนัดประชุมลูกค้าในสถานที่ประชุมที่เป็นจุดศูนย์กลางของบรรดาลูกค้า พร้อมทั้งให้นำสมุดบัญชีเงินกู้หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาในวันประชุมด้วย

2) *การเยี่ยมเยียนลูกค้า* กรณีเยี่ยมเยียนถึงบ้านเรือนและไร่นาให้ชี้แจงและแนะนำให้ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ บันทึกการตรวจสอบการใช้เงินกู้ของลูกค้าเป็นรายคน กับสอบถามข้อมูลว่าการผลิตตามแผนการใช้จ่ายเงินกู้มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร รวมทั้งความต้องการความช่วยเหลือจากทางธนาคารว่ามีอย่างไรด้วยการเยี่ยมเยียนลูกค้า โดยวิธีการประชุมกลุ่มลูกค้าให้มีการชี้แจงย้ำเตือน

ให้ลูกค้าใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของลูกค้าในการแสดงความคิดเห็น จากนั้นสอบถามถึงการใช้น้เงินกู้เป็นรายคนต่อหน้าที่ประชุม และเมื่อเลิกประชุมต้องดำเนินการสุ่มเยี่ยมเยียนลูกค้าโดยเน้นที่ลูกค้าที่กู้เงินตั้งแต่ 100,000 บาท ขึ้นไปกรณีที่มีข้อมูลพบว่าการผลิตของลูกค้ารายใดเสียหายต้องไปเยี่ยมเยียนลูกค้ารายนั้น ถึงสถานประกอบการและให้ความช่วยเหลือ เช่น ให้พักผ่อนเวลาชำระหนี้หรือให้กู้เงินฟื้นฟูการผลิตกรณีลูกค้าขาดประชุมต้องออกเยี่ยมเยียนถึงบ้านเรือนหรือสถานที่ประกอบการภายหลังทุกราย

การเยี่ยมเยียนลูกค้า ต้องดำเนินการหลังการจ่ายเงินกู้งวดแรกไม่เกิน 2 เดือน กรณีปกติให้มีการเยี่ยมเยียนปีละ 2 ครั้ง หากมีเหตุผิดปกติ ต้องดำเนินการอย่างใกล้ชิด

3) *บันทึกผลการเยี่ยมเยียนลูกค้า* เมื่อดำเนินการเยี่ยมเยียนลูกค้าตามข้อ 2 แล้ว ให้บันทึกผลการการเยี่ยมเยียนลูกค้ารายคน เสนอหัวหน้าหน่วยอำเภอ

4) *เสนอรายงานการเยี่ยมเยียนลูกค้า* ให้พนักงานพัฒนาธุรกิจที่ไปเยี่ยมเยียนลูกค้า เสนอผลการสอบทานการใช้น้เงินกู้ ให้หัวหน้าหน่วยอำเภอพิจารณาและนำเสนอผู้จัดการสาขา เพื่อพิจารณาสั่งการ กรณีปกติให้รายงานทุกสิ้นไตรมาส กรณีลูกค้ามีเหตุผิดปกติให้รายงานโดยเร็ว

5) *ตรวจสอบเอกสาร* ให้หัวหน้าหน่วยอำเภอตรวจสอบเอกสารการบันทึกการสอบทานการใช้น้เงินของลูกค้ กรณีมีเหตุผิดปกติลูกค้าไม่ใช้น้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ให้รายงานผู้จัดการสาขาพิจารณาสั่งการ

6) *สั่งการ* ให้ผู้จัดการสาขาพิจารณาสั่งการ คือ กรณีลูกค้าใช้จ่ายเงินกู้ถูกต้องตามแผนร้อยละ 70 ของจำนวนเงินกู้ อาจอนุมัติเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์เงินกู้ได้ กรณีลูกค้าใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์น้อยกว่าร้อยละ 70 ต้องให้ลูกค้าชำระต้นเงินคืนธนาคารทันทีร้อยละ 10 ของวงเงินกู้ตามสัญญา กรณีใช้น้เงินกู้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ทั้งจำนวนให้เรียกคืนเงินกู้ทันที

7) *ดำเนินการ* เมื่อหัวหน้าหน่วยอำเภอได้รับการสั่งจากผู้จัดการสาขา ให้ดำเนินการตามสั่งการนั้น ต่อไป

8) *จัดเก็บเอกสาร* เมื่อได้ดำเนินการตามสั่งการเสร็จสิ้น ให้บันทึกข้อมูลในข้อมูลลูกค้ารายตัวจัดเก็บ

9) *การดำเนินการหลังการจ่ายเงินกู้อื่นๆ* ได้แก่ การเพิ่มเติมศักยภาพการผลิตของลูกค้า เช่น จัดการฝึกอบรม ฐานเกี่ยวกับอาชีพตามแผนการผลิต การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มคุณภาพหรือปริมาณผลผลิตตามโครงการต่างๆ เช่น การส่งเสริมการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น การส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มกันซื้อหรือขายหรือแปรรูป ส่งเสริมการจัดทำบัญชีธุรกิจ หลังการจ่ายเงินกู้ กรณีต้องมีการพักผ่อนเวลาผ่อนชำระหนี้ การบริหารหนี้ค้ำชำระหรือวิธีปฏิบัติอื่น ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่มีอยู่โดยอนุโลม

สรุปงานวิจัย ประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬใช้กรอบของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ประกอบด้วย

1) **ขั้นตอนก่อนการให้สินเชื่อ** โดยสหกรณ์มีระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่ออย่างชัดเจน กรรมการกู้เงิน มีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานสินเชื่อ เจ้าหน้าที่สินเชื่อตรวจสอบข้อมูลอย่างถูกต้อง สหกรณ์ให้ความรู้ คำแนะนำประโยชน์และโทษของการกู้เงินแก่สมาชิก

2) **ขั้นตอนระหว่างการให้สินเชื่อ** โดยคณะกรรมการให้ความสำคัญกับประวัติการชำระหนี้ วัตถุประสงค์ แผนการใช้จ่ายเงิน หลักประกัน ผลการจัดชั้นของสมาชิก สหกรณ์ทำสัญญากู้เงิน สัญญาค้ำประกัน บัญชีลูกหนี้รายตัว และเก็บเอกสารครบถ้วน

3) **ขั้นตอนหลังการให้สินเชื่อ** โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการติดตาม เร่งรัดหนี้สินอย่างต่อเนื่อง ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้อย่างสม่ำเสมอ รายงานผลการคืบหน้า ปัญหา อุปสรรค ข้อมูลความเป็นจริงแก่ผู้บังคับบัญชา สหกรณ์มีหนังสือเตือนให้สมาชิกรายเงินไปชำระหนี้

4.8 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียกเก็บหนี้ที่มีประสิทธิภาพ

หลักการเรียกเก็บหนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2549: 23-24) หลักการเรียกเก็บหนี้มีแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้การเรียกเก็บหนี้ได้เกิดผลสำเร็จ ตามความต้องการมีหลักการ ดังนี้

4.8.1 การเรียกเก็บหนี้หรือทวงหนี้ ซึ่งอาศัยพื้นฐานที่ว่าลูกหนี้แต่ละคน จะมีคุณสมบัติ (Character) ที่แตกต่างกันออกไป บางคนมีอุปนิสัยเหนียวหนี้ต้องทวงถึงจะให้ บางคนขาดความตั้งใจที่จะชำระหนี้ และบางคนถือในเรื่องเกียรติเป็นสำคัญ การทวงหนี้ โดยวิธีเรียกเก็บหนี้แต่ละรายจึงต้องใช้กลวิธี (Tactic) เช่น ลูกหนี้ที่มีความรับผิดชอบ (Responsibility) ก็อาจจะใช้วิธีขอร้อง (Collection Appeals) คือ การทวงถามแบบบอกกล่าวให้ทราบ หรือลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ไม่สม่ำเสมอ ก็อาจจะทวงถามตามกำหนดเวลา (Date line) หรือลูกหนี้ที่มีเจตนาไม่ชำระหนี้ ทวงถามด้วยวิธีกล่าวแล้วไม่ได้ผล มีการบ่ยียงหรือผัดผ่อน หรือใช้วิธีนั่งเฉยอยู่เรื่อยๆ ก็จำเป็นต้องใช้วิธีทวงถามแบบยื่นคำขาดการที่จะจัดว่าลูกหนี้รายใดจะใช้วิธีทวงถามแบบใด จะมีส่วนช่วยได้มาก

4.8.2 หลักการติดตามหนี้ มีหลักการที่ควรกำหนดไว้ 2 วิธี คือ

1) **วิธีการจัดชั้น** โดยการจัดกลุ่มลูกหนี้ออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น ลูกหนี้ที่ดีหรือพอใช้ หรือไม่ดี เมื่อจัดประเภทได้แล้ว นำไปจัดลำดับความสำคัญของแต่ละกลุ่มว่าควรติดตามด้วยวิธีใด หรือมีความถี่ในการทวงถามมากน้อยเพียงใด หรือสะดวกในการติดตามเร่งรัดหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบพิจารณาให้สินเชื่อในโอกาสต่อไป

2) **วิธีกำหนดเวลา** คือ การกำหนดหลักการไว้ว่าลูกหนี้ประเภทใดหรือกลุ่มใด จะต้องมีการเรียกเก็บหนี้หรือทวงถาม ภายในระยะเวลาอย่างไร ซึ่งหนี้บางประเภทระยะเวลาการบอกกล่าว หลังทวงถามจะมีผลในทางรูปคดี เมื่อมีการฟ้องร้องกัน

4.9 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบริหารธุรกิจสินเชื่อ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2559: 19-20) หลักการบริหารสินเชื่อที่ดี ในการพิจารณาให้สินเชื่อ นั้น จะต้องมีการวิเคราะห์การวิเคราะห์สินเชื่อ ซึ่งแต่ละธุรกิจหรือแต่ละสถาบันย่อมมี หลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติแตกต่างกันออกไปแต่ละเป้าหมายหลัก หรือวัตถุประสงค์หลัก ที่เหมือนกัน คือ ต้องการให้ผู้ขอสินเชื่อไปแล้ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน ส่งผลให้มีรายได้เพียงพอที่จะชำระหนี้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย การจะให้สินเชื่อแก่ลูกค้ารายใด จะต้องพิจารณาลูกค้ารายนั้นก่อน ว่าควรแก่การให้สินเชื่อหรือไม่ โดยการสืบสวนข้อมูลสินเชื่อ และจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา หลักการที่ใช้ คือ C's policy เพื่อพิจารณาความมั่นคงหรือ ความเสี่ยง หากมีการปล่อยสินเชื่อให้แก่บุคคลที่ขอสินเชื่อ โดยหลักเกณฑ์นี้ จะพิจารณาลักษณะ หรือคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อเป็นหลัก ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.9.1 คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ (Character) หมายถึง อุปนิสัยใจคอ และ พฤติกรรมของผู้ขอสินเชื่อว่าจะมีความเต็มใจชำระหนี้มากน้อยเพียงใด โดยอาจพิจารณาได้เพียง 2 ประเภท

- 1) คุณสมบัติและประวัติส่วนตัว เช่น อุปนิสัยทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับ ครอบครัว อายุ นิติภาวะ การค้า สังคม ความซื่อสัตย์ ชื่อเสียงส่วนตัว เป็นต้น
- 2) คุณสมบัติเฉพาะด้าน เช่น ความสามารถ ความชำนาญ ประสบการณ์ ความคิด ความอ่าน ความรับผิดชอบด้านนิติกรรม เป็นต้น

4.9.2 ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) หมายถึง สมรรถภาพในการหา รายได้ เพื่อนำมาชำระหนี้ ถ้าเป็นการขอสินเชื่อส่วนบุคคลก็จะพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้ขอ สินเชื่อเป็นหลัก แต่ถ้านิติบุคคลจะพิจารณาจากงบการเงิน แผนการบริหาร แผนการชำระหนี้ คั้นโครงการ และวัตถุประสงค์ในการใช้เงินกู้ของผู้ขอสินเชื่อ ฯลฯ

4.9.3 เงินทุน (Capital) หมายถึง ส่วนของสินทรัพย์ที่มีเหนือหนี้สิน เพื่อเป็น หลักประกันความปลอดภัย ในกรณีที่มีคุณสมบัติและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ไม่สู้ดีนัก โดยดูจากอัตราส่วนกำไร/ทุน และอัตราส่วนหนี้สิน/ทุน อย่างไรก็ตาม มีข้อระวังว่าส่วนของเจ้าของ ซึ่งรวมทั้งสินทรัพย์ที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน จะมีค่าเท่าไร แยกเป็นสัดส่วนได้หรือไม่ ในกรณีที่ต้อง มีการชำระบัญชี

4.9.4 หลักประกัน (Collateral) หมายถึง การค้ำประกันการกู้เงินโดยมีหลักทรัพย์ ได้แก่ ที่ดิน อาคาร โรงเรือน สิทธิการเช่า พันธบัตร ฯลฯ

4.9.5 สภาพทางเศรษฐกิจ (Condition) หมายถึง สถานการณ์โดยทั่วไปภายใต้ การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทั้งเทคโนโลยี สังคม กฎหมาย การเมือง ภาษี การตลาดภายในและ ภายนอกประเทศ และเทคนิคการผลิต ฯลฯ

4.9.6 ประเทศที่ติดต่อด้วย (Country) หมายถึง ในกรณีที่มีการค้าระหว่างประเทศ ควรพิจารณาภาวะทางการเมือง ภาษี เศรษฐกิจ และสังคม ของประเทศที่ติดต่อกันด้วย เพราะ แนวความคิด และความรับผิดชอบอาจแตกต่างกัน โดยเฉพาะเกี่ยวกับเอกสารและการปฏิบัติทาง การค้าอาจแตกต่างกันด้วย และในการวิเคราะห์สินเชื่อจะต้องมีการวิเคราะห์ในรายละเอียดเกี่ยวกับ ผู้ขอสินเชื่อ ซึ่งอาจเป็นบุคคลหรือนิติบุคคล โดย

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ขอสินเชื่อ ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล โดยใช้ C's policy เป็นแนวทาง วิธีวิเคราะห์จะพิจารณาส่วนประกอบ เป็นสำคัญของแต่ละ C และอาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพของผู้ขอสินเชื่อ ตั้งแต่อดีต ปัจจุบันและ การคาดคะเนแนวโน้มในอนาคตด้วย

2) การวิเคราะห์สินเชื่อเชิงปริมาณ เน้นหนักการวิเคราะห์งบการเงิน โดยเริ่ม ตั้งแต่การจัดและปรับปรุงรายการเพื่อการวิเคราะห์ เครื่องมือและเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์

3) การวิเคราะห์งบการเงิน เป็นการวิเคราะห์รายการในงบดุล และงบกำไร ขาดทุน เพื่อตรวจสอบความสามารถในการชำระหนี้ และความสามารถในการทำกำไรของผู้ขอสินเชื่อ

4) การวิเคราะห์อัตราส่วนของการเงิน เป็นการนำเอารายการในงบการเงิน ที่สะท้อนให้เห็นสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไร มาพิจารณาร่วมกันในรูปแบบของ อัตราส่วน

5) วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณของกิจการขนาดเล็ก จะไม่มีงบการเงินอย่างละเอียด ให้วิเคราะห์ ดังนั้น ผู้วิเคราะห์จะต้องใช้รายการทางการเงินที่มีอยู่ มาตรวจสอบความสามารถใน การชำระหนี้

สรุปจากการทบทวนวรรณกรรมการวัดประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อ

1. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Ratio Analysis)

1.1 การวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity Ratio)

1.1.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนหรืออัตราส่วนสภาพคล่อง (Current Ratio)

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) = สินทรัพย์หมุนเวียน (CA)/หนี้สินหมุนเวียน (CL)

วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น ถ้าค่าที่คำนวณได้สูงเท่าใด แสดงว่าบริษัทมีสินทรัพย์หมุนเวียนที่ประกอบไปด้วยเงินสด ลูกหนี้ และสินค้าคงเหลือมากกว่าหนี้ระยะสั้น ทำให้ค้ำครองตัวในการชำระหนี้ระยะสั้นมีค่อนข้างมาก โดยปกติ อัตราส่วน 2 : 1 ถือว่าเหมาะสมแล้ว

1.1.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio or Acid Test Ratio)

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio) = (สินทรัพย์หมุนเวียน - สินค้าคงเหลือ)/หนี้สินหมุนเวียนหรือ (Quick Ratio = CA - Inventory)/CL เป็นการวัดส่วนของสินทรัพย์ที่ได้หักค่าสินค้าคงเหลือ ที่เป็นสินทรัพย์ระยะสั้นและมีความคล่องตัวในการเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ต่ำสุดออก เพื่อให้ทราบถึงสภาพคล่องที่แท้จริงของกิจการได้ โดยปกติอัตราส่วน 1 : 1 ถือว่าเหมาะสมแล้ว

1.1.3 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover)

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover)
A/R Turnover = ขายเชื่อสุทธิ หรือ ใช้จ่ายขายรวม (ครั้งหรือรอบ)/
ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย

$$\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย} = (\text{ลูกหนี้ต้นงวด} + \text{ลูกหนี้ปลายงวด})/2$$

หากค่าที่คำนวณได้ มีค่าสูง แสดงถึงความสามารถในการบริหารลูกหนี้ให้แปลงสภาพเป็นเงินสดได้เร็ว

1.1.4 ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเรียกเก็บหนี้ (Average Collection Period)

ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเรียกเก็บหนี้ (Avg. Collection Period)(วัน)
= 365 วัน/อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ ยิ่งต่ำยิ่งดี แสดงให้เห็นถึงระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ว่าสั้นหรือยาว เพื่อให้ทราบถึงคุณภาพของลูกหนี้ประสิทธิภาพในการเรียกเก็บหนี้ และนโยบายในการให้สินเชื่อทางธุรกิจ

1.1.5 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover)

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover) =
ต้นทุนสินค้าขาย (COGS)/สินค้าคงเหลือเฉลี่ย (Avg. Inventory)

$$\text{สินค้าคงเหลือเฉลี่ย} = (\text{สินค้าต้นงวด} + \text{สินค้าปลายงวด})/2$$

หากค่าคำนวณได้สูง ย่อมแสดงถึงความสามารถในการบริหารการขายสินค้าได้เร็ว

1.1.6 ระยะเวลาในการจำหน่าย (ขาย) สินค้า

ระยะเวลาในการจำหน่าย (ขาย) สินค้า(วัน) = 365 (วัน)/อัตราหมุนเวียนของสินค้า (Inventory Turnover) ยิ่งขายได้เร็ว (ระยะเวลาด้าน) ยิ่งดี

1.2 ความสามารถในการหากำไร (Profitability Ratio)

1.2.1 อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin)

1.2.2 อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin)

1.2.3 อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin)

1.2.5 อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return On Equity or ROE)

อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin)(%) = $\frac{\text{ขายสุทธิ} - \text{ต้นทุนขายหรือ SALES} - \text{COGS}}{\text{ขายสุทธิ SALES}}$ = กำไรขั้นต้น หรือ Gross Profit /ขายสุทธิ SALES ยิ่งสูงยิ่งดี

อัตรากำไรจากการดำเนินงาน(Operating Profit Margin)(%) = $\frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin)}}{\text{ขายสุทธิ (SALES)}}$ ยิ่งสูงยิ่งดี

อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin)(%) = $\frac{\text{กำไรสุทธิ (Net Profit)}}{\text{ขายสุทธิ (SALES)}}$ ยิ่งสูงยิ่งดี แสดงให้เห็นประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทในการทำกำไร หลังจากหักต้นทุนค่าใช้จ่ายรวมทั้งภาษีเงินได้หมดแล้ว

ผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE %) = $\frac{\text{กำไรสุทธิ (Net Profit)}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity)}}$ ยิ่งสูงยิ่งดี แสดงให้เห็นว่าเงินลงทุนในส่วนของเจ้าของ จะได้รับผลตอบแทนกลับคืนมาจากการดำเนินการของกิจการนั้น ในอัตราส่วนเท่าไร หากมีค่าสูง แสดงถึงประสิทธิภาพในการหากำไรสูงด้วย

Dupont Equation $\text{ROE} (\%) = \text{NP (or EAT)} = (\text{EAT/SALES}) (\text{SALES/ASSETS}) (\text{ASSETS/EQUITY})/\text{Equity}$ หรือ $\text{ROE} (\%) = \text{รายได้จากการขาย} \times \text{สินทรัพย์ทั้งหมด} = \text{กำไรสุทธิ} \times \text{รายได้จากการขาย} \times \text{สินทรัพย์ทั้งหมด/ส่วนของผู้ถือหุ้น} = (\text{ความสามารถในการหากำไร}) (\text{การใช้เงินทุน}) (\text{ความสามารถในการหาทุน})$ หรือสมการนี้เท่ากับ $\text{ROE} (\%) = (\text{Net Profit Margin}) (\text{Total Asset Turnover}) (\text{Financial Leverage})$

1.3 อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการทำงาน (Efficiency Ratio)

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (ROA)(%) = $\frac{\text{กำไรสุทธิ (Net Profit)}}{\text{สินทรัพย์รวม (Total Assets)}}$ ยิ่งสูงยิ่งดี เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรของสินทรัพย์ทั้งหมดที่ธุรกิจใช้ในการดำเนินงานว่าให้ผลตอบแทนจากการดำเนินงานได้มากน้อยเพียงใด หากมีค่าสูง แสดงถึงการใช้นิติทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร (ROFA) = กำไรสุทธิ (Net Profit or NP)/
รวมสินทรัพย์ถาวร (Fix Assets)

อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Asset Turnover)

อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Asset Turnover)(ครั้ง) = ขายสุทธิ
(SALES)/สินทรัพย์ถาวร (Fixed Asset) ยิ่งสูงยิ่งดี

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover)

อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover) (ครั้งหรือเท่า) =
ขายสุทธิ (SALES)/สินทรัพย์รวม (Total Assets) จำนวน ครั้งสูง ดี เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพ
ในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมด (TA) เมื่อเทียบกับยอดขาย (SALES) ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำ แสดงว่าบริษัท
มีสินทรัพย์มากเกินไปเกินความต้องการ

1.4 อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Leverage Ratio or Financial Ratio)

เพื่อให้ทราบถึงแหล่งที่มาของเงินทุนว่ามาจากหนี้สินหรือส่วนของผู้ถือหุ้นว่ามีมาก
น้อยเพียงใด

อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt/Equity Ratio) (เท่า) = หนี้สินรวม (Total Debt)/
ส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity) ยิ่งต่ำ ยิ่งดี แสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงในด้านเจ้าหนี้และเจ้าของกิจการ
ถ้าอัตราส่วนสูง แสดงว่ากิจการมีความเสี่ยงจากการกู้ยืมเงินมาใช้ในการดำเนินกิจการ

ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage) (เท่า) = {กำไรสุทธิ (NP) +
ภาษีเงินได้ (Tax) - ดอกเบี้ยจ่าย(Interest)}/ดอกเบี้ยจ่าย (Interest) เป็นการวัดความสามารถของ
ธุรกิจในการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ ผลคำนวณออกมามีค่าสูง แสดงว่าธุรกิจมีความสามารถในการจ่าย
ดอกเบี้ยสูง

อัตราการจ่ายเงินปันผล (Dividend Payout) = เงินปันผลต่อหุ้น (Dividend /share)/
กำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) แสดงถึงนโยบายการจ่ายเงินปันผลของธุรกิจ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธำรง ไก่ฟ้า (2555: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบการดำเนินธุรกิจสินเชื่อระหว่างสหกรณ์การเกษตรกับสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผลการศึกษา พบว่า (1) ผลการดำเนินธุรกิจสหกรณ์การเกษตรมีอัตราการเติบโตที่สูงกว่าสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน 2 ด้าน คือ ด้านปริมาณธุรกิจและด้านกำไรเฉพาะธุรกิจ โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ย ร้อยละ 35.56 และร้อยละ 22.43 ส่วนสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนมีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 10.93 และร้อยละ 11.79 ตามลำดับ แต่ด้านการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระของสมาชิก สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนมีอัตราการชำระหนี้สูงกว่าสหกรณ์การเกษตร คือ มีอัตราการชำระเฉลี่ย ร้อยละ 78.21 และร้อยละ 62.14 ตามลำดับ (2) วิธีปฏิบัติงานสินเชื่อ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน มีจำนวนสหกรณ์ที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์สูงกว่าสหกรณ์การเกษตรทั้ง 3 ขั้นตอน โดยจำนวนสหกรณ์ที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เปรียบเทียบกัน คือ ขั้นตอนก่อนการให้เงินกู้ ร้อยละ 91.13 ต่อ 74.73 ขั้นตอนการพิจารณาเงินกู้ ร้อยละ 95.33 ต่อ 76.36 และขั้นตอนหลังการให้เงินกู้ ร้อยละ 63.33 ต่อ 62.82 (3) ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานสินเชื่อกับผลการดำเนินธุรกิจ พบว่าสหกรณ์ทั้ง 2 ประเภท ปริมาณธุรกิจและผลกำไรเฉพาะธุรกิจ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามขั้นตอน ก่อนการให้เงินกู้ ขั้นตอนการพิจารณาเงินกู้ และขั้นตอนหลังการให้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนอัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระของสมาชิก ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณกำไร เฉพาะธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แต่การปฏิบัติขั้นตอนก่อนการให้เงินกู้และขั้นตอนหลังการให้เงินกู้ มีความสัมพันธ์กับปริมาณธุรกิจสินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (4) ปัจจัยเสริมที่มีผลต่อธุรกิจสินเชื่อ คือ การสร้างขวัญกำลังใจแก่ฝ่ายจัดการและการจัดสวัสดิการแก่สมาชิก

นฤมล คำทอง (2557: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดตาก” ผลการศึกษา พบว่า (1) สมาชิกที่กู้ยืมเงินสหกรณ์ส่วนใหญ่ เพศชาย อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 51 – 60 ปี การศึกษา ระดับประถม สถานภาพ สมรสและอยู่ด้วยกัน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ น้อยกว่า 5 ปี จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนหนังสือในปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่มี และไม่มีภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดา มารดา ญาติพี่น้อง ปัจจุบัน ไม่มีภาระหนี้สินนอกระบบ มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท (2) สมาชิกส่วนใหญ่ กู้เงินระยะสั้นและใช้บุคคลค้ำประกันเงินกู้ส่วนใหญ่ ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์มากกว่าร้อยละ 70 เมื่อนำเงินกู้ไปใช้แล้ว มีพนักงานสหกรณ์ ได้ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ ส่วนใหญ่สมาชิกจะได้รับใบเตือนหนี้ให้ไปชำระ ในรอบปี 1 ครั้ง ส่วนการติดตามเร่งรัดหนี้ในปีที่ผ่านมาไม่ได้รับ สาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สหกรณ์

สาเหตุมาจากประสพภัยธรรมชาติ และประกอบอาชีพขาดทุน (3) ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ได้แก่ ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์อยู่ในระดับน้อย ส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อปัจจัยการผลิตต่าง ๆ (ค่าปุ๋ย) ด้านที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนใหญ่ ไม่ได้รับการบริการทำเรื่องขอกู้เงินใหม่ทันทีหลังจากชำระหนี้แล้ว ด้านที่เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่เกิดจากฝนแล้ง และด้านที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย ส่วนใหญ่เกิดจากราคาผลผลิตตกต่ำ (4) การเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์กับปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิก จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนหนังสือ ภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู บิดา ญาติพี่น้อง ภาระหนี้สินนอกระบบ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ประเภทเงินกู้ การค้ำประกันเงินกู้ การนำเงินกู้ไปใช้จ่าย การออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ การได้รับใบเตือนหนี้ การติดตามเร่งรัดหนี้ในรอบปี สาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ที่แตกต่างกัน มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุมาลี มาสุวรรณ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง ซึ่งมีผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อขาดทุนมาตลอด 5 ปี โดยพบว่าสหกรณ์ดำเนินนโยบายสินเชื่อแบบผ่อนคลาย โดยไม่มีการดำเนินคดีกับสมาชิกที่มีหนี้ค้างนาน ไม่มีการมอบหมายหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่สินเชื่ออย่างเป็นลายลักษณ์อักษร การจัดทำแผนธุรกิจสินเชื่อ ไม่ได้สำรวจความต้องการของสมาชิก คณะกรรมการการดำเนินการมิได้วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินธุรกิจสินเชื่ออย่างจริงจัง

สุเมธ ชูรัตน์ (2557: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวิเชียรบุรี จำกัด จังหวัดเพชรบูรณ์” ผลการศึกษา พบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นผู้หญิงมีอายุ ระหว่าง 36-45 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรส มีหนี้สินกับสหกรณ์ 60,001-90,000 บาท (2) สมาชิกสหกรณ์ร้อยละ 81.9 มีการชำระหนี้เงินกู้ โดยการชำระต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย (3) ความเหมาะสมของกระบวนการให้สินเชื่อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (4) ความเหมาะสมของการวิเคราะห์สินเชื่อ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (5) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการชำระหนี้เงินกู้ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้เงินกู้ ยกเว้น เพศ และอายุ ปัจจัยด้านกระบวนการให้สินเชื่อ ไม่มีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้เงินกู้ ยกเว้น ด้านการแจ้งเตือนหนี้สินครบกำหนดชำระและด้านความถี่ในการทวงถามหนี้ ส่วนปัจจัยด้านการวิเคราะห์สินเชื่อ มีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้

เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่ ปัจจัยด้านเงินทุนและหลักประกัน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อาคม โยริยะ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรเวียงป่าเป้า จำกัด จังหวัดเชียงราย พบว่าสหกรณ์ประสบภาวะขาดทุน เนื่องจากปัญหาความสามารถในการเรียกเก็บหนี้เงินกู้จากสมาชิก โดยมีปัญหาสำคัญคือ การทุจริตภายในสหกรณ์ การเปลี่ยนตัวฝ่ายจัดการบ่อย ทำให้งานไม่ต่อเนื่อง และการขาดขวัญกำลังใจในหมู่ผู้ปฏิบัติงาน

โอภาส กลั่นบุญชัย (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดนนทบุรี ศึกษาพบว่าระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์ได้กำหนดขึ้น คือ ใช้ตามแบบที่กรมส่งเสริมสหกรณ์แนะนำ จึงไม่มีผลกระทบต่อธุรกิจสินเชื่อ สาเหตุการค้างชำระหนี้ ส่วนใหญ่เกิดจากการนำสินเชื่อไปใช้ในทางที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เช่น ปลูกสร้างบ้าน ค่าใช้จ่ายการศึกษาของบุตร ค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่สูงขึ้น ความล้มเหลวของอาชีพเกษตร การเลิกจ้างงาน



บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงการเปรียบเทียบกระบวนการบริหารธุรกิจ สัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการบริหารธุรกิจสินเชื่อบริษัทการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณมีวิธีการดำเนินการที่พิจารณาตามหัวข้อต่าง ๆ ได้ คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยมีรายละเอียดที่แยกอธิบายถึงวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ต้องการศึกษา ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งอยู่ใน จังหวัดหนองคาย ที่มีขนาดกลางขึ้นไป ทั้งสิ้น 17 แห่ง โดยการศึกษา จะศึกษากับกลุ่มประชากร ดังกล่าวทั้งหมดดังรายชื่อสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

1. สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด
2. สหกรณ์การเกษตรศรีเชียงใหม่ จำกัด
3. สหกรณ์การเกษตรโพธิ์พิสัย จำกัด
4. สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด
5. สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด
6. สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพธิ์พิสัย จำกัด
7. สหกรณ์การเกษตร ทร.ป.กลาง นพค.หนองคาย จำกัด
8. สหกรณ์การเกษตรอ่างเก็บน้ำห้วยบังพวน จำกัด
9. สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเตื่อ-เสี้ยน จำกัด
10. สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเมืองหมี่ จำกัด
11. สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำท่าจวน จำกัด

12. สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชอย12 จำกัด
13. สหกรณ์การเกษตรเกษม จำกัด
14. สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนทัน จำกัด
15. สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนทอง จำกัด
16. สหกรณ์กองทุนฯ สวนยางโพธิ์พัฒนายางพารา จำกัด
17. สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลนาทับไฮ จำกัด

ประชากรที่ต้องการศึกษา ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งอยู่ในจังหวัดบึงกาฬ ที่มีขนาดกลางขึ้นไป ทั้งสิ้น 16 แห่ง โดยการศึกษา จะศึกษากับกลุ่มประชากรดังกล่าวทั้งหมดดังรายชื่อสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

1. สหกรณ์การเกษตรเมืองบึงกาฬ จำกัด
2. สหกรณ์การเกษตรโซ่พิสัย จำกัด
3. สหกรณ์การเกษตรเซกา จำกัด
4. สหกรณ์การเกษตรบึงโขงหลง จำกัด
5. สหกรณ์การเกษตรศรีวิไล จำกัด
6. สหกรณ์การเกษตรพรเจริญ จำกัด
7. สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาเจริญ จำกัด
8. สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาสิงห์ จำกัด
9. สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านชัยพร – หนองยาว จำกัด
10. สหกรณ์กองทุนสวนยางดงสว่างยางศรีทอง จำกัด
11. สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลโคกสี จำกัด
12. สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราทรัพย์วังทอง จำกัด
13. สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยลึก – ชมพูพร จำกัด
14. สหกรณ์กองทุนสวนยางเด่นยางพารา จำกัด
15. สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยก้านเหลือง จำกัด
16. สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองเด่นท่า จำกัด

โดยการสัมภาษณ์ แบบเชิงลึก ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ ประธานกรรมการเงินกู้หรือประธานคณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการสหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ สหกรณ์ละ 1 คน รวมทั้งหมด 33 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ ประธานกรรมการเงินกู้ หรือประธานคณะกรรมการดำเนินการ/ผู้จัดการสหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ สหกรณ์ละ 1 คน โดยแบบสัมภาษณ์มี 3 ตอน คือ

2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ในรอบ 3 ปี ทางบัญชีที่ผ่านมา เช่น จำนวนสมาชิก กำไรสุทธิเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ จำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อ โดยสรุปจากรายงานฐานะทางการเงินของสหกรณ์

2.2 ตอนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์ถึงกระบวนการให้สินเชื่อของสหกรณ์ในขั้นตอนต่างๆ ได้แก่

2.2.1 ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนก่อนการให้สินเชื่อ ประกอบด้วยคำถาม เช่น คณะกรรมการมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานสินเชื่อหรือมีข้อมูลที่เพียงพอแก่การพิจารณาเงินกู้หรือไม่ หรือผู้จัดการให้ความสำคัญกับงานสินเชื่อหรือไม่

2.2.2 ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนระหว่างการให้สินเชื่อ ประกอบด้วยคำถาม เช่น คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ หรือการพิจารณาให้ความสำคัญกับแผนการใช้เงินกู้หรือหลักประกันเงินกู้หรือไม่

2.2.3 ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนหลังการให้สินเชื่อ ประกอบด้วยคำถาม เช่น เจ้าหน้าที่สินเชื่อ ให้ความสำคัญกับการเร่งรัดหนี้สินหรือไม่

2.3 ตอนที่ 3 การสัมภาษณ์ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือสิ่งที่สหกรณ์จะดำเนินการ เพื่อให้กระบวนการบริหารธุรกิจสินเชื่อ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ ประธานกรรมการเงินกู้ หรือประธานคณะกรรมการดำเนินการ/ผู้จัดการสหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อในรอบ 3 ปี ทางบัญชีที่ผ่านมา การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการดำเนินงานของสหกรณ์

4.2 แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการบริหารธุรกิจสินเชื่อ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการหาค่าเฉลี่ย (Mean) การคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของกระบวนการให้สินเชื่อของสหกรณ์

4.3 แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3 เป็นคำถามถึงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือสิ่งที่สหกรณ์จะดำเนินการ เพื่อให้กระบวนการบริหารธุรกิจสินเชื่อมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)



บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ ได้แบ่งการศึกษออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

ตอนที่ 2 กระบวนการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบกระบวนการกับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

ตอนที่ 1 การดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ

การดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ ประกอบด้วย จำนวนสมาชิกสหกรณ์ ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ จำนวนสัญญาผู้ของสหกรณ์ และจำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ ซึ่งมีข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้

1. จำนวนสมาชิก ได้แก่ จำนวนสมาชิกสหกรณ์ในรอบ 3 ปี ทางบัญชีของสหกรณ์

ตารางที่ 4.1 จำนวนสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	จำนวนสมาชิก (คน)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด	1,503	1,508	1,519	1,510.00
2	สหกรณ์การเกษตรศรีเชียงใหม่ จำกัด	1,374	1,374	1,367	1,371.67
3	สหกรณ์การเกษตรโพธิพิสัย จำกัด	3,171	3,194	3,202	3,189.00
4	สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด	5,682	5,748	5,771	5,733.67
5	สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด	1,908	1,913	1,904	1,908.33
6	สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพธิพิสัย จำกัด	2,061	2,109	2,137	2,102.33
7	สหกรณ์การเกษตร ทรป.กลาง นพค.หนองคาย จำกัด	153	157	161	157.00
8	สหกรณ์การเกษตรเซิม จำกัด	175	179	162	172.00
9	สหกรณ์การเกษตรอ่างเก็บน้ำห้วยบังพวน จำกัด	267	259	269	265.00
10	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเดื่อ-เสี้ยน จำกัด	370	369	238	325.67
11	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเมืองหมี จำกัด	251	251	112	204.67
12	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำท่าจาน จำกัด	124	125	123	124.00
13	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านซอย12 จำกัด	157	144	140	147.00
14	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนทัน จำกัด	152	154	143	149.67
15	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนทอง จำกัด	249	275	249	257.67
16	สหกรณ์กองทุนฯ สวนยางโพธิ์พัฒนาบางพารา จำกัด	157	166	162	161.67
17	สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลนาทับไฮ้ จำกัด	353	332	337	340.67
เฉลี่ย		1,065.12	1,073.94	1,058.59	1,065.88

จากตารางที่ 4.1 พบว่าสมาชิกสหกรณ์ในรอบ 3ปี โดยรวมเฉลี่ยแล้ว มีจำนวน 1,065.88 คน โดยปี 2556 จำนวน 1,065.12 คน ปี 2557 จำนวน 1,073.94 คน และปี 2558 จำนวน 1,058.59 คน หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์จะพบว่า สหกรณ์ที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุด คือ สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด ปี 2556 จำนวน 5,682 คน ปี 2557 จำนวน 5,748 คน และปี 2558 จำนวน 5,771คน รองลงมา คือ สหกรณ์การเกษตรโพธิพิสัย จำกัด ปี 2556 จำนวน 3,171 คน ปี 2557 จำนวน 3,191 คน และปี 2558 จำนวน

3,202 คน และอันดับ 3 คือ สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพนพิสัย จำกัด ปี 2556 จำนวน 2,061 คน ปี 2557 จำนวน 2,109 คน และปี 2558 จำนวน 2,137 คน

ตารางที่ 4.2 จำนวนสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	จำนวนสมาชิก (คน)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองบึงกาฬ จำกัด	4,688	4,616	4,575	4,626.33
2	สหกรณ์การเกษตรโซ่พิสัย จำกัด	2,789	2,895	2,942	2,875.33
3	สหกรณ์การเกษตรเซกา จำกัด	1,895	1,954	2,006	1,951.67
4	สหกรณ์การเกษตรบึงโขงหลง จำกัด	965	1,012	1,191	1,056.00
5	สหกรณ์การเกษตรศรีวิไล จำกัด	1,112	1,135	1,227	1,158.00
6	สหกรณ์การเกษตรพรเจริญ จำกัด	1,470	1,506	1,521	1,499.00
7	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาเจริญ จำกัด	402	414	487	434.33
8	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาสิงห์ จำกัด	842	889	904	878.33
9	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านชัยพร - หนองยาว จำกัด	1,325	1,279	1,282	1,295.33
10	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านดงสว่างยางศรีทอง จำกัด	190	191	191	190.67
11	สหกรณ์กองทุนสวนยางโพธิ์ทอง - ทองสายร่วมใจ จำกัด	306	260	228	264.67
12	สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราทรัพย์วังทอง จำกัด	154	162	160	158.67
13	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยลึก - ชมภูพร จำกัด	109	126	134	123.00
14	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยก้านเหลือง จำกัด	174	191	206	190.33
15	สหกรณ์กองทุนสวนยางเคียนยางพารา จำกัด	224	237	189	216.67
16	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองเคียนท่า จำกัด	74	103	80	85.67
เฉลี่ย		1,044.94	1,060.63	1,082.69	1,062.75

จากตารางที่ 4.2 พบว่าสมาชิกสหกรณ์ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้ว 1,062.75 คน โดยปี 2556 จำนวน 1,044.94 คน ปี 2557 จำนวน 1,060.63 คน และปี 2558 จำนวน 1,082.69 คน หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์จะพบว่า สหกรณ์ที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุด คือ สหกรณ์การเกษตรเมืองบึงกาฬ จำกัด

ปี 2556 จำนวน 4,688 คน ปี 2557 จำนวน 4,616 คน และปี 2558 จำนวน 4,575 คน รองลงมา คือ สหกรณ์การเกษตรโพธิ์สัย จำกัด ปี 2556 จำนวน 2,789 คน ปี 2557 จำนวน 2,895 คน และปี 2558 จำนวน 2,942 คน และอันดับ 3 คือ สหกรณ์การเกษตรเซกา จำกัด ปี 2556 จำนวน 1,895 คน ปี 2557 จำนวน 1,954 คน และ ปี 2558 จำนวน 2,006 คน

2. ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่ ปริมาณการจ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกในรอบ 3 ปี ทางบัญชีของสหกรณ์

ตารางที่ 4.3 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ (บาท)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด	52,765,290.00	60,509,740.00	62,504,740.00	58,593,256.67
2	สหกรณ์การเกษตรศรีเชียงใหม่ จำกัด	26,242,415.00	25,727,000.00	9,732,920.00	20,567,445.00
3	สหกรณ์การเกษตรโพธิ์สัย จำกัด	104,713,000.00	107,121,000.00	107,073,000.00	106,302,333.33
4	สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด	111,807,000.00	119,115,300.00	124,481,900.00	118,468,066.67
5	สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด	47,179,660.00	49,903,100.00	55,384,210.00	50,822,323.33
6	สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพธิ์สัย จำกัด	113,552,772.00	137,709,990.00	144,407,744.00	131,890,168.67
7	สหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง นพค.หนองคาย จำกัด	1,544,300.00	1,599,300.00	1,743,300.00	1,628,966.67
8	สหกรณ์การเกษตรเซิม จำกัด	2,900,500.00	4,579,000.00	679,500.00	2,719,666.67

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ (บาท)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
9	สหกรณ์การเกษตรอ่างเก็บน้ำห้วยบังพวน จำกัด	1,423,500.00	3,390,500.00	1,898,000.00	2,237,333.33
10	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเคื่อ-เสี้ยน จำกัด	2,069,000.00	2,182,000.00	2,255,000.00	2,168,666.67
11	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเมืองหมี่ จำกัด	135,000.00	150,000.00	150,000.00	145,000.00
12	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำทำจาน จำกัด	1,690,000.00	1,700,000.00	1,695,000.00	1,695,000.00
13	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชอย12 จำกัด	2,178,900.00	2,015,000.00	12,828,000.00	5,673,966.67
14	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนทัน จำกัด	2,542,000.00	2,403,000.00	2,528,000.00	2,491,000.00
15	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนทอง จำกัด	870,000.00	925,000.00	225,000.00	673,333.33
16	สหกรณ์กองทุนฯ สวนยางโพธิ์พัฒนาขางพารา จำกัด	766,380.00	1,455,000.00	1,578,300.00	1,266,560.00
17	สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลนาทับไฮ จำกัด	35,000.00	420,000.00	655,000.00	370,000.00
	เฉลี่ย	27,789,101.00	30,641,466.47	31,165,859.65	29,865,475.71

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ปริมาณการจ่ายเงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวน 29,865,475.71 บาท ปี 2556 จำนวน 27,789,101.00 บาท ปี 2557 จำนวน 30,641,466.47 บาท ปี 2558 จำนวน 31,165,859.65 บาท หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์ที่มีปริมาณธุรกิจสูงสุดอันดับแรกคือ สหกรณ์

การเกษตรนิคมโพธิ์พิสัย จำกัด ปี 2556 จำนวน 113,552,772.00 บาท ปี 2557 จำนวน 137,709,990.00 บาท ปี 2558 จำนวน 144,407,744.00 บาท รองลงมาคือ สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด ปี 2556 จำนวน 111,807,000.00 บาท ปี 2557 จำนวน 119,115,300.00 บาท ปี 2558 จำนวน 124,481,900.00 บาท และอันดับ 3 คือ สหกรณ์การเกษตรโพธิ์พิสัย จำกัด ปี 2556 จำนวน 104,713,000.00 บาท ปี 2557 จำนวน 107,121,000.00 บาท ปี 2558 จำนวน 107,073,000.00 บาท

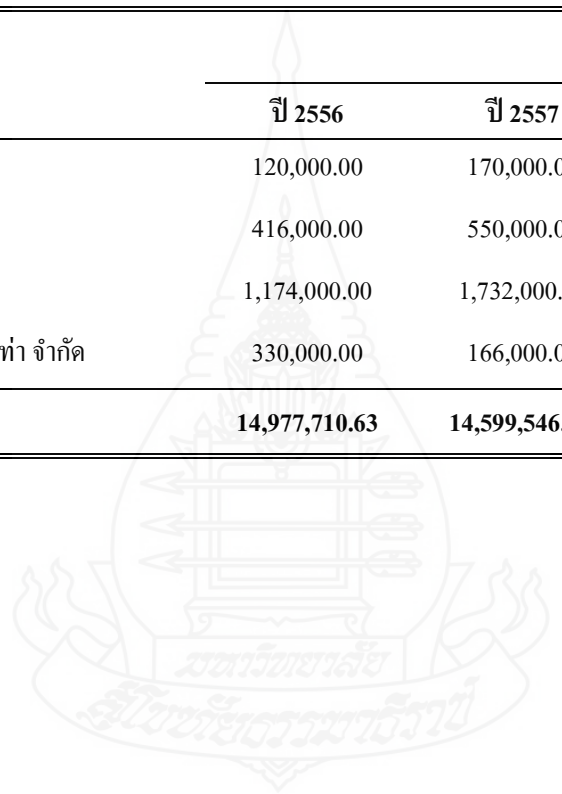


ตารางที่ 4.4 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ

ลำดับที่	ชื่อสหกรณ์	ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ (บาท)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองบึงกาฬ จำกัด	89,520,000.00	75,624,000.00	48,026,000.00	71,056,666.67
2	สหกรณ์การเกษตรโซ่พิสัย จำกัด	48,525,900.00	52,672,890.00	64,625,700.00	55,274,830.00
3	สหกรณ์การเกษตรเซกา จำกัด	32,825,000.00	48,542,000.00	46,086,000.00	42,484,333.33
4	สหกรณ์การเกษตรบึงโขงหลง จำกัด	29,704,250.00	27,234,620.00	31,948,100.00	29,628,990.00
5	สหกรณ์การเกษตรศรีวิไล จำกัด	5,189,000.00	5,345,000.00	6,752,000.00	5,762,000.00
6	สหกรณ์การเกษตรพรเจริญ จำกัด	3,826,150.00	2,336,280.00	2,724,250.00	2,962,226.67
7	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาเจริญ จำกัด	573,000.00	617,000.00	1,452,995.00	880,998.33
8	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาสิงห์ จำกัด	6,130,685.00	7,099,500.00	2,829,630.00	5,353,271.67
9	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านชัยพร - หนองยาว จำกัด	11,734,965.00	8,842,360.00	6,430,750.00	9,002,691.67
10	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านดงสว่างยางศรีทอง จำกัด	54,000.00	54,000.00	128,225.00	78,741.67
11	สหกรณ์กองทุนสวนยางโพธิ์ทอง - ทองสายร่วมใจ จำกัด	7,392,920.00	355,100.00	1,809,200.00	3,185,740.00
12	สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราทรัพย์วังทอง จำกัด	2,127,500.00	2,252,000.00	2,652,000.00	2,343,833.33

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อสหกรณ์	ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ (บาท)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
13	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยลึก - ชมภูพร จำกัด	120,000.00	170,000.00	350,000.00	213,333.33
14	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยก้านเหลือง จำกัด	416,000.00	550,000.00	665,000.00	543,666.67
15	สหกรณ์กองทุนสวนยางเดินขางพารา จำกัด	1,174,000.00	1,732,000.00	4,710,700.00	2,538,900.00
16	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองเดินท่า จำกัด	330,000.00	166,000.00	409,000.00	301,666.67
	เฉลี่ย	14,977,710.63	14,599,546.88	13,849,971.88	14,475,743.13



จากตารางที่ 4.4 พบว่า ปริมาณการจ่ายเงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์ของสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัด บึงกาฬ ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้วมีจำนวน 77,203,963.33 บาท ปี 2556 จำนวน 79,881,123.33 บาท ปี 2557 จำนวน 77,864,250.00 บาท ปี 2558 จำนวน 73,866,516.67 บาท หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์จะพบว่าสหกรณ์ที่มีปริมาณธุรกิจสูงสุดอันดับแรก คือ สหกรณ์การเกษตรเมืองบึงกาฬ จำกัด ปี 2556 จำนวน 89,520,000.00 บาท ปี 2557 จำนวน 75,624,000.00 บาท ปี 2558 จำนวน 48,026,000.00 บาท รองลงมาคือ สหกรณ์การเกษตรโซ่พิสัย จำกัด ปี 2556 จำนวน 48,525,900.00 บาท ปี 2557 จำนวน 52,672,890.00 บาท ปี 2558 จำนวน 64,625,700.00 บาท และอันดับ 3 คือ สหกรณ์การเกษตรเซกา จำกัด ปี 2556 จำนวน 32,825,000.00 บาท ปี 2557 จำนวน 48,542,000.00 บาท ปี 2558 จำนวน 46,086,000.00 บาท

3. จำนวนสัญญา ได้แก่ จำนวนสัญญาเงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรในรอบ 3 ปี ทางบัญชีของสหกรณ์



ตารางที่ 4.5 จำนวนสัญญาเงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	จำนวนสัญญา (ฉบับ)											
		ปี 2556			ปี 2557			ปี 2558			เฉลี่ย		
		ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ	ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ	ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ	ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด	785	573	212	785	568	295	651	488	163	740.33	543.00	223.33
2	สหกรณ์การเกษตรศรีเชียงใหม่ จำกัด	425	180	245	1,000	382	618	300	114	186	575.00	225.33	349.67
3	สหกรณ์การเกษตรโพธิ์สัวย จำกัด	2,120	1,948	172	2,098	1,896	202	2,018	1,748	270	2078.67	1864.00	214.67
4	สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด	1,514	1,000	514	1,363	958	405	1,456	1,076	380	1444.33	1011.33	433.00
5	สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด	616	390	226	616	557	59	935	810	125	722.33	585.67	136.67
6	สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพธิ์สัวย จำกัด	1,559	1,165	394	1,474	1,330	144	1,322	1,092	230	1451.67	1195.67	256.00
7	สหกรณ์การเกษตร ทร.กลาง นพค. หนองคาย จำกัด	80	63	17	87	59	28	95	84	11	87.33	68.67	18.67
8	สหกรณ์การเกษตรเซิม จำกัด	135	123	12	169	150	19	154	117	37	152.67	130.00	22.67
9	สหกรณ์การเกษตรอ่างเก็บน้ำห้วย บึงพวน จำกัด	80	74	6	111	106	5	86	78	8	92.33	86.00	6.33
10	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า บ้านเคื่อ-เลียน จำกัด	144	138	6	161	154	7	109	103	6	138.00	131.67	6.33

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	จำนวนสัญญา (ฉบับ)											
		ปี 2556			ปี 2557			ปี 2558			เฉลี่ย		
		ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ	ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ	ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ	ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ
11	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเมืองหมี่ จำกัด	9	7	2	10	6	4	10	5	5	9.67	6.00	3.67
12	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำทำงานจำกัด	62	62	-	63	63	-	59	59	-	61.33	61.33	0.00
13	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชอย12 จำกัด	89	84	5	111	104	7	46	44	2	82.00	77.33	4.67
14	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนทัน จำกัด	104	104	-	84	84	-	90	90	-	92.67	92.67	0.00
15	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนทอง จำกัด	42	42	-	50	38	12	15	5	10	35.67	28.33	7.33
16	สหกรณ์กองทุนฯ สวนยางโพธิ์พัฒนาปางพารา จำกัด	22	22	-	43	26	17	46	37	9	37.00	28.33	8.67
17	สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลนาทับไฮ จำกัด	13	10	3	12	10	2	14	14	-	13.00	11.33	1.67
	เฉลี่ย	458.76	352.06	106.71	484.53	381.82	107.29	435.65	350.82	84.82	459.65	361.57	99.61
	ร้อยละ	100	76.74	23.26	100	78.8	21.2	100	80.52	19.48	100	78.66	21.34

จากตารางที่ 4.5 พบว่า จำนวนสัญญาเงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวน 459.65 สัญญา โดย ปี 2556 จำนวน 458.76 สัญญา ปี 2557 จำนวน 484.53 สัญญา ปี 2558 จำนวน 459.65 สัญญา หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์จะพบว่าสหกรณ์ที่มีจำนวนสัญญาสูงสุดอันดับแรก คือ สหกรณ์การเกษตรโพธิ์ชัย จำกัด ปี 2556 จำนวน 2,120 สัญญา ปี 2557 จำนวน 2,098 สัญญา ปี 2558 จำนวน 2,018 สัญญา รองลงมา คือ สหกรณ์การเกษตรนิคม ฯ โพธิ์ชัย จำกัด ปี 2556 จำนวน 1,559 สัญญา ปี 2557 จำนวน 1,474 สัญญา ปี 2558 จำนวน 1,322 สัญญา และอันดับ 3 คือ สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด ปี 2556 จำนวน 1,514 สัญญา ปี 2557 จำนวน 1,363 สัญญา ปี 2558 จำนวน 1,456 สัญญา

ตารางที่ 4.6 จำนวนสัญญาเงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	จำนวนสัญญา (ฉบับ)									เฉลี่ย		
		ปี 2556			ปี 2557			ปี 2558					
		ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ	ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ	ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ	ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองบึงกาฬ จำกัด	1,319	1,087	232	924	820	104	705	638	67	982.67	848.33	134.33
2	สหกรณ์การเกษตรโพธิ์ชัย จำกัด	1,200	668	532	1,210	673	537	1,212	559	653	1,207.33	633.33	574.00
3	สหกรณ์การเกษตรเซกา จำกัด	765	499	266	788	509	279	805	532	273	786.00	513.33	272.67
4	สหกรณ์การเกษตรบึงโขงหลง จำกัด	565	286	279	548	287	261	585	408	177	566.00	327.00	239.00
5	สหกรณ์การเกษตรศรีวิไล จำกัด	588	326	262	603	310	293	611	264	347	600.67	300.00	300.67
6	สหกรณ์การเกษตรพรเจริญ จำกัด	400	300	100	321	258	63	250	220	30	323.67	259.33	64.33
7	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาเจริญ จำกัด	152	115	37	150	128	22	165	135	30	155.67	126.00	29.67

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	จำนวนสัญญา (ฉบับ)									เฉลี่ย		
		ปี 2556			ปี 2557			ปี 2558					
		ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ	ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ	ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ	ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ
8	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาสิงห์ จำกัด	542	382	160	685	496	189	698	620	78	641.67	499.33	142.33
9	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านชัยพร - หนองขาว จำกัด	511	421	90	409	309	100	364	334	30	428.00	354.67	73.33
10	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านดงสว่างยางศรีทอง จำกัด	11	9	2	10	8	2	8	5	3	9.67	7.33	2.33
11	สหกรณ์กองทุนสวนยางโพธิ์ทอง - ทองสายร่วมใจ จำกัด	161	129	32	156	130	26	129	110	19	148.67	123.00	25.67
12	สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราทรัพย์วังทอง จำกัด	108	96	14	98	95	3	94	92	2	100.00	94.33	6.33
13	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยลึก-ชมพูพร จำกัด	11	11	-	15	9	6	21	21	-	15.67	13.67	2.00
14	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยก้านเหลือง จำกัด	57	57	-	68	68	-	72	72	-	65.67	65.67	0.00

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	จำนวนสัญญา (ฉบับ)									เฉลี่ย		
		ปี 2556			ปี 2557			ปี 2558					
		ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ	ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ	ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ	ทั้งหมด	ชำระ	ไม่ชำระ
15	สหกรณ์กองทุนสวนยางเคียนยางพาราจำกัด	74	74	-	97	97	-	114	107	7	95.00	92.67	2.33
16	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองเคียนท่าจำกัด	35	35	-	332	32	-	37	37	-	134.67	34.67	0.00
	เฉลี่ย	406.19	280.94	125.38	400.88	264.31	117.81	366.88	259.63	107.25	391.31	268.29	116.81
	ร้อยละ	100	69.16	30.84	100	65.93	34.07	100	70.76	29.24	100	68.56	31.44

จากตารางที่ 4.6 พบว่า จำนวนสัญญาเงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์ของสหกรณ์การเกษตรใน จังหวัดบึงกาฬ ในรอบ 3 ปี โดยแล้ว มีจำนวน 391.31 สัญญา ปี 2556 จำนวน 406.19 สัญญา ปี 2557 จำนวน 400.88 สัญญา ปี 2558 จำนวน 366.88 สัญญา หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์จะพบว่าสหกรณ์ที่มี จำนวนสัญญาสูงสุดอันดับแรก คือ สหกรณ์การเกษตรโซ่พิสัย จำกัด ปี 2556 จำนวน 1,200 สัญญา ปี 2557 จำนวน 1,210 สัญญา ปี 2558 จำนวน 1,212 สัญญา รองลงมาคือ สหกรณ์การเกษตรเมืองบึงกาฬ จำกัด ปี 2556 จำนวน 1,319 สัญญา ปี 2557 จำนวน 924 สัญญา ปี 2558 จำนวน 705 สัญญา และอันดับ 3 คือ สหกรณ์การเกษตรเซกา จำกัด ปี 2556 จำนวน 765 สัญญา ปี 2557 จำนวน 788 สัญญา ปี 2558 จำนวน 805 สัญญา

3. เจ้าหน้าที่ ได้แก่ จำนวนเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์การเกษตรในรอบ 3 ปี ทางบัญชี ของสหกรณ์

ตารางที่ 4.7 จำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	จำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อ (คน)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด	3	3	3	3
2	สหกรณ์การเกษตรศรีเชียงใหม่ จำกัด	3	3	3	3
3	สหกรณ์การเกษตรโพนพิสัย จำกัด	3	3	3	3
4	สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด	4	4	4	4
5	สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด	3	3	3	3
6	สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพนพิสัย จำกัด	3	3	3	3
7	สหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง นพค.หนองคาย จำกัด	2	2	2	2
8	สหกรณ์การเกษตรเขม็ง จำกัด	1	1	1	1
9	สหกรณ์การเกษตรอ่างเก็บน้ำห้วยบังพวน จำกัด	1	1	1	1
10	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเตื่อ-เสียน จำกัด	1	1	1	1
11	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเมืองหมี่ จำกัด	1	1	1	1
12	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำท่าจาน จำกัด	1	1	1	1
13	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชอย12 จำกัด	1	1	1	1
14	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนทัน จำกัด	1	1	1	1

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	จำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อ (คน)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
15	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพหนอง จำกัด	1	1	1	1
16	สหกรณ์กองทุนฯ สวนยางโพธิ์พัฒนายางพารา จำกัด	1	1	1	1
17	สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลนาทับไฮ จำกัด	1	1	1	1
	เฉลี่ย	1.82	1.82	1.82	1.82

จากตารางที่ 4.7 พบว่า จำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวน 1.82 คน โดยปี 2556 จำนวน 1.82 คน ปี 2557 จำนวน 1.82 คน ปี 2558 จำนวน 1.82 คน หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์จะพบว่าสหกรณ์ที่มีจำนวนเจ้าหน้าที่สูงสุดอันดับแรก คือ สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด ปี 2556 จำนวน 4 คน ปี 2557 จำนวน 4 คน ปี 2558 จำนวน 4 คน รองลงมาคือ สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด สหกรณ์การเกษตรศรีเชียงใหม่ จำกัด สหกรณ์การเกษตรโพธิ์พิสัย จำกัด สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนิคม ฯ โพธิ์พิสัย จำกัด ที่มีเจ้าหน้าที่เท่ากัน ปี 2556 จำนวน 3 คน ปี 2557 จำนวน 3 คน และ ปี 2558 จำนวน 3 คน

ตารางที่ 4.8 จำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	จำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อ (คน)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองบึงกาฬ จำกัด	6	6	6	6
2	สหกรณ์การเกษตรโซ่พิสัย จำกัด	3	3	3	3
3	สหกรณ์การเกษตรเซกา จำกัด	2	2	2	2
4	สหกรณ์การเกษตรบึงโขงหลง จำกัด	2	2	2	2
5	สหกรณ์การเกษตรศรีวิไล จำกัด	1	1	1	1
6	สหกรณ์การเกษตรพรเจริญ จำกัด	1	1	1	1
7	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาเจริญ จำกัด	1	1	1	1

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	จำนวนเจ้าหน้าที่สิ้นเชื้อ (คน)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
8	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาสิงห์ จำกัด	1	1	1	1
9	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านชัยพร - หนองยาว จำกัด	1	1	1	1
10	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านดงสว่างยางศรีทอง จำกัด	1	1	1	1
11	สหกรณ์กองทุนสวนยางโพธิ์ทอง - ทองสายร่วมใจ จำกัด	1	1	1	1
12	สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราทรัพย์วังทอง จำกัด	1	1	1	1
13	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยลึก - ชมภูพร จำกัด	1	1	1	1
14	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยก้านเหลือง จำกัด	1	1	1	1
15	สหกรณ์กองทุนสวนยางเคียนยางพารา จำกัด	1	1	1	1
16	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองเคียนท่า จำกัด	1	1	1	1
เฉลี่ย		1.56	1.56	1.56	1.56

จากตารางที่ 4.8 พบว่า จำนวนเจ้าหน้าที่สิ้นเชื้อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวน 1.56 คน ปี 2556 จำนวน 1.56 คน ปี 2557 จำนวน 1.56 คน ปี 2558 จำนวน 1.56 คน หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์จะพบว่าสหกรณ์ที่มีจำนวนเจ้าหน้าที่สูงสุดอันดับแรกคือ สหกรณ์การเกษตรเมืองบึงกาฬ จำกัด ปี 2556 จำนวน 6 คน ปี 2557 จำนวน 6 คน ปี 2558 จำนวน 6 คน รองลงมา คือ สหกรณ์การเกษตรโซ่พิสัย จำกัด ปี 2556 จำนวน 3 คน ปี 2557 จำนวน 3 คน ปี 2558 จำนวน 3 คน และอันดับ 3 สหกรณ์การเกษตรเซกา จำกัด และสหกรณ์การเกษตรบึงโขงหลง จำกัด ปี 2556 จำนวน 2 คน ปี 2557 จำนวน 2 คน ปี 2558 จำนวน 2 คน

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

ค่าเฉลี่ยผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ	จังหวัดหนองคาย	จังหวัดบึงกาฬ
จำนวนสมาชิก (คน)	1,065.88	1,062.75
ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ (บาท)	29,865,475.71	14,475,743.13
จำนวนสัญญาเงินกู้ (ฉบับ)	459.65	391.31
จำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อ (คน)	1.82	1.56

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายมีค่าเฉลี่ยของจำนวนสมาชิก ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ จำนวนสัญญาเงินกู้ และจำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อมากกว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ

ตอนที่ 2 กระบวนการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

กระบวนการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์ประกอบด้วย กระบวนการปฏิบัติก่อนการให้สินเชื่อ กระบวนการระหว่างการให้สินเชื่อ และกระบวนการหลังการให้สินเชื่อของสหกรณ์

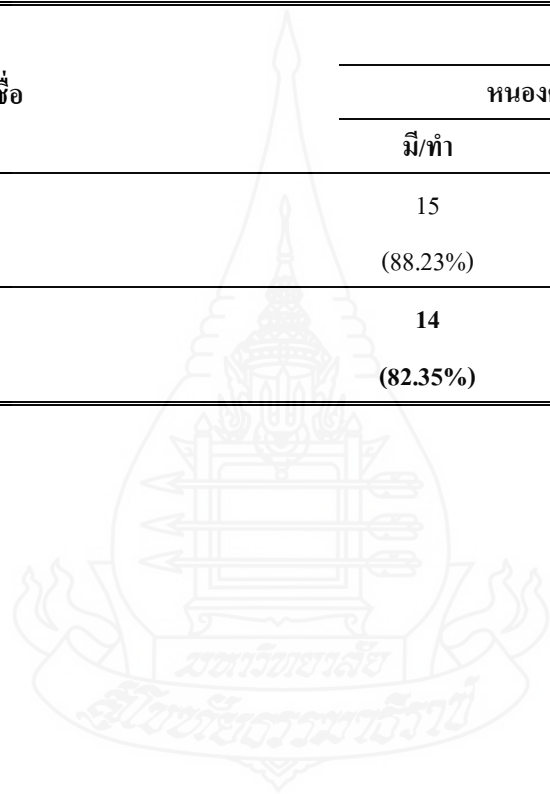
1) กระบวนการปฏิบัติก่อนการให้สินเชื่อของสหกรณ์ เป็นการดำเนินการก่อนการให้สินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.10 การปฏิบัติตามกระบวนการก่อนการให้สินเชื่อของสหกรณ์

การปฏิบัติก่อนการให้สินเชื่อ	การปฏิบัติ			
	หนองคาย		บึงกาฬ	
	มี/ทำ	ไม่มี/ไม่ทำ	มี/ทำ	ไม่มี/ไม่ทำ
1. สหกรณ์มีระเบียบปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ำเงินหรือสินเชื่อที่ชัดเจน	17 (100%)	0 -	16 (100%)	0 -
2. กรรมการเงินกู้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน สินเชื่อได้ตามระเบียบปฏิบัติ	17 (100%)	0 -	16 (100%)	0 -
3. กรรมการเงินกู้ให้ความสำคัญกับการพิจารณา ให้เงินกู้ด้วยความรอบคอบทุกราย	17 (100%)	0 -	16 (100%)	0 -
4. ประธานกลุ่มเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติ เงินกู้แก่สมาชิกแต่ละรายมีความถูกต้องตรงความเป็นจริง	6 (35.29%)	11 (64.71%)	6 (37.50%)	10 (62.50%)
5. เจ้าหน้าที่สินเชื่อได้ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น ของสมาชิก(คำขอเงิน)อย่างถูกต้อง	17 (100%)	0 -	16 (100%)	0 -
6. ผู้จัดการหรือผู้ทำหน้าที่ให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลต่างๆ ที่ตรงกับความเป็นจริงแก่คณะกรรมการดำเนินการ	6 (35.29%)	11 (64.71%)	6 (37.50%)	10 (62.50%)
7. สหกรณ์มีการให้ความรู้ คำแนะนำ เกี่ยวกับประโยชน์ และโทษของการกู้ยืมเงินแก่สมาชิกผู้กู้เพียงพอ	17 (100%)	0 -	16 (100%)	0 -

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

การปฏิบัติก่อนการให้สินเชื่อ	การปฏิบัติ			
	หนองคาย		บึงกาฬ	
	มี/ทำ	ไม่มี/ไม่ทำ	มี/ทำ	ไม่มี/ไม่ทำ
8. สหกรณ์ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้สมาชิก	15 (88.23%)	2 (11.77%)	13 (81.25%)	3 (18.75%)
เฉลี่ย	14 (82.35%)	3 (17.65%)	13.13 (82.03%)	2.88 (17.97%)



จากตารางที่ 4.10 พบว่า การปฏิบัติตามกระบวนการก่อนการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดหนองคาย โดยเฉลี่ย มีการปฏิบัติ จำนวน 14 สหกรณ์ หรือร้อยละ 82.35 ไม่ปฏิบัติ จำนวน 3 สหกรณ์ หรือร้อยละ 17.65 โดยรายการย่อย สหกรณ์ปฏิบัติสูงเป็นลำดับแรก จำนวน 17 สหกรณ์ ร้อยละ 100 จำนวน 5 รายการคือ (1) สหกรณ์มีระเบียบปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อที่ชัดเจน (2) กรรมการเงินกู้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานสินเชื่อได้ตามระเบียบปฏิบัติ (3) กรรมการเงินกู้ให้ความสำคัญกับการพิจารณาให้เงินกู้ด้วยความรอบครอบทุกราย (4) เจ้าหน้าที่สินเชื่อได้ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นของสมาชิก (คำขอเงิน) อย่างถูกต้อง (5) สหกรณ์มีการให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับประโยชน์และโทษของการกู้ยืมเงิน รองลงมา คือ สหกรณ์ปฏิบัติ จำนวน 15 สหกรณ์ ร้อยละ 88.23 ไม่ปฏิบัติ จำนวน 2 สหกรณ์ ร้อยละ 12.77 จำนวน 1 รายการ คือ สหกรณ์ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้สมาชิก

ในส่วนการปฏิบัติตามกระบวนการก่อนการให้เงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ โดยเฉลี่ย มีการปฏิบัติจำนวน 13.13 สหกรณ์ หรือร้อยละ 82.03 ไม่ปฏิบัติ จำนวน 2.88 สหกรณ์ หรือร้อยละ 17.97 โดยรายการย่อย สหกรณ์ปฏิบัติสูงเป็นลำดับแรกจำนวน 16 สหกรณ์ ร้อยละ 100 จำนวน 5 รายการคือ (1) สหกรณ์มีระเบียบปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อที่ชัดเจน (2) กรรมการเงินกู้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานสินเชื่อได้ตามระเบียบปฏิบัติ (3) กรรมการเงินกู้ให้ความสำคัญกับการพิจารณาให้เงินกู้ด้วยความรอบครอบทุกราย (4) เจ้าหน้าที่สินเชื่อได้ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นของสมาชิก (คำขอเงิน) อย่างถูกต้อง (5) สหกรณ์มีการให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับประโยชน์และโทษของการกู้ยืมเงิน รองลงมา คือ สหกรณ์ปฏิบัติ 13 สหกรณ์ ร้อยละ 81.25 ไม่ปฏิบัติ จำนวน 3 สหกรณ์ ร้อยละ 18.75 จำนวน 1 รายการ คือ สหกรณ์ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้สมาชิก

จะเห็นได้ว่า สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬมีการปฏิบัติที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ สหกรณ์ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้แก่สมาชิก รองลงมา คือ ประธานกลุ่มเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติเงินกู้แก่สมาชิกแต่ละรายมีความถูกต้องตรงความเป็นจริง และผู้จัดการหรือผู้ทำหน้าที่ให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลต่างๆ ที่ตรงกับความเป็นจริงแก่คณะกรรมการดำเนินการ

2) กระบวนการปฏิบัติระหว่างการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร เป็นการดำเนินการระหว่างการให้สินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.11 การปฏิบัติตามกระบวนการระหว่างกาให้สินเชื่อ

การปฏิบัติระหว่างกาให้สินเชื่อ	การปฏิบัติ			
	หนองคาย		บึงกาฬ	
	มี/ทำ	ไม่มี/ไม่ทำ	มี/ทำ	ไม่มี/ไม่ทำ
1. การพิจารณาอนุมัติเงินกู้แต่ละครั้ง คณะกรรมการเงินกู้แต่ละคนมีข้อมูลที่เพียงพอ	17 (100%)	0 -	16 (100%)	0 -
2. การพิจารณาอนุมัติเงินกู้แต่ละครั้ง คณะกรรมการเงินกู้ได้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับ สินเชื่อที่กำหนดไว้ทุกสาย	17 (100%)	0 -	16 (100%)	0 -
3. คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับประวัติการชำระหนี้ของสมาชิกต่อสหกรณ์	17 (100%)	0 -	16 (100%)	0 -
4. คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์และแผนการใช้เงินกู้ที่นำเสนอ	17 (100%)	0 -	15 (93.75%)	1 (6.25%)
5. คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับการให้ความร่วมมือในการประชุมเพื่อรับฟังคำชี้แจงหรือเสนอความคิดเห็นหรือร่วมกิจกรรมต่างๆ กับสหกรณ์	14 (82.35%)	3 (17.65%)	14 (87.5%)	2 (12.5%)
6. คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับหลักประกันที่สมาชิกเสนอมีความเหมาะสมเพียงพอ	15 (88.23%)	2 (11.77%)	14 (87.5%)	2 (12.5%)
7. คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับผลการจัดชั้นของสมาชิกสหกรณ์	16 (94.11%)	1 (5.89%)	11 (68.75%)	5 (31.25%)
8. คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับผลการประเมินรายได้	17 (100%)	0 -	13 (81.25%)	3 (18.75%)
9. สหกรณ์มีการทำสัญญาเงินกู้ทุกสายครบถ้วน	17 (100%)	0 -	16 (100%)	0 -
10. สหกรณ์มีการทำสัญญาค้ำประกันครบถ้วน	17 (100%)	0 -	16 (100%)	0 -
11. สหกรณ์มีการทำบัญชีลูกหนี้รายตัว ครบถ้วน	16 (94.11%)	1 (5.89%)	14 (87.5%)	2 (12.5%)
12. สหกรณ์มีการจัดเก็บเอกสารสัญญา/ค้ำประกัน ครบถ้วน	17 (100%)	0 -	16 (100%)	0 -
เฉลี่ย	16.42 (96.57%)	0.58 (3.43%)	14.75 (92.19%)	1.25 (7.81%)

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การปฏิบัติตามกระบวนการระหว่างกาให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายโดยเฉลี่ย มีการปฏิบัติ จำนวน 16.42 สหกรณ์ หรือร้อยละ 96.57 ไม่ปฏิบัติ จำนวน 0.58 สหกรณ์ หรือร้อยละ 3.43 โดยรายการย่อย สหกรณ์ปฏิบัติสูงเป็นลำดับแรก จำนวน 17 สหกรณ์ ร้อยละ 100 จำนวน 8 รายการคือ (1) การพิจารณาอนุมัติเงินกู้แต่ละครั้ง คณะกรรมการเงินกู้แต่ละคนมีข้อมูลที่เพียงพอ (2) การพิจารณาอนุมัติเงินกู้แต่ละครั้ง คณะกรรมการเงินกู้ได้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ระเบียบ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับสินเชื่อที่กำหนดไว้ทุกราย (3) คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับประวัติ การชำระหนี้ของสมาชิกต่อสหกรณ์ (4) คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์และแผนการใช้เงินกู้ที่น่าเสนอ (5) คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับผลการประมาณรายได้ (6) สหกรณ์มีการทำสัญญาเงินกู้ทุกรายครบถ้วน (7) สหกรณ์มีการทำสัญญาค้ำประกันครบถ้วน (8) สหกรณ์มีการจัดเก็บเอกสารสัญญาค้ำประกัน ครบถ้วน รองลงมา คือ สหกรณ์ปฏิบัติ 16 สหกรณ์ ร้อยละ 94.11 ไม่ปฏิบัติ จำนวน 1 สหกรณ์ ร้อยละ 5.89 จำนวน 2 รายการ คือ คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับผลการจัดชั้นของสมาชิกสหกรณ์ (2) สหกรณ์มีการทำบัญชีลูกหนี้รายตัวครบถ้วน

ในส่วนการปฏิบัติตามกระบวนการในระหว่างกาให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬโดยเฉลี่ยปฏิบัติ จำนวน 14.75 สหกรณ์ หรือร้อยละ 92.19 ไม่ปฏิบัติ จำนวน 1.25 สหกรณ์ หรือร้อยละ 7.81 โดยรายการย่อย สหกรณ์ปฏิบัติสูงเป็นลำดับแรก จำนวน 16 สหกรณ์ ร้อยละ 100 จำนวน 6 รายการคือ (1) การพิจารณาอนุมัติเงินกู้แต่ละครั้ง คณะกรรมการเงินกู้แต่ละคนมีข้อมูลที่เพียงพอ (2) การพิจารณาอนุมัติเงินกู้แต่ละครั้ง คณะกรรมการเงินกู้ได้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับสินเชื่อที่กำหนดไว้ทุกราย (3) คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับประวัติ การชำระหนี้ของสมาชิกต่อสหกรณ์ (4) สหกรณ์มีการทำสัญญาเงินกู้ทุกรายครบถ้วน (5) สหกรณ์ มีการทำสัญญาค้ำประกันครบถ้วน (6) สหกรณ์มีการจัดเก็บเอกสารสัญญาค้ำประกัน ครบถ้วน รองลงมา คือ สหกรณ์ปฏิบัติ 15 สหกรณ์ ร้อยละ 93.75 ไม่ปฏิบัติ จำนวน 1 สหกรณ์ ร้อยละ 6.25 จำนวน คือ คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์และแผนการใช้เงินกู้ที่น่าเสนอ

จะเห็นได้ว่า สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬมีการปฏิบัติที่แตกต่างกันมากที่สุด คือคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับผลของการจัดชั้นของสมาชิก สหกรณ์ รองลงมาคือ คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับผลการประมาณการรายได้ สหกรณ์มีการทำบัญชีลูกหนี้รายตัวครบถ้วน และคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์และแผนการใช้เงินกู้ที่น่าเสนอ

3) กระบวนการปฏิบัติหลังกาให้สินเชื่อของสหกรณ์ เป็นการดำเนินการหลังกาให้สินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.12 การปฏิบัติตามกระบวนการหลังการให้สินเชื่อ

การปฏิบัติหลังการให้สินเชื่อ	การปฏิบัติ			
	หนองคาย		บึงกาฬ	
	มี/ทำ	ไม่มี/ไม่ทำ	มี/ทำ	ไม่มี/ไม่ทำ
1. ผู้จัดการให้ความสำคัญกับกิจกรรมในการติดตาม เร่งรัดหนี้สิน(การวางแผน การปฏิบัติงานและการ ควบคุม)	6 (35.3%)	11 (64.7%)	6 (37.5%)	10 (62.5%)
2. ผู้จัดการให้ความสำคัญในการเฝ้าระวังติดตามเหตุ ผิดปกติที่มีผลต่อความสามารถชำระหนี้ของสมาชิก	6 (35.3%)	11 (64.7%)	6 (37.5%)	10 (62.5%)
3. ผู้จัดการให้ความสำคัญกับการรายงานความคืบหน้า การชำระหนี้ของสมาชิก ความคืบหน้าเกี่ยวกับ งานสินเชื่อ ตลอดจนเหตุผิดปกติต่างๆ ที่จะมีผลต่อ การชำระหนี้ของสมาชิกต่อคณะกรรมการ	6 (35.3%)	11 (64.7%)	6 (37.5%)	10 (62.5%)
4. เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการติดตามเร่งรัดหนี้สินอย่าง ต่อเนื่อง	11 (64.7%)	6 (35.3%)	12 (75%)	4 (25%)
5. เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการเฝ้าระวังติดตามเหตุผิดปกติ ที่มีผลต่อความสามารถชำระหนี้ของสมาชิก	11 (64.7%)	6 (35.3%)	11 (68.75%)	5 (31.25%)
6. เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้อย่าง สม่ำเสมอ	12 (70.59%)	5 (29.41%)	12 (75%)	4 (25%)
7. เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการดำเนินการให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนการใช้จ่ายเงินกู้ของ สมาชิก	17 (100%)	0	15 (93.75%)	1 (6.25%)
8. เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการรายงานผลความคืบหน้า ตลอดจนปัญหาอุปสรรคกับผู้บังคับบัญชาสม่ำเสมอ	14 (82.35%)	3 (17.65%)	12 (75%)	4 (25%)
9. เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการให้ข้อเสนอแนะเชิงป้องกันแก่ สมาชิก ในความเสี่ยงด้านต่างๆ ที่จะมีผลกับการชำระหนี้	17 (100%)	0	16 (100%)	0
10. เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการให้ข้อมูลต่างๆ ที่ตรงกับความจริง แก่ผู้บังคับบัญชาและคณะกรรมการ	17 (100%)	0	16 (100%)	0
11. ประธานกลุ่มให้ความช่วยเหลือในการติดตามเร่งรัดหนี้	6 (35.3%)	11 (64.7%)	6 (37.5%)	10 (62.5%)

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

การปฏิบัติหลังการให้สินเชื่อ	การปฏิบัติ			
	หนองคาย		บึงกาฬ	
	มี/ทำ	ไม่มี/ไม่ทำ	มี/ทำ	ไม่มี/ไม่ทำ
12. ประธานกลุ่มให้ความช่วยเหลือในการสังเกตการณ์ แจ้งเหตุผิดปกติที่จะมีผลต่อการชำระหนี้ของสมาชิก ต่อสหกรณ์	6 (35.3%)	11 (64.7%)	6 (37.5%)	10 (62.5%)
13. สหกรณ์ได้ให้ข้อแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ตามแผนการใช้เงินกู้ของสมาชิก	12 (70.59%)	5 (29.41%)	13 (81.25%)	3 (18.75%)
14. สหกรณ์ได้มีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิก ว่าเป็นไปตามแผนการใช้เงินกู้ที่เสนอไว้	15 (88.23%)	2 (11.77%)	14 (87.5%)	2 (12.5%)
15. ก่อนถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ สหกรณ์ได้มีการ ประชุมซักซ้อมความเข้าใจแก่สมาชิกเกี่ยวกับวัน ครบกำหนดจำนวนเงินที่ต้องชำระ	10 (58.82%)	7 (41.18%)	10 (62.5%)	6 (37.5%)
16. ก่อนถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ สหกรณ์ได้มีหนังสือ เตือนให้สมาชิกรำเงินไปชำระหนี้	14 (82.35%)	3 (17.65%)	12 (75%)	4 (25%)
17. กรณีตรวจพบว่าสมาชิกใช้เงินกู้ ผิดวัตถุประสงค์ สหกรณ์ได้มีการแนะนำให้สมาชิกเปลี่ยนวัตถุประสงค์ เงินกู้ หรือเรียกคืนเงินกู้ทันที	14 (82.35%)	3 (17.65%)	12 (75%)	4 (25%)
18. กรณีมีเหตุจำเป็นที่ทำให้หรือคาดว่าจะทำให้สมาชิก ไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนด สหกรณ์ได้ มีการแนะนำให้สมาชิกขอขยายเวลาชำระหนี้หรือ ขอปรับโครงสร้างหนี้	13 (76.47%)	4 (23.53%)	11 (68.75%)	5 (31.25%)
19. กรณีสมาชิกผู้กู้มีเจตนาไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของ สหกรณ์ในการกู้เงิน บิดพลิ้ว ไม่ยอมชำระหนี้ ไม่ให้ ความร่วมมือในการติดตามหนี้ สหกรณ์ มีความ เด็ดขาดในการดำเนินคดี	12 (70.59%)	5 (29.41%)	10 (62.5%)	6 (37.5%)
20. กรณีทราบว่ามีเหตุสำคัญที่จะทำให้สมาชิกไม่สามารถส่ง ชำระหนี้ได้ สหกรณ์ต้องรีบไปพบลูกหนี้รายนั้นทุกราย	17 (100%)	0	16 (100%)	0
เฉลี่ย	11.8 (69.41%)	5.2 (30.59%)	11.1 (69.38%)	4.9 (30.62%)

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การปฏิบัติตามกระบวนการหลังการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดหนองคายโดยเฉลี่ยมีการปฏิบัติ จำนวน 11.8 สหกรณ์ หรือร้อยละ 69.41 ไม่ปฏิบัติจำนวน 5.2 สหกรณ์ หรือร้อยละ 30.59 โดยรายการย่อย สหกรณ์ปฏิบัติสูงเป็นลำดับแรกจำนวน 17 สหกรณ์ ร้อยละ 100 จำนวน 4 รายการคือ (1) เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการดำเนินการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนการ ใช้เงินกู้ของสมาชิก (2) เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการให้ข้อเสนอแนะเชิงป้องกันแก่สมาชิกในความเสี่ยงด้านต่างๆ ที่จะมีผลกับการชำระหนี้ (3) เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการให้ข้อมูลต่างๆ ที่ตรงกับความจริงแก่ผู้บังคับบัญชาและคณะกรรมการ (4) กรณีทราบว่ามีเหตุสำคัญที่จะทำให้สมาชิกไม่สามารถ ส่งชำระหนี้ได้ สหกรณ์ต้องรีบไปพบลูกหนี้รายนั้นทุกรายหรือไม่ รองลงมา คือ สหกรณ์ปฏิบัติ จำนวน 15 สหกรณ์ ร้อยละ 88.23 ไม่ปฏิบัติ จำนวน 2 สหกรณ์ ร้อยละ 11.77 คือ สหกรณ์ได้มีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกว่าเป็นไปตามแผนการใช้เงินกู้ที่เสนอไว้

ในส่วนการปฏิบัติหลังการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬโดยเฉลี่ยปฏิบัติ จำนวน 11.1 สหกรณ์ หรือร้อยละ 69.38 ไม่ปฏิบัติ จำนวน 4.9 สหกรณ์ หรือร้อยละ 30.62 โดยรายการย่อย สหกรณ์ปฏิบัติสูงเป็นลำดับแรกจำนวน 16 สหกรณ์ ร้อยละ 100 จำนวน 3 รายการคือ (1) เจ้าหน้าที่สินเชื่อ มีการให้ข้อเสนอแนะเชิงป้องกันแก่สมาชิกในความเสี่ยงด้านต่างๆ ที่จะมีผลกับการชำระหนี้ (2) เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการให้ข้อมูลต่างๆ ที่ตรงกับความจริงแก่ผู้บังคับบัญชาและคณะกรรมการ (3) กรณีทราบว่ามีเหตุสำคัญที่จะทำให้สมาชิกไม่สามารถ ส่งชำระหนี้ได้ สหกรณ์ต้องรีบไปพบลูกหนี้รายนั้นทุกราย หรือไม่ รองลงมา คือ สหกรณ์ปฏิบัติ จำนวน 15 สหกรณ์ ร้อยละ 93.75 ไม่ปฏิบัติ จำนวน 1 สหกรณ์ ร้อยละ 6.25 คือ เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการดำเนินการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนการใช้เงินกู้ของสมาชิก

จะเห็นได้ว่า สหกรณ์ การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬมีการปฏิบัติ ที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ สหกรณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกอบอาชีพตามแผนการใช้เงินกู้ของสมาชิก รองลงมา คือ กรณีมีเหตุจำเป็นที่ทำให้หรือคาดว่าจะทำให้สมาชิกไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนด สหกรณ์ได้มีการแนะนำให้สมาชิก ขอยาวเวลาชำระหนี้หรือขอปรับโครงสร้างหนี้ กรณีสมาชิกผู้กู้มีเจตนา ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของสหกรณ์ในการกู้เงิน บิดพลิ้ว ไม่ยอมชำระหนี้ ไม่ให้ความร่วมมือในการติดตามหนี้ สหกรณ์ มีความเด็ดขาดในการดำเนินคดี ก่อนถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ สหกรณ์ได้มีหนังสือเตือนให้สมาชิก นำเงินไปชำระหนี้ และกรณีตรวจพบว่าสมาชิกใช้เงินกู้ ผิดวัตถุประสงค์ สหกรณ์ได้มีการแนะนำให้สมาชิก เปลี่ยนวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้หรือเรียกคืนเงินกู้ทันที

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อกองสหกรณ์การเกษตรในจังหวัด หนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ

ประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อกองสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ ประกอบด้วย กำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจสินเชื่ออัตรา กำไรเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระอัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญ ดังมีรายละเอียดตามตาราง ต่อไปนี้

1. กำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่ กำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรในรอบ 3 ปี ทางบัญชีของสหกรณ์ และค่าเฉลี่ยรวม 3 ปี

ตารางที่ 4.13 กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อกองสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	กำไรสุทธิเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ (บาท)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด	10,049,293.20	8,869,081.78	9,470,309.83	9,462,894.94
2	สหกรณ์การเกษตรศรีเชียงใหม่ จำกัด	-2,261,659.00	- 1,144,864.00	- 1,134,993.00	-1,513,838.67
3	สหกรณ์การเกษตรโพธิ์สัวย จำกัด	5,423,250.00	5,577,053.00	6,072,305.00	5,690,869.33
4	สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด	11,618,968.49	14,389,596.13	16,714,997.32	14,241,187.31
5	สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด	5,020,982.13	5,577,053.09	6,072,305.32	5,556,780.18
6	สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพธิ์สัวย จำกัด	7,369,432.33	7,674,137.57	6,108,200.68	7,050,590.19
7	สหกรณ์การเกษตร ทร.ป.กลาง นพค.หนองคาย จำกัด	159,432.24	107,623.52	150,502.26	139,186.01

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	กำไรสุทธิเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ (บาท)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
8	สหกรณ์การเกษตรระยอง จำกัด	114,829.99	109,992.98	86,077.23	103,633.40
9	สหกรณ์การเกษตรอ่างเก็บน้ำห้วยบังพวน จำกัด	48,503.05	84,113.38	103,238.09	78,618.17
10	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเคื่อเสียน จำกัด	68,405.16	80,927.01	82,362.69	77,231.62
11	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเมืองหมี่ จำกัด	39,664.97	14,997.71	11,903.52	22,188.73
12	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำท่างาน จำกัด	64,262.52	53,094.71	48,871.23	55,409.49
13	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชอย12 จำกัด	100,762.77	140,639.85	284,994.98	175,465.87
14	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนทัน จำกัด	105,398.55	124,757.29	136,741.61	122,299.15
15	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนทอง จำกัด	34,263.30	35,934.63	-20,575.37	16,540.85
16	สหกรณ์กองทุนฯ สวนยางโพธิ์พัฒนาราม จำกัด	37,241.05	81,153.32	94,331.58	70,908.65
17	สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลนาทับไฮ จำกัด	8,135.70	20,408.95	24,773.14	17,772.60
	เฉลี่ย	2,235,362.73	2,458,570.64	2,606,255.65	2,433,396.34

จากตารางที่ 4.13 พบว่ากำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวน 2,433,396.34 บาท โดยปี 2556 จำนวน 2,235,362.73 บาท ปี 2557 จำนวน 2,458,570.64 บาท ปี 2558 จำนวน 2,606,255.65 บาท หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์จะพบว่าสหกรณ์ที่มีกำไรสูงสุดอันดับแรก คือ สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด ปี 2556 จำนวน 11,618,968.49 บาท ปี 2557 จำนวน 14,389,596.13 บาท ปี 2558 จำนวน 16,714,997.32 บาท รองลงมาคือ สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด ปี 2556 จำนวน 10,049,293.20 บาท ปี 2557 จำนวน 8,869,087.73 บาท ปี 2558 จำนวน 9,470,309.83 บาท และอันดับ 3 สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพนพิสัย จำกัด ปี 2556 จำนวน 7,369,432.33 บาท ปี 2557 จำนวน 7,674,137.57 บาท ปี 2558 จำนวน 6,108,200.68 บาท

ตารางที่ 4.14 กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	กำไรสุทธิเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ (บาท)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองบึงกาฬ จำกัด	8,590,856.27	8,304,755.85	4,863,221.08	7,252,944.40
2	สหกรณ์การเกษตรโซ่พิสัย จำกัด	2,905,998.00	3,842,170.00	5,390,739.00	4,046,302.33
3	สหกรณ์การเกษตรเซกา จำกัด	3,205,054.12	4,301,082.37	4,400,031.00	3,968,722.50
4	สหกรณ์การเกษตรบึงโขงหลง จำกัด	1,899,178.94	2,477,243.40	1,932,231.54	2,102,884.63
5	สหกรณ์การเกษตรศรีวิไล จำกัด	732,180.59	272,346.35	162,969.51	389,165.48
6	สหกรณ์การเกษตรพรเจริญ จำกัด	396,083.35	440,593.32	-13,597.08	274,359.86
7	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาเจริญ จำกัด	25,213.00	58,323.97	61,011.30	48,182.76
8	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาสิงห์ จำกัด	112,965.92	425,267.10	534,906.64	357,713.22

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	กำไรสุทธิเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ (บาท)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
9	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านชัยพร - หนองยาว จำกัด	911,069.65	849,183.45	574,918.56	778,390.55
10	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านดงสว่างยางศรีทอง จำกัด	22,000.00	27,000.00	37,000.00	28,666.67
11	สหกรณ์กองทุนสวนยางโพธิ์ทอง - ทองสายร่วมใจ จำกัด	236,140.94	253,542.00	202,365.00	230,682.65
12	สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราทรัพย์วังทอง จำกัด	37,353.99	145,073.57	143,078.56	108,502.04
13	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยลึก - ชมภูพร จำกัด	12,588.74	8,626.00	11,533.00	10,915.91
14	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยก้านเหลือง จำกัด	29,360.47	36,740.99	70,121.29	45,407.58
15	สหกรณ์กองทุนสวนยางเด่นขางพารา จำกัด	70,490.00	121,392.45	198,108.32	129,996.92
16	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองเดินท่า จำกัด	7,909.71	16,537.67	24,471.00	16,306.13
	เฉลี่ย	1,199,652.73	1,348,742.41	1,162,069.30	1,236,821.48

จากตารางที่ 4.14 พบว่า กำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัด บึงกาฬ ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวน 1,236,821.48 บาท โดยปี 2556 จำนวน 1,199,652.73 บาท ปี 2557 จำนวน 1,348,742.41 บาท ปี 2558 จำนวน 1,162,069.30 บาท หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์ จะพบว่าสหกรณ์ที่มีกำไรสูงสุดอันดับแรก คือ สหกรณ์การเกษตรเมืองบึงกาฬ จำกัด ปี 2556 จำนวน 8,590,856.27 บาท ปี 2557 จำนวน 8,304,755.85 บาท ปี 2558 จำนวน 4,863,221.08 บาท รองลงมา คือ สหกรณ์การเกษตรเซกา จำกัด ปี 2556 จำนวน 3,205,054.12 บาท ปี 2557 จำนวน 4,301,082.37 บาท ปี 2558 จำนวน 4,400,031.54 บาท และอันดับ 3 สหกรณ์การเกษตรโซ่พิสัย จำกัด ปี 2556 จำนวน 2,905,998.00 บาท ปี 2557 จำนวน 3,842,170.00 บาท ปี 2558 จำนวน 5,390,739.00 บาท

2. อัตรากำไรเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่ อัตรากำไรเฉพาะของธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรในรอบ 3 ปี ทางบัญชีของสหกรณ์และค่าเฉลี่ยรวม 3 ปี

ตารางที่ 4.15 อัตรากำไรเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	อัตรากำไรเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ (ร้อยละ)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด	129.03	104.47	103.43	112.31
2	สหกรณ์การเกษตรศรีเชียงใหม่ จำกัด	-57.24	-33.35	-32.86	-41.15
3	สหกรณ์การเกษตรโพนพิสัย จำกัด	55.44	53.42	54.94	54.60
4	สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด	68.48	79.45	87.99	78.64
5	สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด	79.83	53.42	54.94	62.73
6	สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพนพิสัย จำกัด	74.73	64.02	43.33	60.69
7	สหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง นพค.หนองคาย จำกัด	100.48	65.92	87.56	84.65
8	สหกรณ์การเกษตรเซิม จำกัด	37.79	33.62	25.72	32.38
9	สหกรณ์การเกษตรอ่างเก็บน้ำห้วยบังพวน จำกัด	39.67	54.82	66.48	53.66
10	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเคื่องเสียน จำกัด	58.67	51.5	48.38	52.85
11	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเมืองหมี่ จำกัด	106.5	75.27	59.74	80.50
12	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำท่าจาน จำกัด	49.26	43.2	47.79	46.75
13	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชอย 12 จำกัด	48.8	60.27	142.99	84.02

ตารางที่ 4.15

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	อัตรากำลังเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ (ร้อยละ)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
14	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนทัน จำกัด	59.59	60.45	60.02	60.02
15	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนทอง จำกัด	101.58	47.21	-20	42.93
16	สหกรณ์กองทุนฯ สวนยางโพธิ์พัฒนาบางพารา จำกัด	72.08	64.97	69.02	68.69
17	สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลนาทับไฮ จำกัด	99.54	100.14	100.38	100.02
	เฉลี่ย	66.13	57.58	58.81	60.84

จากตารางที่ 4.15 พบว่าอัตรากำลังเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ย มีอัตราร้อยละ 60.84 โดยปี 2556 ร้อยละ 66.13 ปี 2557 ร้อยละ 57.58 ปี 2558 ร้อยละ 58.81 หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์จะพบว่าสหกรณ์ที่มีอัตรากำลังสูงสุดอันดับแรกคือ สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 129.03 ปี 2557 ร้อยละ 104.47 ปี 2558 ร้อยละ 100.48 รองลงมาคือ สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลนาทับไฮ จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 99.54 ปี 2557 ร้อยละ 100.14 ปี 2558 ร้อยละ 100.38 และอันดับ 3 สหกรณ์การเกษตร ทรป.กลาง นพค.หนองคาย จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 100.48 ปี 2557 ร้อยละ 65.92 ปี 2558 ร้อยละ 87.56

ตารางที่ 4.16 อัตรากำไรเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	อัตรากำไรเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ (ร้อยละ)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองบึงกาฬ จำกัด	89.10	78.95	59.99	76.01
2	สหกรณ์การเกษตรโซ่พิสัย จำกัด	45.59	44.58	62.13	50.77
3	สหกรณ์การเกษตรเซกา จำกัด	28.25	27.75	29.37	28.46
4	สหกรณ์การเกษตรบึงโขงหลง จำกัด	56.84	53.81	72.58	61.08
5	สหกรณ์การเกษตรศรีวิไล จำกัด	31.42	40.88	35.04	35.78
6	สหกรณ์การเกษตรพรเจริญ จำกัด	81.89	92.56	-3.02	57.14
7	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาเจริญ จำกัด	4.40	9.45	4.18	6.01
8	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาสิงห์ จำกัด	21.42	41.45	43.41	35.43
9	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านชัยพร - หนองขาว จำกัด	86.85	95.42	91.64	91.30
10	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านดงสว่างยางศรีทอง จำกัด	86.63	81.49	95.70	87.94
11	สหกรณ์กองทุนสวนยางโพธิ์ทอง - ทองสายร่วมใจ จำกัด	31.90	71.40	11.18	38.16
12	สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราทรัพย์วังทอง จำกัด	22.44	88.87	88.46	66.59

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	อัตรากำลังเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ (ร้อยละ)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
13	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยลึก - ชมภูพร จำกัด	71.64	82.17	62.74	72.18
14	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยก้านเหลือง จำกัด	7.06	5.98	10.54	7.86
15	สหกรณ์กองทุนสวนยางเดินยางพารา จำกัด	6.00	7.00	4.19	5.73
16	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองเดินท่า จำกัด	2.40	4.52	5.98	4.30
	เฉลี่ย	42.11	51.64	42.13	45.30

จากตารางที่ 4.16 พบว่า อัตราค่าไถ่เฉพาะของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัด บึงกาฬ ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้ว มีอัตราร้อยละ 45.30 โดยปี 2556 ร้อย 42.11 ปี 2557 ร้อยละ 51.64 ปี 2558 ร้อยละ 42.13 หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์จะพบว่าสหกรณ์ที่มีอัตราค่าไถ่สูงสุดอันดับแรกคือ สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านชัยพร-หนองยาว จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 86.85 ปี 2557 ร้อยละ 95.42 ปี 2558 ร้อยละ 91.64 รองลงมาคือ สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านดงสว่างศรีทอง จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 86.63 ปี 2557 ร้อยละ 81.49 ปี 2558 ร้อยละ 95.70 และอันดับ 3 สหกรณ์การเกษตรเมืองบึงกาฬ จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 89.10 ปี 2557 ร้อยละ 78.95 ปี 2558 ร้อยละ 59.99

3. อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระ ได้แก่ อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระของ สหกรณ์การเกษตรในรอบ 3 ปี ทางบัญชีของสหกรณ์และค่าเฉลี่ยรวม 3 ปี

ตารางที่ 4.17 อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระ (ร้อยละ)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด	72.99	72.95	74.93	73.62
2	สหกรณ์การเกษตรศรีเชียงใหม่ จำกัด	42.38	38.22	38.06	39.55
3	สหกรณ์การเกษตรโพธิพิสัย จำกัด	91.89	90.39	86.62	89.63
4	สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด	66.03	70.25	73.84	70.04
5	สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด	63.18	90.39	86.62	80.06
6	สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพธิพิสัย จำกัด	74.73	90.27	82.63	82.54
7	สหกรณ์การเกษตรกรป.กลาง นพค.หนองคาย จำกัด	86.05	69.88	90.76	82.23
8	สหกรณ์การเกษตรเซิม จำกัด	91.04	88.38	75.75	85.06
9	สหกรณ์การเกษตรอ่างเก็บน้ำห้วยบังพวน จำกัด	92.15	95.07	93.75	93.66
10	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้าน เดื่อเสียน จำกัด	97.12	96.61	92.08	95.27
11	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเมืองหมี จำกัด	74.32	60	50	61.44
12	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำทำงาน จำกัด	100	100	100	100.00
13	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชอย12 จำกัด	95.89	94.46	98.32	96.22
14	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพธิ์ตัน จำกัด	100	100	100	100.00

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระ (ร้อยละ)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
15	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพหนอง จำกัด	100	94	27	73.67
16	สหกรณ์กองทุนฯ สวนยางโพธิ์พัฒนาบางพารา จำกัด	100	73.1	79	84.03
17	สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลนาทับไฮ จำกัด	99.54	99.86	100	99.80
เฉลี่ย		85.14	83.75	79.37	82.75

จากตารางที่ 4.17 พบว่าอัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้วมีอัตราร้อยละ 82.75 โดยปี 2556 ร้อย 85.14 ปี 2557 ร้อยละ 83.75 ปี 2558 ร้อยละ 79.37 หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์จะพบว่าสหกรณ์ที่มีอัตราการชำระหนี้สูงสุดอันดับแรกคือ สหกรณ์ ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำท่าจาน จำกัด และสหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพหนอง จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 100.00 ปี 2557 ร้อยละ 100.00 ปี 2558 ร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ สหกรณ์กองทุนสวนยาง ตำบลนาทับไฮ จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 99.54 ปี 2557 ร้อยละ 99.86 ปี 2558 ร้อยละ 100.00 และอันดับ 3 สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชอย 12 จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 95.89 ปี 2557 ร้อยละ 94.46 ปี 2558 ร้อยละ 98.32

ตารางที่ 4.18 อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระ(ร้อยละ)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองบึงกาฬ จำกัด	82.38	88.78	89.59	86.92
2	สหกรณ์การเกษตรโซพิสัย จำกัด	55.59	55.57	54.3	55.15
3	สหกรณ์การเกษตรเซกา จำกัด	65.15	64.57	66.13	65.28
4	สหกรณ์การเกษตรบึงโขงหลง จำกัด	50.5	52.46	69.8	57.59
5	สหกรณ์การเกษตรศรีวิไล จำกัด	55.43	51.45	43.12	50.00
6	สหกรณ์การเกษตรพรเจริญ จำกัด	75	80.4	80	78.47

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระ(ร้อยละ)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
7	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาเจริญ จำกัด	75.89	85.95	82.29	81.38
8	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาสิงห์ จำกัด	70.35	72.45	88.74	77.18
9	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านชัยพร - หอนงยาว จำกัด	81.29	76.73	71.96	76.66
10	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านคงสว่างยางศรีทอง จำกัด	69.85	97.03	52.43	73.10
11	สหกรณ์กองทุนสวนยางโพธิ์ทอง - ทองสายร่วมใจ จำกัด	80.32	83.52	85.55	83.13
12	สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราทรัพย์วังทอง จำกัด	27.72	86.58	82.43	65.58
13	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยลึก - ชมภูพร จำกัด	100	67.65	100	89.22
14	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยก้านเหลือง จำกัด	100	100	100	100.00
15	สหกรณ์กองทุนสวนยางเดินยางพารา จำกัด	100	100	88.48	96.16
16	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองเดินท่า จำกัด	100	100	100	100.00
เฉลี่ย		74.34	78.95	78.43	77.24

จากตารางที่ 4.18 พบว่า อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้วมีอัตราร้อยละ 77.24 โดย ปี 2556 ร้อยละ 74.34 ปี 2557 ร้อยละ 78.95 ปี 2558 ร้อยละ 78.43 หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์จะพบว่าสหกรณ์ที่มีอัตราการชำระหนี้สูงสุดอันดับแรก คือ สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยก้านเหลือง จำกัด และสหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองเดินท่า จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 100.00 ปี 2557 ร้อยละ 100.00 ปี 2558 ร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ สหกรณ์กองทุนสวนยางเดินยางพารา จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 100.00 ปี 2557 ร้อยละ 100.00 ปี 2558 ร้อยละ 88.48 และอันดับ 3 สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยลึก - ชมภูพร จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 100.00 ปี 2557 ร้อยละ 67.65 ปี 2558 ร้อยละ 100.00

4. อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญ ได้แก่ อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์การเกษตรในรอบ 3 ปี ทางบัญชีของสหกรณ์และค่าเฉลี่ยรวม 3 ปี

ตารางที่ 4.19 อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญ ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์	อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญ (ร้อยละ)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด	10.21	3.01	1.52	4.91
2	สหกรณ์การเกษตรศรีเชียงใหม่ จำกัด	47.57	43.22	42.8	44.53
3	สหกรณ์การเกษตรโพนพิสัย จำกัด	5.85	2.83	1.92	3.53
4	สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด	1.63	0.01	0.15	0.60
5	สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด	2.61	2.83	1.92	2.45
6	สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพนพิสัย จำกัด	1.17	1.07	10.67	4.30
7	สหกรณ์การเกษตร ทรป.กลาง นพค.หนองคาย จำกัด	5.69	3.86	0	3.18
8	สหกรณ์การเกษตรเซิม จำกัด	0	0	11.63	3.88
9	สหกรณ์การเกษตรอ่างเก็บน้ำห้วยบังพวน จำกัด	7.85	4.53	6.25	6.21
10	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเดื่อ-เสียน จำกัด	2.88	3.39	7.92	4.73
11	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเมืองหมี จำกัด	23.16	24.71	24.71	24.19
12	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำท่าจาน จำกัด	12.84	0	0	4.28
13	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านซอญ12 จำกัด	28.36	9.04	42.45	26.62
14	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนทัน จำกัด	0	0	0	0.00
15	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนทอง จำกัด	1.58	16.65	73	30.41
16	สหกรณ์กองทุนฯ สวนยางโพธิ์พัฒนาขางพารา จำกัด	0	1.19	0.38	0.52
17	สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลนาทับไฮ จำกัด	0.46	0.14	0.17	0.26
เฉลี่ย		8.93	6.85	13.26	9.68

จากตารางที่ 4.19 พบว่า อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้วมีอัตราร้อยละ 9.68 โดย ปี 2556 ร้อยละ 8.93 ปี 2557 ร้อยละ 6.85 ปี 2558 ร้อยละ 13.26 หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์จะพบว่าสหกรณ์ที่มีอัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญ

สูงสุดอันดับแรกคือ สหกรณ์การเกษตรศรีเชียงใหม่ จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 47.57 ปี 2557 ร้อยละ 43.22 ปี 2558 ร้อยละ 42.80 รองลงมาคือ สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านซอย 12 จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 28.36 ปี 2557 ร้อยละ 9.04 ปี 2558 ร้อยละ 42.45 และอันดับ 3 สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเมืองหมี่ จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 23.16 ปี 2557 ร้อยละ 24.71 ปี 2558 ร้อยละ 24.71

ตารางที่ 4.20 อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญ ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญ(ร้อยละ)			
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองบึงกาฬ จำกัด	17.24	19.95	29.26	22.15
2	สหกรณ์การเกษตรโซ่พิสัย จำกัด	42.35	44.2	45.7	44.08
3	สหกรณ์การเกษตรเซกา จำกัด	12.58	15.25	14.85	14.23
4	สหกรณ์การเกษตรบึงโขงหลง จำกัด	15.29	14.49	12.64	14.14
5	สหกรณ์การเกษตรศรีวิไล จำกัด	44.27	48.25	56.21	49.58
6	สหกรณ์การเกษตรพรเจริญ จำกัด	21.78	38.78	93.88	51.48
7	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาเจริญ จำกัด	1.35	4.25	8.95	4.85
8	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาสิงห์ จำกัด	29.65	28.55	12.26	23.49
9	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านชัยพร - หนองยาว จำกัด	0	0	0	0.00
10	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านดงสว่างขามศรีทอง จำกัด	0	0	4.3	1.43
11	สหกรณ์กองทุนสวนยางโพธิ์ทอง - ทองสายร่วมใจ จำกัด	15.25	15.5	15.25	15.33
12	สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราทรัพย์วังทอง จำกัด	0	0	0	0.00
13	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยลึก - ชมภูพร จำกัด	0	0	0	0.00
14	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยก้านเหลือง จำกัด	0	0	0	0.00
15	สหกรณ์กองทุนสวนยางเด่นขามพารา จำกัด	0	0	0.58	0.19
16	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองเด่นท่า จำกัด	0	0	0	0.00
เฉลี่ย		12.49	14.33	18.37	15.06

จากตารางที่ 4.20 พบว่า อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้วมีอัตรา 15.06 โดยปี 2556 ร้อย 12.49 ปี 2557 ร้อยละ 14.33 ปี 2558 ร้อยละ 18.37 หากพิจารณาเป็นรายสหกรณ์จะพบว่าสหกรณ์ที่มีอัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญสูงสุดอันดับแรก คือ สหกรณ์การเกษตรพรเจริญ จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 21.78 ปี 2557 ร้อยละ 38.78 ปี 2558 ร้อยละ 93.88 รองลงมาคือ สหกรณ์การเกษตรศรีวิไล จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 44.27 ปี 2557 ร้อยละ 48.25 ปี 2558 ร้อยละ 56.21 และอันดับ 3 สหกรณ์การเกษตรโซ่พิสัย จำกัด ปี 2556 ร้อยละ 42.35 ปี 2557 ร้อยละ 44.20 ปี 2558 ร้อยละ 45.70

การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ โดยการเปรียบเทียบตัวเลขของกำไรสุทธิเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ อัตรากำไรเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระ และอัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

ค่าเฉลี่ย	จังหวัดหนองคาย	จังหวัดบึงกาฬ
กำไรสุทธิเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ(บาท)	2,433,396.34	1,236,821.48
อัตรากำไรเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ(%)	60.84	45.31
อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระ(%)	82.75	77.24
อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญ(%)	9.68	15.06

จากตารางที่ 4.21 พบว่า สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายมีกำไรสุทธิเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ อัตรากำไรเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระ มากกว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬแต่มีอัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญน้อยกว่า

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบกระบวนการกับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

เปรียบเทียบกระบวนการกับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร
ในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ โดยเปรียบเทียบตัวเลขการปฏิบัติตามขั้นตอนกระบวนการ
บริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์กับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์

ตารางที่ 4.22 ตารางเปรียบเทียบกระบวนการกับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์
การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

การปฏิบัติตาม กระบวนการบริหารธุรกิจสินเชื่อ	จังหวัดหนองคาย		จังหวัดบึงกาฬ	
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
1.ก่อนการให้สินเชื่อ	82.35%	17.65%	82.03%	17.97%
2.ระหว่างการให้สินเชื่อ	96.57%	3.43%	92.19%	7.81%
3.หลังการให้สินเชื่อ	69.41%	30.59%	69.38%	30.62%
ประสิทธิภาพการบริหาร	จังหวัดหนองคาย		จังหวัดบึงกาฬ	
1.กำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจ (บาท)	2,433,396.34		1,236,821.48	
2.อัตรากำไรเฉพาะธุรกิจ	60.84%		45.30%	
3.อัตรากำไรสุทธิถึงกำหนดชำระ	82.75%		77.24%	
4.อัตรานี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญ	9.68%		15.06%	

จากตารางที่ 4.22 พบว่า สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ
มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารธุรกิจสินเชื่อ ดังนี้

การปฏิบัติก่อนการให้สินเชื่อ สหกรณ์การเกษตรทั้งสองจังหวัดมีการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติ
โดยรวมใกล้เคียงกันคือมีการปฏิบัติร้อยละ 83.35 และ 82.03 แต่ในประเด็นย่อยมีการปฏิบัติ และ
ไม่ปฏิบัติที่ต่างกันหลายประเด็น

การปฏิบัติระหว่างการให้สินเชื่อโดยรวมสหกรณ์ในจังหวัดหนองคายมีการปฏิบัติมากกว่า
คือ ร้อยละ 96.57 ส่วนสหกรณ์ในจังหวัดบึงกาฬมีการปฏิบัติร้อยละ 92.19 แต่ในประเด็นย่อยมีการ
ปฏิบัติและไม่ปฏิบัติที่ต่างกันหลายประเด็น

การปฏิบัติหลังการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรทั้งสองจังหวัดมีการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติ โดยรวมใกล้เคียงกันคือมีการปฏิบัติร้อยละ 69.41 และ 69.38 แต่ในประเด็นข้อยอมรับการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติที่ต่างกันหลายประเด็น บางประเด็นสหกรณ์ในจังหวัดหนองคายมีการปฏิบัติมากกว่าและ บางประเด็นมีการปฏิบัติที่น้อยกว่าสหกรณ์ในจังหวัดบึงกาฬ

ส่วนของประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย มีกำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจ อัตรากำไรเฉพาะธุรกิจมากกว่า อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระมากกว่า สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ แต่อัตรานี้สูญหนี้สูงสลับ จะสูญน้อยกว่าแสดงว่าสหกรณ์ในจังหวัดหนองคายมีประสิทธิภาพในการบริหารธุรกิจสินเชื่อที่ดีกว่าสหกรณ์ในจังหวัดบึงกาฬทุกด้าน



บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ และ
3. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการให้สินเชื่อกับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย จำนวน 17 แห่ง และสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 16 แห่ง ศึกษาจากผู้แทนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 การดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬพบว่า

1.1.1 จำนวนสมาชิกสหกรณ์ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในรอบ 3 ปี โดยรวมเฉลี่ยแล้ว 1,065.88 คน มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ในรอบ 3 ปี ที่โดยเฉลี่ยแล้ว 1,062.75 คน

1.1.2 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้ว 77,203,963.33 บาท 29,865,475.71 มากกว่าปริมาณธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในรอบ 3 ปี ที่โดยเฉลี่ยแล้ว 29,865,475.71 บาท

1.1.3 จำนวนสัญญาผู้แก่สมาชิกสหกรณ์ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้ว 459.65 สัญญา มากกว่าจำนวนสัญญาผู้แก่สมาชิกสหกรณ์ของสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดบึงกาฬ ในรอบ 3 ปี ที่โดยเฉลี่ยแล้ว 391.31 สัญญา

1.1.4 จำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้ว 1.82 คน มากกว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ในรอบ 3 ปี ที่โดยเฉลี่ยแล้ว 1.56 คน

1.2 กระบวนการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ ผลการศึกษาพบว่า

1.2.1 กระบวนการปฏิบัติก่อนการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย โดยเฉลี่ยปฏิบัติ จำนวน 14 สหกรณ์ หรือร้อยละ 82.35 ไม่ปฏิบัติ จำนวน 3 สหกรณ์ หรือร้อยละ 17.65 การปฏิบัติตามขั้นตอนก่อนการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ โดยเฉลี่ยปฏิบัติ จำนวน 13.13 สหกรณ์ หรือร้อยละ 82.03 ไม่ปฏิบัติ จำนวน 2.88 สหกรณ์ หรือร้อยละ 17.97 จะเห็นได้ว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ มีการปฏิบัติที่ต่างกันมากที่สุด คือ สหกรณ์ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้แก่สมาชิก รองลงมา คือ ประสานกลุ่มเสนอความเห็น เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติเงินกู้แก่สมาชิก แต่ละรายมีความถูกต้องตรงความเป็นจริง และผู้จัดการหรือผู้ทำหน้าที่ให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ตรงกับความ เป็นจริงแก่คณะกรรมการดำเนินการ

1.2.2 กระบวนการปฏิบัติระหว่างการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย โดยเฉลี่ยปฏิบัติ ร้อยละ 96.57 ไม่ปฏิบัติร้อยละ 3.43 การปฏิบัติระหว่างการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬโดยเฉลี่ย ปฏิบัติร้อยละ 92.19 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 7.81 จะเห็นได้ว่า สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ มีการปฏิบัติที่ต่างกันมากที่สุด คือ คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับผลของการจัดชั้นของสมาชิกสหกรณ์ รองลงมา คือ คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับผลการประมาณการรายได้ สหกรณ์มีการทำบัญชีลูกหนี้รายตัวครบถ้วน และคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์และแผนการใช้เงินกู้ที่นำเสนอ

1.2.3 กระบวนการปฏิบัติหลังการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายโดยเฉลี่ย ปฏิบัติร้อยละ 69.41 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 30.59 การปฏิบัติหลังการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ โดยเฉลี่ยปฏิบัติ ร้อยละ 69.38 ไม่ปฏิบัติร้อยละ 30.62 จะเห็นได้ว่า สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬมีการปฏิบัติที่ต่างกันมากที่สุด คือ สหกรณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกอบอาชีพตามแผนการใช้เงินกู้ของสมาชิก รองลงมา คือ กรณีมีเหตุจำเป็นที่ทำให้ หรือคาดว่าจะทำให้สมาชิก ไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนด สหกรณ์ได้มีการแนะนำให้สมาชิก ขอบยายเวลาชำระหนี้หรือขอปรับโครงสร้างหนี้ กรณีสมาชิกผู้กู้ มีเจตนาไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของสหกรณ์ ในการกู้เงิน บิดพลิ้ว ไม่ยอมชำระหนี้ ไม่ให้ความร่วมมือ

ในการติดตามหนี้ สหกรณ์มีความเด็ดขาดในการดำเนินคดี ก่อนถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ สหกรณ์ได้มีหนังสือเตือน ให้สมาชิกนำเงินไปชำระหนี้ และกรณีตรวจพบว่าสมาชิกใช้เงินกู้ ผิดวัตถุประสงค์ สหกรณ์ได้มีการแนะนำให้สมาชิกเปลี่ยนวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ หรือเรียกคืนเงินกู้ทันที

1.3 ประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ ผลการศึกษาพบว่า

1.3.1 กำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้ว 2,433,396.34 บาท มากกว่ากำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ในรอบ 3 ปี ที่โดยเฉลี่ยแล้ว 1,236,821.48 บาท

1.3.2 อัตรากำไรเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ พบว่าอัตรากำไรเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ย ร้อยละ 60.84 มากกว่าอัตรากำไรเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดบึงกาฬ ในรอบ 3 ปี ที่โดยเฉลี่ยแล้ว มีอัตราร้อยละ 45.30

1.3.3 อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้วมีอัตราร้อยละ 82.75 มากกว่าอัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ในรอบ 3 ปี ที่โดยเฉลี่ยแล้ว มีอัตราร้อยละ 77.24

1.3.4 อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้วมีอัตราร้อยละ 9.68 โดยน้อยกว่าอัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ในรอบ 3 ปี ที่โดยเฉลี่ยแล้ว มีอัตรา 15.06

1.4 เปรียบเทียบกระบวนการกับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ ผลการศึกษาพบว่า

สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย มีการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการบริหารธุรกิจสินเชื่อ มากกว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ทั้งก่อนการให้สินเชื่อระหว่างการให้สินเชื่อและหลังการให้สินเชื่อ

ในส่วนของประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย มีกำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจ รวมทั้งมีอัตรากำไรเฉพาะธุรกิจและอัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระมากกว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ แต่อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญน้อยกว่า แสดงว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายมีประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อดีกว่าสหกรณ์ในจังหวัดบึงกาฬทุกด้าน

2. อภิปรายผล

ผลจากการวิจัย ได้นำแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อธิบายประกอบการอภิปรายผลจากสิ่งที่ค้นพบ ดังนี้

2.1 กระบวนการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ กำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ พบว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายมีการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการบริหารธุรกิจสินเชื่อ มากกว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ทั้งก่อนการให้สินเชื่อ ระหว่างการให้สินเชื่อ และหลังการให้สินเชื่อ ซึ่งการปฏิบัติงานสินเชื่อ สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ ทั้งสามขั้นตอนสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โอภาส กลั่นบุศย์ (2548: 43-46) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดนครพนม ศึกษาพบว่าระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์ได้กำหนดขึ้นถือใช้ตามแบบที่กรมส่งเสริมสหกรณ์แนะนำ จึงไม่มีผลกระทบต่อธุรกิจสินเชื่อ สาเหตุการค้างชำระหนี้ส่วนใหญ่ เกิดจากการนำสินเชื่อไปใช้ในทางที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เช่น ปลูกสร้างบ้าน ค่าใช้จ่ายการศึกษาของบุตร ค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่สูงขึ้น ความล้มเหลวของอาชีพเกษตร การเลิกจ้างงาน

2.2 เปรียบเทียบกระบวนการกับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายมีการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการบริหารธุรกิจสินเชื่อ มากกว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ทั้งก่อนการให้สินเชื่อ ระหว่างการให้สินเชื่อและหลังการให้สินเชื่อ และประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย มีกำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจมากกว่า สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ทั้งอัตรากำไรเฉพาะธุรกิจมากกว่า อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระมากกว่า แต่อัตรานี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญน้อยกว่า สอดคล้องกับ ช่าง ใก่อไฟ (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบการดำเนินธุรกิจสินเชื่อระหว่างสหกรณ์การเกษตรกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการดำเนินธุรกิจ สหกรณ์การเกษตรมีอัตราการเติบโตที่สูงกว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียน 2 ด้าน คือ ด้านปริมาณธุรกิจ และด้านกำไรเฉพาะธุรกิจ โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ย ร้อยละ 35.56 และร้อยละ 22.43 ส่วนสหกรณ์เครดิตยูเนียน มีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 10.93 และร้อยละ 11.79 ตามลำดับ แต่ด้านการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระของสมาชิก สหกรณ์เครดิตยูเนียน มีอัตราการชำระหนี้สูงกว่าสหกรณ์การเกษตร คือ มีอัตราการชำระเฉลี่ย ร้อยละ 78.21 และร้อยละ 62.14 ตามลำดับ (2) วิธีปฏิบัติงานสินเชื่อ สหกรณ์เครดิตยูเนียน มีจำนวนสหกรณ์ที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์สูงกว่าสหกรณ์การเกษตรทั้ง 3 ขั้นตอน โดยจำนวน

สหกรณ์ที่ปฏิบัติหลักเกณฑ์เปรียบเทียบกัน คือ ขั้นตอนก่อนการให้เงินกู้ ร้อยละ 91.13 ต่อ 74.73 ขั้นตอนการพิจารณาเงินกู้ ร้อยละ 95.33 ต่อ 76.36 และขั้นตอนหลังการให้เงินกู้ ร้อยละ 63.33 ต่อ 62.82 (3)ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานสินเชื่อกับผลการดำเนินธุรกิจ พบว่าสหกรณ์ทั้ง 2 ประเภท ปริมาณธุรกิจและผลกำไรเฉพาะธุรกิจ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามขั้นตอนก่อนการให้เงินกู้ ขั้นตอนการพิจารณาเงินกู้ และขั้นตอนหลังการให้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนอัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระของสมาชิก ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณกำไรเฉพาะธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แต่การปฏิบัติขั้นตอนก่อนการให้เงินกู้และขั้นตอนหลังการให้เงินกู้ มีความสัมพันธ์กับปริมาณธุรกิจสินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (4) ปัจจัยเสริมที่มีผลต่อธุรกิจสินเชื่อ คือ การสร้างขวัญกำลังใจแก่ฝ่ายจัดการและการจัดสวัสดิการแก่สมาชิก

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

จากผลการศึกษาสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารธุรกิจสินเชื่อทั้ง ก่อนการให้สินเชื่อ ระหว่างการให้สินเชื่อ และหลังการให้สินเชื่อ โดยเฉลี่ย จะมากกว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ และมีประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์สูงกว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ ดังนั้นจากข้อค้นพบดังกล่าวผู้บริหารสหกรณ์ควรดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 กระบวนการปฏิบัติก่อนการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย โดยเฉลี่ยปฏิบัติ ร้อยละ 82.35 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 17.65 ส่วนสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬ โดยเฉลี่ยปฏิบัติ ร้อยละ 82.03 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 17.97 โดยสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬมีการปฏิบัติที่ต่างกัน คือ

- 1) สหกรณ์ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้แก่สมาชิก
- 2) ประธานกลุ่มเสนอความเห็น เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติเงินกู้แก่สมาชิกแต่ละรายมีความถูกต้องตรงความเป็นจริง และ
- 3) ผู้จัดการหรือผู้ทำหน้าที่ให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ตรงกับความ เป็นจริงแก่คณะกรรมการดำเนินการ

ดังนั้น ในการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ ต้องให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าว มากยิ่งขึ้นทุกสหกรณ์

3.1.2 กระบวนการปฏิบัติระหว่างกาให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายโดยเฉลี่ย ปฏิบัติร้อยละ 96.57 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 3.43 ส่วนสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬโดยเฉลี่ย ปฏิบัติร้อยละ 92.19 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 7.81 จะเห็นได้ว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬมีการปฏิบัติที่ต่างกัน คือ

- 1) คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับผลของการจัดชั้นของสมาชิกสหกรณ์
- 2) คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับผลการประมาณการรายได้ สหกรณ์มีการทำบัญชีลูกหนี้รายตัวครบถ้วน และ
- 3) คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์และแผนการใช้จ่ายเงินกู้ที่นำเสนอ

ดังนั้น ในการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ต้องให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าว มากยิ่งขึ้นทุกสหกรณ์

2.1.3 กระบวนการปฏิบัติหลังกาให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย โดยเฉลี่ยปฏิบัติร้อยละ 69.41 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 30.59 สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบึงกาฬโดยเฉลี่ยปฏิบัติ ร้อยละ 69.38 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 30.62 จะเห็นได้ว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ มีการปฏิบัติที่ต่างกัน

- 1) สหกรณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกอบอาชีพตามแผนการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิก
- 2) กรณีมีเหตุจำเป็นที่ทำให้หรือคาดว่าจะทำให้สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด
- 3) สหกรณ์ได้มีการแนะนำให้สมาชิก ขอบขยายเวลาชำระหนี้หรือขอปรับโครงสร้างหนี้
- 4) กรณีสมาชิกผู้กู้มีเจตนาไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของสหกรณ์ ในการกู้เงิน บิดพลิ้ว ไม่ยอมชำระหนี้ ไม่ให้ความร่วมมือในการติดตามหนี้ สหกรณ์มีความเด็ดขาดในการดำเนินคดี
- 5) ก่อนถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ สหกรณ์ได้มีหนังสือเตือนให้สมาชิคนำเงินไปชำระหนี้
- 6) กรณีตรวจพบว่าสมาชิกใช้เงินกู้ ผิดวัตถุประสงค์ สหกรณ์ได้มีการแนะนำให้สมาชิกเปลี่ยนวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้หรือเรียกคืนเงินกู้ทันที

ดังนั้น ในการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ต้องให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าว มากยิ่งขึ้นทุกสหกรณ์

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประสิทธิภาพธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ การศึกษารั้งต่อไป ควรพิจารณาดำเนินการ ในเรื่องต่อไปนี้

3.2.1 การศึกษารั้งนี้เป็นเพียงการสัมภาษณ์ประธานกรรมการเงินกู้ หรือประธานคณะกรรมการดำเนินการ/ผู้จัดการสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ ควรศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในเชิงลึก โดยสอบถามจากสมาชิกถึงกระบวนการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์

3.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ควรหาความสัมพันธ์ในเชิงสถิติระหว่างการปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติ กับประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร

3.2.3 การศึกษารั้งนี้ มีตัวชี้วัดประสิทธิภาพแค่ 4 ด้าน ควรศึกษาประสิทธิภาพการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์กับตัวชี้วัดอื่น ๆ ด้วย





บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.(2559). พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542. สืบค้นจาก
<http://www.cad.go.th/download/regulation/coop.pd>, 22 มิถุนายน 2559
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2551). คู่มือการบริหารสินเชื่อและแนวทางแก้ไขปัญหาลูกหนี้เงินให้กู้ยืม
ชำระหนี้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด
- _____. (2549). คู่มือการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์ภาคการเกษตร. กรุงเทพมหานคร.
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2559). คู่มือการปฏิบัติงานกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ.2559.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2559). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์. สืบค้นจาก
<http://webhost.cpd.go.th/rlo/knowledge.html>, 25 มิถุนายน 2559
- _____. (2559).หลักการ อุดมการณ์ วิธีการสหกรณ์. สืบค้นจาก
<http://webhost.cpd.go.th/rlo/principles.html>, 25 มิถุนายน 2559
- _____. (2559).ประเภทสหกรณ์. สืบค้นจาก <http://webhost.cpd.go.th/rlo/group.html>,
25 มิถุนายน 2559
- _____. (2559). การบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร.
สืบค้นจาก <http://webhost.cpd.go.th/loei/download/word>, 25 มิถุนายน 2559
- _____. (2559).การบริหารสินเชื่อสหกรณ์การเกษตร(แนวทางการปฏิบัติการให้
สินเชื่อในสหกรณ์ภาคการเกษตร. สืบค้นจาก
<http://webhost.cpd.go.th/nakpathom/download> ,25 มิถุนายน 2559
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.(2554). คู่มือการปฏิบัติงานสินเชื่อด้านการเกษตร
หนองคาย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาหนองคาย
- ธารง ไก่อฟ้า. (2555). การเปรียบเทียบการดำเนินธุรกิจสินเชื่อระหว่างสหกรณ์การเกษตรกับ
สหกรณ์ เกรดดิยูเนียนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญา
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- นฤมล คำทอง.(2557). *ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดตาก.* (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ปรเมศวร์ ชูชาติ. (2557). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้บริการสินเชื่อของสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการ สหกรณ์ จำกัด สังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” (การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2553). ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารธุรกิจเฉพาะสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- ขงยุทธ เสม้าใหญ่. (2557). *ศักยภาพในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์จังหวัดทหารบก กาญจนบุรี จำกัด.* (การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุมาลี มาสุวรรณ. (2552). *การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกระบือ จำกัด จังหวัดระนอง.* (การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุเมธ ชูรัตน์. (2557). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวิเชียรบุรี จำกัด จังหวัดเพชรบูรณ์.* (การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย.(2559). *รายงานประจำปี 2558 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย.* สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบึงกาฬ. (2559). *รายงานประจำปี 2558 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบึงกาฬ.* สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบึงกาฬ
- อาคม โยริยะ. (2551). “การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตร เวียงป่าเป้า จำกัด จังหวัดเชียงราย” การค้นคว้าแบบอิสระมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- โอภาส กลั่นบุศย์. (2548). *การพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดนนทบุรี: กรณีศึกษาการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระนานของสมาชิกสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี.* (เอกสารเสนอประกอบการขอประเมินให้ดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและแผน กรมส่งเสริมสหกรณ์).



ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ
 ภาพแบบสัมภาษณ์นี้ใช้สำหรับประธานกรรมการเงินกู้ หรือประธานคณะกรรมการดำเนินการ
 ผู้จัดการสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ สหกรณ์ละ 1 คน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อสหกรณ์.....

ที่	รายการ	ปีทางบัญชี		
		2556	2557	2558
1	จำนวนสมาชิก			
2	ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ			
3	จำนวนสัญญา			
	-ชำระได้ตามระยะเวลากำหนด			
	-ชำระไม่ได้ตามระยะเวลากำหนด			
4	จำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อ			
5	กำไรสุทธิเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ			
6	อัตรากำไรเฉพาะของธุรกิจสินเชื่อ			
7	อัตราการชำระหนี้ถึงกำหนดชำระ			
8	อัตราหนี้สูญ/หนี้สงสัยจะสูญ			
9	อื่นๆ.....			

ตอนที่ 2 กระบวนการให้สินเชื่อของสหกรณ์

1. ขั้นตอนก่อนการให้สินเชื่อ

รายการ	การปฏิบัติ	
	มี/ทำ	ไม่มี/ไม่ทำ
1. สหกรณ์มีระเบียบปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อที่ชัดเจน		
2. กรรมการเงินกู้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานสินเชื่อได้ตามระเบียบปฏิบัติ		
3. กรรมการเงินกู้ให้ความสำคัญกับ การพิจารณาให้เงินกู้ด้วยความรอบครอบทุกราย		
4. ประธานกลุ่มเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติเงินกู้แก่สมาชิกแต่ละรายมีความถูกต้องตรงความเป็นจริง		
5. เจ้าหน้าที่สินเชื่อได้ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นของสมาชิก(คำขอกู้เงิน)อย่างถูกต้อง		
6. ผู้จัดการหรือผู้ทำหน้าที่ให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลต่างๆ ที่ตรงกับความเป็นจริงแก่คณะกรรมการดำเนินการ		
7. สหกรณ์มีการให้ความรู้ คำแนะนำ เกี่ยวกับประโยชน์และโทษของการกู้ยืมเงินแก่สมาชิกผู้กู้อย่างเพียงพอ		
8. สหกรณ์ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้สมาชิก		
9. อื่นๆ.....		

2. ขั้นตอนระหว่างกาให้สินเชื่อ

รายการ	การปฏิบัติ	
	มี/ทำ	ไม่มี/ไม่ทำ
1. การพิจารณาอนุมัติเงินกู้แต่ละครั้ง คณะกรรมการเงินกู้แต่ละคน มีข้อมูลที่เพียงพอ		
2. การพิจารณาอนุมัติเงินกู้แต่ละครั้ง คณะกรรมการเงินกู้ได้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ระเบียบ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับสินเชื่อที่กำหนดไว้ทุกราย		
3. คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับประวัติการชำระหนี้ของสมาชิกต่อสหกรณ์		
4. คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์และแผนการใช้เงินกู้ที่นำเสนอ		
5. คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับการให้ความร่วมมือในการประชุมเพื่อรับฟังคำชี้แจงหรือเสนอความคิดเห็นหรือร่วมกิจกรรมต่างๆ กับสหกรณ์		
6. คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับหลักประกันที่สมาชิกเสนอมีความเหมาะสมเพียงพอ		
7. คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับผลการจัดชั้นของสมาชิกสหกรณ์		
8. คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ให้ความสำคัญกับผลการประมาณรายได้ รายจ่ายและส่วนที่เหลือ เพื่อชำระหนี้ของสมาชิก		
9. สหกรณ์มีการทำสัญญาเงินกู้ทุกรายครบถ้วน		
10. สหกรณ์มีการทำสัญญาค้ำประกันครบถ้วน		
11. สหกรณ์มีการทำบัญชีลูกหนี้รายตัว ครบถ้วน		
12. สหกรณ์มีการจัดเก็บเอกสารสัญญา/ค้ำประกัน ครบถ้วน		
13. อื่น.....		

3. ขั้นตอนหลังการให้สินเชื่อ

รายการ	การปฏิบัติ	
	มี/ทำ	ไม่มี/ไม่ทำ
1. ผู้จัดการให้ความสำคัญกับกิจกรรมในการติดตามเร่งรัดหนี้สิน (การวางแผน การปฏิบัติงานและการควบคุม)		
2. ผู้จัดการให้ความสำคัญในการเฝ้าระวังติดตามเหตุผิดปกติที่มีผลต่อความสามารถชำระหนี้ของสมาชิก		
3. ผู้จัดการให้ความสำคัญกับการรายงานความคืบหน้าการชำระหนี้ของสมาชิก ความคืบหน้าเกี่ยวกับงานสินเชื่อ ตลอดจนเหตุผิดปกติต่างๆ ที่จะมีผลต่อการชำระหนี้ของสมาชิกต่อคณะกรรมการ		
4. เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการติดตามเร่งรัดหนี้สินอย่างต่อเนื่อง		
5. เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการเฝ้าระวังติดตามเหตุผิดปกติที่มีผลต่อความสามารถชำระหนี้ของสมาชิก		
6. เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการตรวจสอบการใช้เงินกู้อย่างสม่ำเสมอ		
7. เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการดำเนินการให้ข้อแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนการใช้เงินกู้ของสมาชิก		
8. เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการรายงานผลความคืบหน้าลดจนปัญหา อุปสรรคกับผู้บังคับบัญชาสม่ำเสมอ		
9. เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการให้ข้อแนะนำเชิงป้องกันแก่สมาชิกในความเสี่ยงด้านต่างๆ ที่จะมีส่วนกับการชำระหนี้		
10. เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการให้ข้อมูลต่างๆ ที่ตรงกับความจริงแก่ผู้บังคับบัญชาและคณะกรรมการ		
11. ประชาชนกลุ่มให้ความช่วยเหลือในการติดตามเร่งรัดหนี้		
12. ประชาชนกลุ่มให้ความช่วยเหลือในการสังเกตการณ์ แจ้งเหตุผิดปกติที่จะมีผลต่อการชำระหนี้ของสมาชิกต่อสหกรณ์		
13. สหกรณ์ได้ให้ข้อแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพตามแผนการใช้เงินกู้ของสมาชิก		
14. สหกรณ์ได้มีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกว่าเป็นไปตามแผนการใช้เงินกู้ที่เสนอไว้		

รายการ	การปฏิบัติ	
	มี/ทำ	ไม่มี/ไม่ทำ
15. ก่อนถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ สหกรณ์ ได้มีการประชุมซักซ้อมความเข้าใจแก่ สมาชิก เกี่ยวกับวันครบกำหนดชำระ จำนวนเงินที่ต้องชำระ		
16. ก่อนถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ สหกรณ์ ได้มีหนังสือเตือนให้สมาชิกนำเงินไปชำระหนี้		
17. กรณีตรวจพบว่าสมาชิกใช้เงินกู้ ผิดวัตถุประสงค์ สหกรณ์ ได้มีการแนะนำให้สมาชิกเปลี่ยนวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ หรือเรียกคืนเงินกู้ทันที		
18. กรณีมีเหตุจำเป็นที่ทำให้หรือคาดว่าจะทำให้สมาชิกไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนด สหกรณ์ ได้มีการแนะนำให้สมาชิก ขอยกยเวลาชำระหนี้หรือขอปรับโครงสร้างหนี้		
19. กรณีสมาชิกผู้กู้มีเจตนาไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของสหกรณ์ในการกู้เงิน บิดพลิ้ว ไม่ยอมชำระหนี้ ไม่ให้ความร่วมมือในการติดตามหนี้ สหกรณ์ มีความเด็ดขาดในการดำเนินคดีหรือไม่		
20. กรณีทราบว่ามีเหตุสำคัญที่จะทำให้สมาชิกไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ สหกรณ์ต้องรีบไปพบลูกหนี้รายนั้นทุกรายหรือไม่		
21. อื่นๆ.....		

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นในการปฏิบัติที่เป็นปัจจัยเสริมต่อประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวณัฐญาภรณ์ แพเอี่ยมทรัพย์
วัน เดือน ปีเกิด	22 กันยายน 2526
สถานที่เกิด	อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การเงินการธนาคาร) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ปีพุทธศักราช 2545
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ

